

Четврти извештај о напретку у увођењу родно одговорног буџетирања у систем планирања јавних финансија у Републици Србији у 2018. години

Буџет за 2019.

Београд, децембар 2018. године

Припремиле:

Сања Николин и Александра Владисављевић

Садржај

Четврти извештај о напретку у увођењу родно одговорног буџетирања у систем планирања јавних финансија у Републици Србији у 2018. години	1
Буџет за 2019.	1
Београд, децембар 2018. године	1
Припремиле:	
Сања Николин и Александра Владисављевић	1
Садржај	2
Сажетак	4
О извештају	6
РОБ у Републици Србији – законске обавезе и примена	7
Примена РОБ-а на нивоу Републике Србије	7
Ниво Аутономне Покрајине Војводине.....	8
Примери добре праксе у примени РОБ-а у буџету за 2019. годину	9
Подршка увођењу РОБ-а	10
Тренинг за РОБ	10
Инфо-сесије.....	10
Студијска посета Аустрији.....	11
Филм „Људи у центру буџета“	11
Важне методолошке напомене за буџетске кориснике	12
Закључци и препоруке	16
Summary	18
About the Report	20
GRB in the Republic of Serbia – Legal Obligation and Implementation	21
GRB implementation at a national level	21
GRB implementation at a provincial level.....	22
Good practice examples in the 2019 budget.....	23
Support for the Introduction of GRB	24
GRB training	24
Info sessions held in 2018.....	24
Study visit to Austria.....	25
GRB film	25
Important Methodological Remarks for Budget Users	26
Conclusions and Recommendations	30
Анекс 1 Преглед примене РОБ на националном нивоу за 2018. годину (буџет за 2019. годину)	32
НАРОДНА СКУПШТИНА.....	34
НАРОДНА СКУПШТИНА – СТРУЧНЕ СЛУЖБЕ – Т.....	34
ГЕНЕРАЛНИ СЕКРЕТАРИЈАТ ВЛАДЕ	35
КАНЦЕЛАРИЈА ЗА САРАДЊУ С МЕДИЈИМА – Т.....	35
КАНЦЕЛАРИЈА ЗА САРАДЊУ СА ЦИВИЛНИМ ДРУШТВОМ	36
КАНЦЕЛАРИЈА ЗА КОСОВО И МЕТОХИЈУ	38
КАНЦЕЛАРИЈА ЗА ЉУДСКА И МАЊИНСКА ПРАВА – Т.....	45
КАНЦЕЛАРИЈА ЗА УПРАВЉАЊЕ ЈАВНИМ УЛАГАЊИМА – није испуњена обавеза	46
КАНЦЕЛАРИЈА ЗА ИНФОРМАЦИОНЕ ТЕХНОЛОГИЈЕ И ЕЛЕКТРОНСКУ УПРАВУ– није испуњена обавеза	47
АПЕЛАЦИОНА ЈАВНА ТУЖИЛАШТВА – Т.....	47
ВИША ЈАВНА ТУЖИЛАШТВА – Т	47
ЗАШТИТНИК ГРАЂАНА – Т.....	48
ПОВЕРЕНИК ЗА ИНФОРМАЦИЈЕ ОД ЈАВНОГ ЗНАЧАЈА И ЗАШТИТУ ПОДАТАКА О ЛИЧНОСТИ – Т.....	51

ПОВЕРЕНИК ЗА ЗАШТИТУ РАВНОПРАВНОСТИ – Т.....	52
ДРЖАВНА РЕВИЗОРСКА ИНСТИТУЦИЈА – Т.....	54
ФИСКАЛНИ САВЕТ – Т.....	55
МИНИСТАРСТВО УНУТРАШЊИХ ПОСЛОВА – Т.....	55
МИНИСТАРСТВО ФИНАНСИЈА – ПОРЕСКА УПРАВА.....	59
МИНИСТАРСТВО СПОЉНИХ ПОСЛОВА –	
ДИПЛОМАТСКО-КОНЗУЛАРНА ПРЕДСТАВНИШТВА – Т.....	59
МИНИСТАРСТВО ЗА ЕВРОПСКЕ ИНТЕГРАЦИЈЕ.....	60
МИНИСТАРСТВО ОДБРАНЕ.....	62
МИНИСТАРСТВО ДРЖАВНЕ УПРАВЕ И ЛОКАЛНЕ САМОУПРАВЕ.....	63
БУЏЕТСКИ ФОНД ЗА НАЦИОНАЛНЕ МАЊИНЕ.....	65
МИНИСТАРСТВО ПРИВРЕДЕ.....	65
МИНИСТАРСТВО ГРАЂЕВИНАРСТВА, САОБРАЋАЈА И	
ИНФРАСТРУКТУРЕ – Т.....	68
МИНИСТАРСТВО ПРАВДЕ – УПРАВА ЗА ИЗВРШЕЊЕ КРИВИЧНИХ САНКЦИЈА.....	72
МИНИСТАРСТВО ПОЉОПРИВРЕДЕ, ШУМАРСТВА	
И ВОДОПРИВРЕДЕ.....	73
МИНИСТАРСТВО ЗАШТИТЕ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ – Т.....	74
МИНИСТАРСТВО ПРОСВЕТЕ, НАУКЕ И ТЕХНОЛОШКОГ РАЗВОЈА.....	75
МИНИСТАРСТВО ЗДРАВЉА.....	76
МИНИСТАРСТВО РУДАРСТВА И ЕНЕРГЕТИКЕ – није испуњена обавеза.....	79
МИНИСТАРСТВО КУЛТУРЕ И ИНФОРМИСАЊА.....	80
МИНИСТАРСТВО ЗА РАД, ЗАПОШЉАВАЊЕ, БОРАЧКА И СОЦИЈАЛНА ПИТАЊА.....	81
МИНИСТАРСТВО ОМЛАДИНЕ И СПОРТА.....	83
МИНИСТАРСТВО ТРГОВИНЕ, ТУРИЗМА И ТЕЛЕКОМУНИКАЦИЈА.....	88
РЕПУБЛИЧКИ СЕКРЕТАРИЈАТ ЗА ЈАВНЕ ПОЛИТИКЕ.....	89
РЕПУБЛИЧКИ ЗАВОД ЗА СТАТИСТИКУ – Т.....	89
СРПСКА АКАДЕМИЈА НАУКА И УМЕТНОСТИ – Т.....	90
ЗАВОД ЗА ЗАШТИТУ ИНТЕЛЕКТУАЛНЕ СВОЈИНЕ – није испуњена обавеза.....	91
УПРАВА ЗА ЈАВНЕ НАБАВКЕ – Т.....	91
КОМЕСАРИЈАТ ЗА ИЗБЕГЛИЦЕ И МИГРАЦИЈЕ.....	92
ВИСОКИ САВЕТ СУДСТВА – није испуњена обавеза.....	92
РЕПУБЛИЧКИ СЕКРЕТАРИЈАТ ЗА ЗАКОНОДАВСТВО – није испуњена обавеза.....	92

Анекс 2 Преглед примене РОБ-а за Аутономну Покрајину Војводину за буџет за 2019.	
годину.....	94
СКУПШТИНА АУТОНОМНЕ ПОКРАЈИНЕ ВОЈВОДИНЕ.....	95
ПОКРАЈИНСКИ СЕКРЕТАРИЈАТ ЗА ПОЉОПРИВРЕДУ, ВОДОПРИВРЕДУ И ШУМАРСТВО.....	96
ПОКРАЈИНСКИ СЕКРЕТАРИЈАТ ЗА ОБРАЗОВАЊЕ, ПРОПИСЕ, УПРАВУ И	
НАЦИОНАЛНЕ МАЊИНЕ – НАЦИОНАЛНЕ ЗАЈЕДНИЦЕ.....	98
ПОКРАЈИНСКИ СЕКРЕТАРИЈАТ ЗА КУЛТУРУ, ЈАВНО ИНФОРМИСАЊЕ И	
ОДНОСЕ С ВЕРСКИМ ЗАЈЕДНИЦАМА – Т.....	100
ПОКРАЈИНСКИ СЕКРЕТАРИЈАТ ЗА ЗДРАВСТВО.....	102
ПОКРАЈИНСКИ СЕКРЕТАРИЈАТ ЗА СОЦИЈАЛНУ ПОЛИТИКУ, ДЕМОГРАФИЈУ И	
РАВНОПРАВНОСТ ПОЛОВА – Т.....	105
ПОКРАЈИНСКИ СЕКРЕТАРИЈАТ ЗА ФИНАНСИЈЕ – Т.....	113
ПОКРАЈИНСКИ СЕКРЕТАРИЈАТ ЗА РЕГИОНАЛНИ РАЗВОЈ,	
МЕЂУРЕГИОНАЛНУ САРАДЊУ И ЛОКАЛНУ САМОУПРАВУ – Т.....	115
ПОКРАЈИНСКИ СЕКРЕТАРИЈАТ ЗА ВИСОКО ОБРАЗОВАЊЕ И	
НАУЧНОИСТРАЖИВАЧКУ ДЕЛАТНОСТ.....	116
ПОКРАЈИНСКИ СЕКРЕТАРИЈАТ ЗА ЕНЕРГЕТИКУ, ГРАЂЕВИНАРСТВО И САОБРАЋАЈ.....	117
ПОКРАЈИНСКИ СЕКРЕТАРИЈАТ ЗА СПОРТ И ОМЛАДИНУ – Т.....	118
ПОКРАЈИНСКИ СЕКРЕТАРИЈАТ ЗА ПРИВРЕДУ И ТУРИЗАМ.....	121
УПРАВА ЗА КАПИТАЛНА УЛАГАЊА АУТОНОМНЕ ПОКРАЈИНЕ ВОЈВОДИНЕ.....	126
УПРАВА ЗА ЗАЈЕДНИЧКЕ ПОСЛОВЕ ПОКРАЈИНСКИХ ОРГАНА.....	126
СЛУЖБА ЗА РЕАЛИЗАЦИЈУ ПРОГРАМА РАЗВОЈА АУТОНОМНЕ ПОКРАЈИНЕ ВОЈВОДИНЕ.....	127
СЛУЖБА ЗА УПРАВЉАЊЕ ЉУДСКИМ РЕСУРСИМА – Т.....	130
СЛУЖБА ЗА ИНТЕРНУ РЕВИЗИЈУ КОРИСНИКА БУЏЕТСКИХ СРЕДСТАВА	
АУТОНОМНЕ ПОКРАЈИНЕ ВОЈВОДИНЕ – Т.....	131
ПОКРАЈИНСКИ ЗАШТИТНИК ГРАЂАНА – ОМБУДСМАН.....	131

Сажетак

Овај Извештај приказује преглед свих планираних улагања у унапређење родне равноправности у Републици Србији на националном нивоу и на нивоу Аутономне Покрајине Војводине (АПВ) у буџету за 2019. годину. Извештај је сачињен на основу усвојеног Закона о буџету за 2019. годину и усвојене Покрајинске одлуке о буџету за 2019. годину из децембра 2018. године. Детаљан преглед на нивоу јединица локалне самоуправе није део овог Извештаја.

На основу Закона о буџетском систему, предвиђено је постепено увођење родно одговорног буџетирања (РОБ) у планирање, извршење и извештавање о буџету на свим нивоима, почевши од 2016. па најкасније до 2020. године, када би РОБ требало да буде у потпуности примењен и прерасте у саставни и редовни део буџетског циклуса. Постепеност ове реформе у управљању јавним финансијама захтева континуирани напредак свих буџетских корисника на националном, покрајинском и локалном нивоу.

На националном нивоу, 34 од 40 буџетских корисника дефинисаних Планом постепеног увођења РОБ-а, који је издао министар финансија, је испунило своју обавезу и увело РОБ у буџете за 2019. годину, у 44 програма, а исказан је кроз 57 РОБ циљева и 283 родно осетљива индикатора. На покрајинском нивоу, сви буџетски корисници предвиђени Планом постепеног увођења РОБ-а, који је издала покрајинска секретарка за финансије, су испунили своју обавезу, тј. 18 буџетских корисника је применило РОБ у укупно 31 програму, кроз 83 родно одговорна циља и 133 родно осетљива индикатора. Током 2018. године, кроз програм обука на тему РОБ-а је прошло укупно 165 запослених у директним и индиректним буџетским корисницима, као и у локалној самоуправи.

Преглед примене РОБ-а на нивоу појединачних буџетских корисника на националном нивоу и на нивоу АПВ, као и њихова анализа, налазе се у Анексу 1 и 2 овог извештаја. На посебно добре примере у овој фази РОБ-а указано је обележавањем зеленом бојом у коментарима испод релевантног РОБ циља и индикатора. Тамо где је захтев РОБ-а испуњен, али постоји простор за унапређење циљева и индикатора у које је уведена родна перспектива, коментари су обележени наранџастом бојом. Детаљније информације о осталим ознакама и методологији оцењивања налазе се у делу *Важне методолошке напомене за буџетске кориснике*.

Процес постепеног увођења РОБ-а воде Министарство финансија, Координационо тело за родну равноправност, Покрајински секретаријат за финансије и Покрајински секретаријат за социјалну политику, демографију и родну равноправност, уз стратешку и техничку подршку UN Women, Агенције УН за родну равноправност и оснаживање жена.

Ово је четврти по реду Извештај о примени РОБ-а. Циљеви извештавања о примени РОБ-а су:

1. Афирмација ове добре и иновативне праксе која се развија у Републици Србији, захваљујући сарадњи надлежних органа јавне власти и посвећености родној равноправности у складу са Уставом Републике Србије, Законом о равноправности полова, Националном стратегијом за родну равноправност од 2016. до 2020. године и бројним ратификованим конвенцијама у овој области и другим субвенционим законима који се односе на забрану дискриминације, једнаке могућности и равноправност грађана и грађанки. Родно одговорно буџетирање је алат који подстиче примену преузетих обавеза у пракси, а у складу са надлежностима органа јавне власти;
2. Допринос институционализацији РОБ-а у буџетском систему и у процесима планирања, доношења, финансирања и мерења резултата јавних политика, мера и активности органа које су усмерене на јачање родне равноправности и отклањање родног јаза у Републици Србији, на свим нивоима;
3. Подршка процесу међусобног учења и заједничког напредовања свих буџетских корисника. Коментари и сугестије у извештају треба да помогну буџетским корисницима у примени, као и да укажу на све неопходне кораке које је потребно предузети како би се примена РОБ-а даље унапређивала, што доприноси пуној употреби алата чији је

крајњи циљ побољшање квалитета свакодневног живота жена и мушкараца, девојчица и дечака уз достизање родне равноправности у Републици Србији.

Након завршеног четвртог циклуса подршке примени РОБ-а у Србији, може се закључити да процес и даље добро напредује и да Република Србија, а посебно АПВ, представљају пример добре праксе у реформи управљања јавним финансијама која уводи родну перспективу. Први приоритет за наредни период јесте рад на даљој институционализацији РОБ-а, односно поступној предаји процеса подршке у руке националних и покрајинских институција. Да би се то догодило, потребно је да се:

- изради предлог Правилника о РОБ-у и процедуралне смернице;
- да се компонента РОБ-а интегрише у даљи развој програмског буџетирања;
- да се стабилизује процес РОБ-а кроз успостављање три стуба подршке да би се обезбедила:
 - a. координација РОБ процеса са остатком буџетског процеса, за коју су задужени Министарство финансија и Покрајински секретаријат за финансије;
 - b. координација родних политика и приоритета и квалитета садржаја РОБ циљева и индикатора¹, што је улога за Координационо тело за родну равноправност у сарадњи са механизмима на покрајинском и локалном нивоу и другим телима и организацијама која имају специфична секторска знања; и
 - c. контрола ефеката кроз сагледавање и мерење квалитета исхода РОБ процеса, како на нивоу појединачних буџетских корисника, тако и као целина родно одговорног буџета. Ову важну улогу могли би да имају различити актери укључујући Народну скупштину, а посебно Женску парламентарну мрежу², Државну ревизорску институцију, Фискални савет и организације цивилног друштва које у статуту имају јачање родне равноправности и оснаживање жена као један од циљева;
- да се повећа доступност постојећих материјала о увођењу и примени РОБ-а (приручници, упутства, смернице) који су настали уз подршку UN Women;
- да се подрже буџетски корисници који представљају најбоље примере у спровођењу ове реформе.

1 У Републици Аустрији, на пример, ово је решено кроз рад Федералне канцеларије за управљање резултатима (Federal performance management office, ФПМО). Ова канцеларија задужена је за контролу квалитета, ефеката и извештавање. Федерална канцеларија за управљање резултатима гледа само информације о ефектима, док Министарство финансија прати финансијске аспекте, јер та 2 елемента, као ни код нас, нису директно апсолутно повезана. На пример, ФПМО прати да ли су РОБ циљеви релевантни, конзистентни, свеобухватни, контекстуализовани, са вредностима индикатора које су упоредиве током времена, проверљиве и утемељене у подацима.

2 На пример, у Републици Аустрији постоји Парламентарна буџетска канцеларија чији је задатак, између осталог, да за народне посланице и посланике припреми анализу РОБ предлога свих буџетских корисника пре усвајања буџета, како би буџетска расправа била што конструктивнија и кориснија.

0 извештају

Извештај је намењен свим буџетским корисницима који су укључени у увођење РОБ-а, како би имали у виду целину процеса и сагледали своју улогу у њему, као и да на основу научених лекција и препорука даље унапређују процес у својим институцијама, органима и/или секторима.

Извештај је намењен и руководиоцима органа јавне власти без чије активне подршке овај процес не би био могућ. Он представља користан преглед који допушта и поређење са другим органима, искључиво у сврху охрабрења и ширења идеја и простора за рад.

Извештај ће бити од користи за народне посланике, а посебно за Женску парламентарну мрежу која из године у годину од самог почетка подржава и прати овај процес и која над њим може да врши и контролну улогу, отварајући на тај начин простор за дијалог о најбољим решењима за препознате проблеме којима је родна неравноправност узрок или последица.

Извештај ће такође бити користан за експерткиње и експерте који раде на унапређењу родне равноправности, за активисткиње и активисте у женским организацијама и другим организацијама цивилног друштва, за новинаре и, посредно, ширу јавност.

Надамо се да ће извештај бити повод за отварање дијалога и размену идеја које ће водити унапређењу РОБ-а у Републици Србији на свим нивоима, али и, што је најважније, конкретним побољшањима у квалитету живота за све жене и мушкарце, девојчице и дечаке, а посебно оне који живе на селу, немају једнак приступ добрима и услугама које се финансирају из буџета, не учествују равноправно у доношењу одлука, економским шансама и добитима од употребе ресурса, мањинским групама чија су права пренебрегнута или потиснута на маргине, као и свим женама које носе диспропорционално велики терет неплаћеног или потплаћеног кућног рада и бриге о деци, старијим и хронично оболелим члановима домаћинства или заједнице у којој живе.

РОБ у Републици Србији – законске обавезе и примена

Од децембра 2015. године изменама и допунама Закона о буџетском систему³, започет је процес поступног увођења родно одговорног буџетирања у систем планирања и извршења буџета Републике Србије, АПВ, и локалних самоуправа. Законом је предвиђено да до 2020. године РОБ буде примењен у свим програмима, програмским активностима и пројектима свих буџетских корисника, на свим нивоима. Законом је дефинисано да РОБ (члан 2.) представља увођење принципа родне равноправности у буџетски процес, што подразумева родну анализу буџета и реструктурирање прихода и расхода са циљем унапређења родне равноправности. Унапређење родне равноправности, како је то дефинисано чланом 4. истог Закона, један је од циљева буџета Републике Србије. Сви буџетски корисници су у обавези да у потпуности примене одредбе Закона најкасније до 2020. године. Законом је дефинисано да је, како би се остварила пуна примена до 2020. године, неопходно сваке године остваривати видљиви напредак. Чланом 16.с7 истог Закона дефинисано да најкасније до 31. марта текуће године министар за финансије, покрајински секретар за финансије и орган надлежан за финансије јединица локалне самоуправе, у сарадњи са институционалним механизмом за родну равноправност, доносе годишњи План увођења РОБ-а у поступак припреме и доношења буџета Републике Србије. Планом се одређују буџетски корисници који су у обавези да приликом припреме буџета за наредну годину започну примену РОБ-а и упућују се корисници у начин саме примене, а што се додатно потврђује и у самом упутству за припрему буџета. Од децембра 2016. године усвојене су додатне измене и допуне Закона о буџетском систему које се односе на обавезе извештавања по програмској структури.

У 2019. години, када се буде припремао годишњи извештај о извршењу буџета за 2018. годину, буџетски корисници ће бити у обавези да извештају по програмској структури, и биће могуће сагледати реализацију буџета по зацртаним циљевима и показатељима учинка. Чланом 79. Закона дефинисано је да завршни рачун буџета садржи годишњи извештај о извршењу чији је саставни део извештај о учинку програма, укључујући и учинак на унапређењу родне равноправности. Ови извештаји, односно њихова анализа омогућиће стварно сагледавање ефеката потрошње у односу на зацртане циљеве.

Примена РОБ-а на нивоу Републике Србије

На нивоу Републике Србије, а након пилот фазе током 2015. године, РОБ се у складу са Законом о буџетском систему уводи у процес планирања буџета. Током 2016. године, 28 буџетских корисника је имало обавезу да примени РОБ приликом припреме буџета за 2017. годину, на минимално један програм/програмску активност или пројекат, у складу са Планом постепеног увођења РОБ-а министра финансија из марта 2016. године⁴. Обавезу је испунило 26 од 28 буџетских корисника применивши РОБ на 45 програмских активности и пројеката.

Током 2017. године, 33 од 35 буџетских корисника обавезаних Планом министра финансија је увело РОБ у своје буџете за 2018. годину.

У марту 2018. године министар је донео План постепеног увођења РОБ-а у буџету за 2019. годину, према којем се обавеза примене РОБ-а повећала на укупно 40 буџетских корисника.

3 „Сл. гласник РС“, бр. 103/2015

4 <http://www.mfin.gov.rs/UserFiles/File/budzetski%20korisnici/2016/Plan%20uvodjenja%20rodno%20odgovornog%20budzetiranja.pdf>

	Број буџетских корисника обухваћених обавезом РОБ-а у буџету за 2017.	Број буџетских корисника обухваћених обавезом РОБ-а у буџету за 2018.	Број буџетских корисника обухваћених обавезом РОБ-а у буџету за 2019.
Република	28	35	40

Захтев за буџетске кориснике на који начин да примене РОБ се разликовао у односу на дужину примене РОБ-а. Код тзв. старих корисника РОБ је требало да обухвати још минимум један програмски циљ поред оног који је дефинисан претходне године, а за тзв. нове буџетске кориснике који тек започињу процес је истакнут захтев да се РОБ примени на минимално једном програмском циљу и припадајућим програмским активностима/пројектима.

У буџету за 2019. годину, 34 од 40 буџетских корисника је испунило своју обавезу⁵. РОБ је примењен у 44 програма, а исказан је кроз 57 РОБ циљева и 283 родно осетљива индикатора. Преглед примене и анализа налазе се у Анексу 1 овог извештаја. Буџетски корисници који нису испунили обавезу биће опет обухваћени Планом у марту 2019. године, а они који јесу ће даље продубљивати примену. Циљ је да се процес увођења РОБ-а стално унапређује, и да се при планирању буџета родно осетљиви циљеви и индикатори преиначе у родно трансформативне, који ће довести до трајних побољшања у предметној области, а заједно до унапређења родне равноправности у Републици Србији.

Ниво Аутономне Покрајине Војводине

На нивоу АПВ, а након пилот фазе током 2015. године, РОБ је обухваћен процесом планирања буџета у складу са Законом о буџетском систему. Током 2016. године, приликом припреме буџета за 2017. годину, 10 буџетских корисника је имало обавезу да примени РОБ на минимално један програм/програмску активност или пројекат, у складу са Планом постепеног увођења РОБ-а покрајинског секретара за финансије из марта 2016. године⁶. Обавезу су испунили сви буџетски корисници одређени Планом.

Током 2017. године, свих 14 буџетских корисника који су били обухваћени Планом за ту годину је применило РОБ у буџету за 2018. годину.

Покрајинска секретарка је донела План постепеног увођења РОБ-а у марту 2018. године. Према најновијем Плану, обавезом примене РОБ-а обухваћено је укупно 18 директних буџетских корисника.

	Број буџетских корисника обухваћених обавезом РОБ-а у буџету за 2017.	Број буџетских корисника обухваћених обавезом РОБ-а у буџету за 2018.	Број буџетских корисника обухваћених обавезом РОБ-а у буџету за 2019.
АПВ	10	14	18

Захтев је био различит код тзв. старих корисника РОБ-а, и где год је било могуће проширен је дефинисањем родног циља на више програмских активности, пројеката поред оних који су дефинисани у претходним годинама, а код тзв. нових корисника који тек започињу увођење РОБ-а, захтев је био да се РОБ примени на минимално један програмски циљ и припадајуће програмске активности/пројекте.

У буџету за 2019. сви буџетски корисници предвиђени Планом испунили су своју обавезу. РОБ је примењен у 31 програму кроз 83 родно одговорна циља и 133 родно осетљива индикатора. Преглед примене РОБ-а се налази у Анексу 2 овог Извештаја. Буџетски корисници ће даље продубљивати примену током 2019. године.

Циљ је да се процес увођења РОБ-а даље унапређује, и да се при планирању буџета родно осетљиви индикатори преиначе у родно трансформативне мере које ће се финансирати из буџета и унапредити родну равноправност у АПВ и Републици Србији.

5 Канцеларија за електронску управу, Завод за интелектуалну својину, Канцеларија за јавна улагања, Министарство рударства и енергетике, Високи савет судства и Републички секретаријат за законодавство.

6 <http://www.mfin.gov.rs/UserFiles/File/budzetski%20korisnici/2016/Plan%20uvodjenja%20rodno%20odgovornog%20budzetiranja.pdf>

Примери добре праксе у примени РОБ-а у буџету за 2019. годину

Неколико буџетских корисника на националном и покрајинском нивоу су у цео свој буџет увели родну компоненту. За њих, у наредном периоду предстоје ситна побољшања на нивоу још боље артикулације циља, или корекција на основу примене индикатора и циљаних вредности, уколико пракса покаже да су овакве корекције неопходне. Такви примери су: **Повереник за заштиту равноправности, Заштитник грађана, Покрајински секретаријат за омладину и спорт.**

Гледано на основу систематичности у увођењу РОБ-а, ту спадају и **Покрајински секретаријат за социјалну политику, демографију и равноправност полова и Покрајински заштитник грађана – Омбудсман**, уз могућа унапређења у смислу амбициозности циљева или вредности индикатора.

У смислу добре и трансформативне примене РОБ-а у оквиру својих надлежности, истиче се **Канцеларија за људска и мањинска права** која у свом циљу *Унапређење људских и мањинских права кроз примену међународних и регионалних уговора о људским правима*, мери реализоване родно одговорне препоруке дефинисане од стране механизма УН, које је Република Србија прихватила. Овај пример представља иновативну примену РОБ-а. Иновацију представља и примена РОБ-а у контексту надлежности **Фискалног савета** који својим РОБ циљем и индикатором доприноси јачању функције праћења ефеката и исхода примене РОБ-а у буџету. **Републички завод за статистику** наставља рад на даљем унапређењу родно осетљивих података кроз увећање броја индикатора у оквиру редовних статистика.

Покрајински секретаријат за финансије преузима на себе нову обавезу укључивања јавности у процес припреме, доношења и реализације буџета, на основу правилника чија је израда планирана током 2019. године, а којим ће се обезбедити учешће и женских организација које раде на питањима унапређења родне равноправности у АП Војводини.

Апелациона јавна тужилаштва и Виша јавна тужилаштва прате полну структуру руководиоца као индикатор циља *Повећати заступљеност жена на руководећим функцијама у јавним тужилаштвима*. Циљане вредности постављене су амбициозно, у складу са Националном стратегијом за родну равноправност, а остварење паритета је планирано до 2021. године.

Као добар трансформативан пример истичу се нови буџетски корисници који примењују РОБ по први пут, попут **Министарства за заштиту животне средине** које ће у 2019. години радити родну анализу са циљем утврђивања приоритета за успостављање родне равноправности у области заштите животне средине, и план активности, што је најбољи начин започињања примене РОБ-а, нарочито у секторима у којима нема дефинисаних родних политика. Други одличан пример је **Управа за јавне набавке** која ће у 2019. години радити на плану активности који ће допринети родној равноправности у области јавних набавки.

Добар пример долази из АПВ, где је **Служба за интерну ревизију корисника буџетских средстава АПВ** уврстила праћење примене РОБ-а у своје активности, што је значајно за даље јачање примене РОБ-а, слично као што је то урадила и **Државна ревизорска институција** на националном нивоу.

Министарство унутрашњих послова наставља свој напредак у оквиру РОБ процеса увођењем родне перспективе у високо образовање у области јавне безбедности и у систем управљања људским ресурсима. На тај начин се повећава могућност за трансформативно деловање ефеката примене РОБ-а. У овом тренутку, међутим, има још простора за унапређење циљаних вредности индикатора.

Има још много примера добре примене РОБ-а у буџету за 2019. годину на националном нивоу, као и у АПВ. Детаљан преглед доступан је у Анексима 1 и 2. У овај кратак извод из Прегледа примене добре праксе РОБ-а на нивоу појединачних буџетских корисника нису уврштени они примери који су наставак прошлогодишње добре праксе, па су већ истакнути у претходном извештају.

Подршка увођењу РОБ-а

Током 2018. године, Агенција Уједињених нација за родну равноправност и оснаживање жена (UN Women) пружила је подршку буџетским корисницима који су били у обавези да примене РОБ приликом планирања буџета за 2019. годину. Подршка се састојала од једнодневнoг уводног тренинга на који су били позвани представници буџетских корисника, који су делегирани у РОБ тимове. Након тренинга, сваки буџетски корисник је добио по две 90-минутне инфо-сесије, једну у мају/јуну и другу у септембру 2019. године, на којима је са експерткињама за РОБ сагледаван простор за примену РОБ-а и пружене су конкретне препоруке.

Тренинг за РОБ

Током 2018. године одржано је укупно 9 тренинга као подршка РОБ процесу.

Редовна полудневна обука за укупно 58 буџетских корисника обухваћених Планом министра финансија и покрајинске секретарке за финансије је обухватила 127 учесника, што је детаљније приказано у табели:

Ниво	Укупан број учесника/ца	Мушкарци	Жене
Република	64	14	50
Покрајина	63	14	49
Укупно	127	28	99

На захтев директних и индиректних буџетских корисника одржане су и додатне обуке, приказане у табели:

Корисник	Укупан број учесника/ца	Мушкарци	Жене
Републички завод за статистику, Завод за социјалну заштиту, Завод АПВ, Завод за социјално осигурање, Геолошки завод	16	3	13
Канцеларија за људска и мањинска права	8	1	7
Фискални савет	3	2	1
Град Шабац	11	2	9
Укупно	38	8	30

Дакле, по први пут су о РОБ процесу обавештени и неки од индиректних буџетских корисника (заводи) који су такође препознали могућност да допринесу овом процесу, али и да се на њега ослоне како би унапредили родну равноправност у својој области деловања.

Инфо-сесије

Током 2018. године, укупно је 58 буџетских корисника учествовало на два круга инфо-сесија, које је организовала UN Women у партнерству са Министарством финансија и Покрајинским секретаријатом за финансије. Укупно је одржано 116 појединачних инфо сесија, током маја/јуна и септембра 2018. године. У просеку је на инфо-сесији учествовало по 2 до 3 представника буџетског корисника, с тим што је у пракси негде било и по 10 учесника, а негде по 1 или 2.

	Број буџетских корисника обухваћених пруженом подршком	Број учесника/ца инфо-сесија 1. круг мај/јун 2018.	Број учесника/ца инфо-сесија 2. круг/септембар 2018.	Укупан број одржаних инфо-сесије током 2 круга
Република	40	54 (12м+42ж)	43 (34 м 9 ж)	80
АП Војводина	18	64 (16м +48ж)	69 (23м +46ж)	36
Укупно	58	118	112	116

Студијска посета Аустрији

Поред редовне подршке, UN Women је током 2018. године организовала и студијску посету Бечу, како би даље допринела институционализацији процеса и јачању капацитета за спровођење ове реформе кроз размену искустава. Студијска посета је укључила представнике/це Координационог тела за родну равноправност, Покрајинског секретаријата за финансије, Покрајинског секретаријата за социјалну политику, демографију и равноправност полова, Министарства за европске интеграције, Министарства заштите животне средине, Министарства за рад, запошљавање, борачка и социјална питања, и Канцеларије за управљање јавним улагањима. РОБ делегација из Србије је посетила следеће институције у Аустрији и са њима разменила искуства: Савезна канцеларија Аустрије, Федерална канцеларија за управљање резултатима, Парламентарна буџетска канцеларија, Федерално министарство за жене, породицу и омладину, Федерално министарство финансија и Аустријски суд за ревизију.

Филм „Људи у центру буџета“

Као вид подршке увођењу РОБ-а, UN Women је израдио едукативни филм о примени РОБ-а за спровођење демографских политика⁷.

⁷ (<https://www.youtube.com/watch?v=msidcHGpDeE>).

Важне методолошке напомене за буџетске кориснике

Са великим задовољством констатујемо да су претходни Извештаји о напретку у постепеном увођењу РОБ-а у Републици Србији за 2016. и 2017. годину успели да одговоре на свој задатак: да покрену процес међусобног учења међу буџетским корисницима и да створе тражњу за подацима о квалитету примене РОБ-а у процесу планирања буџета. Преглед оквира за мерење доприноса родној равноправности приказан је у следећој табели, која садржи пет могућих нивоа родно одговорних интервенција, од родно негативне до родно трансформативне.

Табела 1. Скала доприноса родној равноправности

Скала уродњености	Објашњење	Боја којом се обележава у извештају
Родно негативне интервенције	Родне неједнакости се подстичу/задржавају током остварења циља програма или програмске активности. <i>Пример: плата за мајчинство</i>	Црвена
Родно неутралне интервенције	Род се, приликом планирања, не узима у обзир као релевантан за достизање програмског циља. <i>Пример: конкурси који су општи „отворени за све“ без родно осетљивих индикатора и података доступних и по полу</i>	Црвена
Родно осетљиве интервенције	Род се, приликом планирања, сматра значајним за постизање програмског циља, а подаци су, бар делимично, доступни по полу. Нема суштинског прилагођавања програмског циља у односу на узроке родне неравноправности, али се прати стање. <i>Пример: конкурси који прате учешће и по полу</i>	Наранџаста
Родно позитивне интервенције	Род се сматра кључним за достизање програмског циља, а родна анализа представља један од најважнијих параметара у планирању и одлучивању. Посебно су дизајнирани програми који циљају мање заступљен пол како би се смањило родни јаз и отклонили специфични родно засновани проблеми. На овај начин долази до побољшања ограниченог домета за учеснике у скупу који је обухваћен интервенцијом. <i>Пример: превентивни уролошки прегледи за мушкарце или ИКТ обука за жене итд.</i>	Наранџаста
Родно трансформативне интервенције	Делује се на узрок родног јаз и циљ је да се он трајно отклони интервенцијом. Суштина је промена из неравноправног у равноправан положај. Са становишта родне равноправности, као и буџета, ово је најефикаснија промена. Делује се што ближе узроку проблема, у оквиру надлежности буџетског корисника. <i>Пример: родно одговорно образовање; родно одговорна фискална политика; системска превенција насиља у партнерским односима у раном детињству; одрживи инструменти за праћење спровођења и исхода јавних политика.</i>	Зелена

У складу са овим, буџетски корисници који су дефинисали РОБ циљеве и индикаторе који имају трансформативни потенцијал су обележени зеленом бојом, у прегледу примене РОБ-а датом у Анексима 1 и 2. Буџетски корисници чији су РОБ циљеви и индикатори обележени наранџастом бојом испунили су своје законске обавезе и обавезе које проистичу из Плана министра финансија, односно покрајинске секретарке за финансије. Код њих, међутим, није препозната тежња да оду и корак даље, односно њихови су циљеви и индикатори сврстани међу родно позитивне или родно сензитивне, а не родно трансформативне. Сврха обележавања наранџастом бојом јесте да се потврди да је буџетски корисник испунио минималне захтеве процеса, као и скретање пажње да постоји простор за допуне и измене у циљу налажења најсврхисходнијег начина за улагање средстава из буџета у отклањање родног јаза. На крају, црвеном бојом обележени су они корисници који нису испунили своју обавезу која проистиче из Закона о буџетском систему, односно годишњег Плана о постепеном увођењу родно одговорног буџетирања.

UN Women и експерткиње за РОБ су на основу свог глобално релевантног искуства у примени РОБ-а и у пружању подршке буџетским корисницима дефинисали критеријуме и факторе за мерење места одређеног РОБ циља и пратећих индикатора на горњој скали:

1. Да ли је буџетски корисник тек ушао у РОБ процес или је у њему већ више циклуса – **знање о захтевима РОБ процеса**;
2. Да ли постоје адекватни подаци о родно заснованим неравноправностима и родном јазу у сектору који покривају надлежности буџетског корисника? Ако не постоје адекватни подаци, да ли је буџетски корисник приступио изради родне анализе како би обезбедио доступност података – **ослоњеност на родну статистику и податке и њихово унапређење**;
3. Да ли је буџетски корисник кроз РОБ циљеве и индикаторе подржао реализацију препознатих приоритета у области родне равноправности (НАП за родну равноправност и други релевантни стратешки оквири) – **деловање на приоритетне области и аспекте како би се што пре отклонио родни јаз**;
4. Да ли буџетски корисник може јасно да одговори на препознати родни јаз у оквиру својих надлежности – **утемељеност промене у родним аспектима надлежности буџетског корисника**;
5. Да ли је буџетски корисник искористио препознати простор на који указују родне статистике, родне анализе, РОБ тренинг и инфо-сесије, као и доступне препоруке – **спремност да се ради на унапређењу родне равноправности**, у складу са надлежностима, Уставом, Законом о буџетском систему и ширим оквиром који чине препоруке по Конвенцијама УН, закони и стратегије у вези са родном равноправношћу;
6. Да ли је родна перспектива укључена на системски начин тако да мења институционалну праксу и трајно, системски доприноси родној равноправности – **амбициозност РОБ циља**;
7. Да ли су РОБ циљ и припадајући индикатори технички јасно приказани и да ли свако може да разуме логичку поставку, правац промене и обухват који промена треба да оствари – **техничке карактеристике РОБ циља и индикатора**.

Према томе, допринос сваког буџетског корисника родној равноправности се мери на основу истих критеријума, али је суштински гледано, сваки корисник у другачијој ситуацији и има свој посебан ток укључивања у РОБ процес. Намера је да буџетски корисници континуирано унапређују квалитет РОБ-а кроз овакав флексибилан и отворен процес заједничког учења.

Допринос родној равноправности се кроз примену РОБ-а може повећавати на следеће начине:

- **Континуирано унапређење циљева и индикатора**, поготово у раним фазама примене РОБ-а, као што је случај у Републици Србији;
- Као што је горе напоменуто, **најтрансформативнији РОБ циљеви највише доприносе родној равноправности за најкраће време**. То је, са становишта буџета, најефикасније. Насупрот томе, подфинансиране или ситне интервенције малог обухвата недовољно

утичу на искорењивање узрока неравноправности или на њихово трајно отклањање. То је, из угла буџета, скупо и неефикасно;

- **Детаљније сагледавање и рашчлањивање програмске структуре и њено сагледавање из комбиноване перспективе секторских и родних приоритета** је добар начин да се стратешки усмери употреба РОБ алата за искорењивање родно заснованих неравноправности. Зато је важно да се на пуној примени РОБ-а ради заједнички, како унутар сваке институције, кроз сарадњу целог РОБ тима, тако и у сарадњи са другим буџетским корисницима који решавају „друге делове заједничког проблема“ неравноправности, која је по својој природи нужно и увек међусекторска. Ово је у складу и са Законом о планском систему, који регулише систем планирања у државној управи и локалним самоуправама, и експлицитно наводи међусекторске стратегије као одговор на проблеме који имају међусекторске карактеристике и узрочнике који настају у јазу између онога што радимо у појединачним секторима;
- **Чвршћа утемељеност РОБ циљева у приоритетима у области родне равноправности** је још један од типских савета за унапређење процеса. Међутим, реалност је таква да се буџетски корисници понекад руководе другим критеријумима, који се не тичу ових приоритета, као што су мањи отпор једног одељења или сектора увођењу РОБ-а у односу на друге, или постојање пројеката који се не финансирају из буџета где родна равноправност представља и вредност која је прихватљива за донатора, или истицање нечега што се иначе ради као ‘родно одговорно’ јер је доступно или је намењено женама;
- **Јача веза између жељене промене и начина на који се она мери**, тј. РОБ циља и РОБ индикатора. Амбициозност циља одређује се и циљаним вредностима индикатора и зато је важно да постоји јасна веза између онога што је планирано, онога што је остварено и онога што је измерено. Када је у питању извештавање, неопходно је да се ојачају капацитети за праћење напретка у остварењу циља, као и за давање јасних и поткрепљених образложења одступања од циљаних вредности и плана за наредни период, у односу на резултате који су остварени;
- **Примена препорука добијених на инфо-сесијама и кроз Извештај о напретку у постепеном увођењу РОБ-а.** Дешава се да буџетски корисници развију одличне предлоге на инфо-сесијама али да ови предлози не уђу у буџет, већ их замене мање квалитетни РОБ циљеви и индикатори. Да се ово не би дешавало, важно је да на инфо-сесијама, као и током целог циклуса припреме, извршења и извештавања по РОБ циљевима, у процес буде укључен цео РОБ тим, који укључује доносиоце одлука, представнике одељења за финансије, као и представнике програмског дела ресора. Такође је неопходно да остане писани траг о целокупном процесу примене РОБ-а, од предлога који настаје на почетку, када након доношења Плана министра у марту текуће године буџетски корисници започињу рад на примени РОБ-а, па све до финалног предлога РОБ циљева и индикатора који ће се наћи у буџету. У АПВ је ова пракса документована већ започета, и показало се да омогућава лакше праћење процеса унутар институција, и напредак у сврсисходности самих предлога.

Током рада са буџетским корисницима, најчешће су постављана два питања:

- **Зашто РОБ није ограничен само на дихотомију жене и мушкарци?**

РОБ не подразумева посебне буџете за жене и за мушкарце, већ изискује узимање у обзир и других карактеристика, попут места остановања, степена образовања, имовинског статуса, старости, припадности одређеној (мањинској) етничкој групи, инвалидитета, сексуалне оријентације и сл. Због те ‘интерсекционалности’ која је уткана и у релевантне домаће нормативно стратешке оквири и коју препознају сви релевантни оквири (УН, ОЕБС, ЕУ), РОБ треба да почива на анализама и никада се не бави искључиво женама или искључиво мушкарцима већ настоји да увек сагледава целу слику.

- **Шта да радимо ако је наша институција мали буџетски корисник или ако је наш посао да се боримо против вишеструких неравноправности или дискриминације па се РОБ недовољно истиче у нашем програмском буџетском оквиру?**

Испоставило се да већи буџетски корисници, који имају сложенију програмску структуру буџета и већи број програмских циљева, имају наизглед више простора за препознавање РОБ циљева у свом буџету и већу могућност избора да у своју структуру удене или јој наменски додају РОБ циљ. Мањи буџетски корисници, који имају само један програмски циљ, често мисле да се њихове могућности исцрпљују у првој години увођења РОБ-а. Уз то, независне институције, које такође спадају у 'мале' буџетске кориснике и чијим су надлежностима покривене вишеструке рањиве групе сматрају да имају мало простора у програмској структури да одговоре на захтеве РОБ процеса. Међутим, већ је горе објашњено да је РОБ процес усмерен на стратешко деловање у трајном отклањању родних неравноправности у оквиру надлежности буџетског корисника, као и да се РОБ процес занима за унапређење положаја свих рањивих група, дакле и жена и мушкараца са инвалидитетом, Ромкиња и Рома, жена на селу, девојчица које су принуђене да ступају у ране бракове, жена са искуством партнерског насиља, жена, мушкараца, девојчица и дечака са искуством трговине људима, мушкараца који су лишени приступа превентивној уролошкој здравственој заштити, жена које немају једнак приступ универзалним услугама у јавном сектору и свим другим подгрупама грађанки и грађана који, најчешће случајно, испадају из обухвата добара и услуга које се финансирају из буџета.

Оно што је могуће унапредити, када су у питању независне институције, јесте **стратешка усмереност на отклањање одређених проблема** који су препознати у области деловања. То би значило да се кроз годишње или вишегодишње пројекте буџетски корисник усмери на одређени приоритет за који успоставља пројектну активност и издваја део буџетских средстава.

Поред тога, **евиденције и регистри** свих буџетских корисника треба да доследније и систематичније прикупљају и приказују податке разврстане по полу (и другим релевантним карактеристикама). Јавна доступност тих података представља додатну вредност.

Најзад, могуће је **унапредити квалитет индикатора** тј. показатеља учинка, тако да они адекватније мере намеру циља. Минимум испод кога не би требало ићи јесте исказивање по полу свих индикатора који се односе на лица (У складу са чланом 40. Закона о равноправности полова родно осетљива статистика је обавезна).

Закључци и препоруке

Имајући у виду посвећеност Министарства финансија и Покрајинског секретаријата за финансије, као и Координационог тела за родну равноправност процесу увођења РОБ-а, неопходно је да се уложи додатни напор ка очувању резултата, пре свега кроз јачање институционализације процеса, што би укључивало:

- 1. Израду предлога Правилника о РОБ-у и процедуралних смерница** како би се олакшала примена унутар сваког буџетског корисника, и РОБ довео у ближу везу са описима посла и процесима унутар сваког органа. Ова нова обавеза треба да се прелије на различите делове органа, а не претежно на одељења за финансије, што је до сада био случај. Израда додатних подзаконских аката ће помоћи операционализацији унутар институција. Практично, овај документ би формализовао кључне кораке, процедуре и алате који ће се користити у различитим процесима везаним за РОБ, њихов редослед и линије одговорности.
- 2. Укључивање РОБ компоненте** у даљи развој програмског буџетирања, на пример кроз Савет за унапређење програмског буџетирања, модификације у буџетском софтверу и додатну подршку координаторки РОБ-а у Министарству финансија, како би се до краја уједначили захтеви у односу према буџетским корисницима и у односу на друге захтеве у вези са програмским буџетирањем. Конкретно, унапређење софтвера подразумевало би укључивање места за РОБ (циљеви, индикатори, извештавање) а што ће омогућити лакше праћење напретка и адекватнију подршку корисницима. Предлог како да се унапреди софтвер је урађен од стране експерткиња за РОБ уз подршку UN Women. АП Војводина је унапредила софтвер у 2017. години, што се показало као велика подршка процесу.
- 3. Стабилизовање РОБ процеса** кроз успостављање јачих ослонаца на три „стуба“, без којих постоји опасност да ће РОБ процес остати недовршен, рањив, само парцијално примењен и делимично сагледан. Стабилан процес почива на:
 - i. координацији РОБ процеса са остатком буџетског процеса** за коју су задужени Министарство финансија и Покрајински секретаријат за финансије. Потребно је да се оба ова процеса даље унапређују на усаглашен начин и уз блиску сарадњу током целог буџетског процеса, као и до сада. На тај начин се обезбеђује да РОБ боље сраста са главним токовима буџетског процеса, али да се не утопи у њему већ да настави му даје додатну вредност. У том делу, процес се може додатно унапредити увођењем промена у буџетски софтвер тако да се РОБ циљеви и индикатори морају унети за буџетске кориснике на које се обавеза РОБ односи, затим да се унети циљеви могу једноставније излистати. Најзад, неопходне су додатне смернице за извештавање, инструкције у вези са променама на нивоу циљева, индикатора и циљаних вредности и њиховим усаглашавањем.
 - ii. координацији родних политика и приоритета и квалитета садржаја РОБ циљева и индикатора.** Ову функцију данас обавља UN Women у блиској сарадњи са Координационим телом за родну равноправност и Покрајинским секретаријатом за социјалну политику, демографију и равноправност полова. Сврха овог другог стуба подршке јесте да обезбеди добар квалитет садржаја и стратешку оријентацију РОБ циљева и индикатора. Временом би извештај о напретку у примени РОБ, на пример, могао да постане стална активност националног механизма за родну равноправност; и
 - iii. сагледавању и мерењу квалитета исхода** на нивоу појединачних буџетских корисника, као и целине буџета у који је уведен РОБ. Различити актери би могли овоме да допринесу појединачно, или заједничким напором, укључујући Народну скупштину, а посебно Женску парламентарну мрежу, Државну ревизорску институцију, Фискални савет и организације цивилног друштва које у статусу имају јачање родне равноправности и оснаживање жена као један од циљева постојања. Сваком од ових актера, потребно је додатно јачање капацитета како би на себе у потпуности преузели ове улоге.

4. **Доступност постојећих материјала** о увођењу и примени РОБ-а (приручници, упутства, смернице), који су настали уз подршку UN Women, а који би што пре требало да постану доступни корисницима, кроз нпр. постављање на интернет страницу.
5. **Рад са шампионима** тј. институцијама у којима постоји изражена воља руководства, стручног и финансијског дела да се иде даље од захтеваног минимума. Као и у свакој реформи, предуслов успеха представља спремност органа да активно учествује. Уколико такве спремности нема, могуће је да ће овај процес остати на нивоу формалне примене без суштинских промена. Имајући у виду да је подршка РОБ-у радно интензиван посао који траје током целе године, а распростире се током више година, онда има смисла да се сада, када је темељ процеса успостављен, ради са онима који показују већу спремност да у њему учествују. За остале кориснике могу се израдити додатне генеричке смернице.

Summary

This report presents an overview of all planned investments in gender equality in the Republic of Serbia at the national level and the level of the Autonomous Province of Vojvodina within the 2019 budget. The report is based on the Budget Law for 2019 and the Provincial Budget Decision for 2019 passed in December 2018. A detailed overview of the planned actions at the level of local self-governments is not a part of this report.

The Budget System Law requires the gradual introduction of gender responsive budgeting (GRB) in the planning, execution and reporting on budgets at all levels from 2016 until 2020. By 2020, GRB ought to be fully implemented as an integral part of the budget cycle. The incremental nature of this public finance management reform requires the continuous improvements by all budget users at national, provincial and local levels.

In the 2019 Budget, 34 out of the 40 national level budget users have fulfilled their obligation, in line with the annual Plan for gradual GRB introduction issued by the Minister of Finance. GRB was implemented in 44 programmes, 57 gender responsive objectives and 283 gender sensitive indicators. At the provincial level, all budget users included in the annual Plan for gradual GRB introduction issued by the Provincial Secretary of Finance have fulfilled their obligation. GRB was implemented in the 2019 budget by 18 budget users, in 31 programmes, through 83 gender responsive objectives and 133 gender sensitive indicators. GRB training was given to 165 public sector employees from institutions with direct or indirect access to budget funds and local self-government staff members.

Two annexes to this report provide an overview of GRB application at the level of individual national and provincial budget users. Outstanding examples in this phase of the GRB process are highlighted in green in the comments box under each relevant GRB objective and indicator. In cases where the minimal GRB requirement has been fulfilled and where there is a room for the improvement of GRB objectives and indicators, the comments box is coloured orange. More detailed information on the meaning of other marks in the annexes and on the scoring methodology are included in the Important Methodological Remarks for Budget Users section.

The process of the gradual introduction of GRB is led by the Ministry of Finance, the Coordination Body on Gender Equality, the Provincial Secretariat for Finance and the Provincial Secretariat for Social Policy, Demography and Gender Equality, with strategic and technical support by UN Women.

This is the fourth consecutive GRB progress report. The objectives of the GRB progress review are:

1. To affirm GRB as a good and innovative practice in the Republic of Serbia, owing to collaboration between public institutions and their commitment to gender equality in line with the Constitution of the Republic of Serbia, the Gender Equality Law and the National Strategy for Gender Equality for the period from 2016 to 2020, as well as a number of ratified conventions in the area of gender equality and anti-discrimination and other subsidiary laws that prohibit discrimination, affirm equal opportunities and gender equality for the citizens of Serbia. GRB is a tool that supports the implementation of these commitment, in line with the relevant mandates of public authorities;
2. To contribute to the institutionalisation of GRB within the budget system and in the processes of planning, passing and financing public policies, measures and activities aimed at strengthening gender equality and closing the gender gap in the Republic of Serbia on all levels, as well as measuring the results thereof;
3. To support the mutual learning process and joint progress of all budget users. Comments and suggestions in this report ought to assist budget users in their efforts to implement GRB, and to highlight what additional steps are necessary in order to achieve further progress in GRB implementation, in ways that contribute to the transformative application of the GRB tool that seeks to improve the quality of daily life for women, men, girls and boys, based on the achievement of gender equality.

Following the fourth consecutive cycle of structured GRB support, it can be concluded that the process continues to advance well in the Republic of Serbia, especially in the Autonomous Province of Vojvodina, and that both levels represent examples of good practice in public finance management

reform. The first priority for the forthcoming period is to intensify the support of GRB institutionalisation, i.e. to support the gradual handover of related processes to national and local institutions. In order to achieve this, it is necessary to:

- Design the GRB Rulebook and Procedural Guidelines;
- Integrate a GRB component in further improvements of programme budgeting;
- Stabilise the GRB process through the installation of three pillars of support in order to ensure the:
 - a. Coordination of the GRB process with the rest of the programme budget process carried out by the Ministry of Finance and Provincial Secretariat for Finance;
 - b. Harmonisation of gender policy and priorities with the content of GRB objectives and indicators, which is a role that can be taken by the National Gender Equality Mechanism in cooperation with GEMs at provincial and local levels and other bodies and organisations that have specific and relevant sectorial knowledge; and
 - c. Control of GRB effects through review and the assurance of the quality of the outcomes and impact of the GRB process at the level of individual budget users, as well as at the level of the GRB budget as a whole. This important role can be filled by different entities including the National Assembly but particularly the Women's Parliamentary Network, the State Audit Institution, the Fiscal Council and civil society organisations that have set the goal of strengthening of gender equality and women's empowerment in their Statutes (e.g. women's organisations);
- Increase accessibility of available resource materials on the introduction and implementation of GRB (handbooks, instructions, guidelines) designed as a result of the support from UN Women; and
- Support budget users who exemplify best practice in the implementation of this reform.

About the Report

This report is intended for all budget users that are included in the GRB process so that they can have an insight into the comprehensive process as well as to see their own participation and role in it, and to support process improvements in target institutions based on lessons learned and specific recommendations received.

The report further targets institutional leadership in public authorities without whose support the process would not have been possible. It provides a helpful overview that allows for comparisons across institutions, intended solely for the purpose of the encouragement and spreading of ideas and expanding room for manoeuvre.

The report should serve as a guide for GRB process participants with regards to further process improvements needed, with full understanding that this reform is still in its early stages and that it is essential to keep in mind the entire journey ahead on the way to full implementation. That is why it is important to recognise capacity increases, as well as the need for further strengthening of capacities as a precondition for a deeper integration of interventions conducive to sustainable responses to inequality.

This report may also be useful for members of parliament, in particular for the Women's Parliamentary Network – a network that has supported the process since its inception and can oversee its progress, thus opening up space for a dialogue regarding the best solutions for concerns raised as a result of gender inequalities or triggering further gender inequalities.

The report may also be useful for gender experts, activists in women's organisations and other civil society organisations, as well as for journalists, and by extension, the general public.

We hope that this report will prompt discussion and the exchange of ideas that will further lead to improvements in the GRB process in the Republic of Serbia at all levels. Most importantly however, we hope this report will lead to specific and tangible improvements in the quality of daily life for women, men, girls and boys, and especially those living in rural areas, those without equal access to goods and services funded by the budget, those unable to participate on an equal footing in decision making processes, economic opportunities and gains from the use of resources, minority groups whose rights have been overlooked or marginalised, as well as all women who carry a disproportionately heavy burden of unpaid and underpaid household work, care for children, elderly and chronically ill members of their families and/or communities.

GRB in the Republic of Serbia – Legal Obligation and Implementation

Starting in December 2015 with changes and amendments to the Budget System Law⁸, a gradual introduction of GRB was initiated within the budget planning and execution system of the Republic of Serbia, the Autonomous Province of Vojvodina and local self-governments. The Law requires that full implementation of GRB is in place by 2020 in all programmes, programme activities and the projects of all budget users at all levels. The Law further defines (in Article 2) that GRB represents the introduction of gender equality within the budget process, which implies gender budget analysis and the restructuring of revenues and expenditures in order to achieve gender equality. Advances in gender equality, as defined in Article 4 of the Law, is one of the budget objectives in the Republic of Serbia. All budget users are mandated to fully implement provisions of the Law by 2020 at the latest. The Law further stipulates that, in order to arrive at full implementation by 2020, it is necessary to make tangible annual progress and Article 16/c7 of the Law specifies that the Minister of Finance, the Provincial Finance Secretary and the body in charge of finance at the local level, in cooperation with institutional mechanisms for gender equality, will issue an annual plan for the gradual introduction of GRB by 31 March. The Plan identifies budget users who are bound to apply GRB to the budget planning for the subsequent year. The Plan further instructs budget users on modalities of implementation, which are confirmed and/or elaborated on in the budget instructions.

In December 2016, amendments adopted to the Budget System Law introduced the obligation to report in line with the programme structure, including GRB. A pilot round of budget reporting occurred in 2017.

In 2019, when the annual report on budget execution for 2018 will be prepared, budget users will have the obligation to report on their programme structure for the first time. In other words, for the first time it will be possible to monitor budget implementation by objective and compare actual figures against indicators set. Article 79 of the Law defines that the Final Budget Report should include an annual report on the execution and results of all programmes, including their effects on gender equality, as an integral part of the report.

These reports, or their analysis, will enable us to have a documented insight into the effects of public spending on the achievement of the objectives set. Budget users will need time and resources for the adjustment and capacity building for budget planning, monitoring and reporting in accordance with the budget structure.

GRB implementation at a national level

At the level of the Republic of Serbia, following the pilot phase in 2016, GRB is introduced in line with the Budget System Law in the process of budget planning. In 2016, during the budget planning for 2017, 28 budget users had an obligation to apply GRB to at least one programme/programme activity or project in accordance with the Plan by the Minister of Finance dated March 2016⁹. This obligation was fulfilled by 26 out of 28 budget users and GRB was implemented in 45 programme activities and projects.

In 2017, 33 out of 35 budget users encompassed by the Plan by the Minister of Finance included GRB in their 2018 budgets.

In March 2018, the Minister of Finance issued the annual Plan for Gradual GRB Introduction that stretched this obligation to 40 budget users.

8 ("Сл. гласник РС", бр. 103/2015)

9 <http://www.mfin.gov.rs/UserFiles/File/budzetski%20korisnici/2016/Plan%20uvodjenja%20odgovornog%20budziranja.pdf>

	Number of budget users mandated to apply GRB in their 2017 budget	Number of budget users mandated to apply GRB in their 2018 budget	Number of budget users mandated to apply GRB in their 2019 budget
National	28	35	40

Requirements for the so-called 'old' and 'new' budget users differed: the 'old' budget users were supposed to integrate at least one other programme objective in addition to their previous GRB objectives, whereas the 'new' budget users who had only just entered the process were instructed to apply GRB to a minimum of one programme objective and the related programme activities/projects.

In the budget for 2019, 34 out of 40 budget users complied with the requirements stipulated in the annual Plan. GRB was applied in 44 programmes, 57 gender responsive objectives and 283 gender sensitive indicators. Budget users who did not comply with the annual Plan¹⁰ will be included in the next Plan again in March 2019. Those who did comply will continue to deepen and broaden their application. The underlying objective is to keep improving the GRB process and to push for a shift of gender sensitive objectives and indicators into gender transformative ones that will contribute to lasting improvements in target areas, and that will ultimately lead to improvements in gender equality in the Republic of Serbia as a whole.

GRB implementation at a provincial level

At the level of the Autonomous Province of Vojvodina, following the pilot phase in 2015, GRB was included in budget planning in accordance with the Budget System Law. In 2016, over the course of the preparation for 2017 budget, 10 budget users were required to apply GRB to a minimum of one programme/programme activity or project, in line with the annual Plan for gradual GRB introduction issued by the Provincial Secretary for Finance in March 2016¹¹. The obligation was fulfilled by all budget users included in the annual Plan.

In 2017, all 14 budget users encompassed by the Plan of the Provincial Secretary of Finance included GRB in their 2018 budgets.

In 2018, the Provincial Secretary for Finance issued an annual Plan for gradual GRB introduction in March, according to which the GRB process included 18 direct budget users.

	Number of budget users mandated to apply GRB in their 2101 budget	Number of budget users mandated to apply GRB in their 2018 budget	Number of budget users mandated to apply GRB in their 2019 budget
Provincial	10	14	18

The requirements for 'old' and 'new' budget users differed. For the 'old' budget users involved in GRB in previous years, the task was to include at least one other programme objective/programme activity in addition to the ones already engendered. The 'new' budget users were asked to apply GRB to at least one programme/programme activity objective and related indicators.

In the 2019 budget, all budget users invited to take part fulfilled their obligations. GRB was implemented in 31 programmes, through 83 gender responsive objectives and 133 gender sensitive indicators. Budget users will continue to make progress on GRB implementation in 2019.

The objective is to pursue the constant improvement of the GRB process and to transform gender sensitive indicators in the course of budget planning into gender transformative measures that will receive funding from the budget in order to advance gender equality in APV and the Republic of Serbia.

¹⁰ The Office for E-government, the Institute for Intellectual Property, the Public Investment Management Office, the Ministry of Mining and Energy, the High Court Council and the Republic Secretariat for Legislation

¹¹ <http://www.mfin.gov.rs/UserFiles/File/budzetski%20korisnici/2016/Plan%20uvodjenja%20rodno%20odgovornog%20budzetiranja.pdf>

Good practice examples in the 2019 budget

Several budget users at national and provincial levels have applied GRB fully. This means that they have introduced a gender component to their entire budget. For them, in the next period there will be improvements in terms of better goal articulation or corrections based on the defined indicators and target values, if practice shows that such corrections are necessary. Such examples are: **the Commissioner for the Protection of Equality, Ombudsman and the Provincial Secretariat for Youth and Sport**.

In terms of the good and transformative application of GRB as tool within its competencies, we wish to highlight the effort of **the Office for Human and Minority Rights**, which within its budget objective of “improving human and minority rights through the implementation of international and regional human rights treaties” introduced a transformative gender indicator *Implemented gender-responsive recommendations received from UN mechanisms and adopted by the Government of Serbia*. This example represents an innovative application of GRB. Innovative can also describe the application of GRB by **the Fiscal Council** within their competence, whose defined GRB goal and indicator contributes to the strengthening of the function of monitoring the effects and impact of the application of GRB. **The Statistical Office of the Republic of Serbia** continues to work on the further improvement of gender sensitive data by increasing the number of indicators within regular statistics.

The Provincial Secretariat of Finance assumes a new obligation to involve the public in the process of budget preparation, adoption and implementation, based on a rulebook to be drafted in 2019, which will ensure the participation of women’s organizations working on gender equality issues in the AP Vojvodina.

The Appellate Public Prosecutors Office and the Higher Public Prosecutors Office monitor the representation of women and men among managers as an indicator for their defined goal ‘to increase the representation of women in managerial positions in public prosecutors’. The target values were set ambitiously, in line with the National Strategy for gender equality, and the realisation of parity is planned to be achieved by 2021.

Transformative examples of GRB application are also seen amongst new budget users that have been included in the process for the first time. **The Ministry of Environmental Protection** will conduct sector gender analysis in 2019, aiming to determine the priorities for the establishment of gender equality in the field of environmental protection, which is the best way to integrate the GRB process. Another excellent example is **the Public Procurement Directorate**, which will develop a plan of activities that will contribute to gender equality in the field of public procurement in 2019.

Another good example comes from the Autonomous Province of Vojvodina, where **the Office for internal audit of budget users in APV** has included the monitoring of GRB in its activities, which is important for further strengthening the GRB process, similar to what has already been done by **the State Audit Institution** at a national level.

The **Ministry of Internal Affairs** continues its progress within the GRB process by introducing a gender perspective in higher education in the field of public security and in the human resource management system. In this way, the possibility of transformative effects of the GRB application is increased. At the moment, however, there is still room for improvement of the target values of the indicators.

More examples of good GRB practice in 2019 budgets of budget users at the national and provincial level are provided in a detailed overview available in Annexes 1 and 2. The above provided summary of good practice examples at the level of individual budget users does not include those examples that are a continuation of last year’s good practice, and are already highlighted in the previous GRB progress reports.

Support for the Introduction of GRB

Over the course of 2018, UN Women has provided support to budget users who were required to apply GRB to their respective budget planning for 2019. The support consisted of a half-day introductory training that included GRB teams from the targeted budget users. As a follow up to the training, each budget user received two info sessions lasting 90 minutes, one in May/June and the other one in September 2018. These info sessions with GRB experts were tailored to each institution and sought to identify room for GRB implementation. Participants received specific recommendations and suggestions. Final decisions regarding the final cut in the budget were made by the budget users. The following number of budget users were included in the different aspects of the support provided:

GRB training

In 2018, a total of nine trainings were held in support of the GRB process. A regular half-day training was held for budget users included in the annual Plan for gradual GRB introduction issued by the Minister of Finance and the Provincial Finance Secretary, respectively. The training involved 127 participants as detailed in the table below:

Level	Total number of participants	Men	Women
National	64	14	50
Provincial	63	14	49
Total	127	28	99

Additional GRB training was provided based on the requests of following institutions, adapted to meet their GRB requirement:

Institution	Total number of participants	Men	Women
National Statistics Office, APV Institute for Social Protection, Institute for Social Insurance, Geology Institute	16	3	13
Office for Human and Minority Rights	8	1	7
Fiscal Council of the Republic of Serbia	3	2	1
City of Šabac	11	2	9
Total	38	8	30

Therefore, for the first time, information on the GRB process was made available to some of the indirect budget users (Institutes), who have identified opportunities to contribute to the GRB process and to rely on it, in order to make advances in gender equality in their areas of operation.

Info sessions held in 2018

During 2018, a total of 58 budget users took part in two rounds of info sessions, organised by UN Women in partnership with the Ministry of Finance and the Provincial Secretariat of Finance. In total, 116 individual info-sessions were delivered during May/June and September 2018. On average, an info session included two or three representatives of each budget user, but in reality, some institutions were represented by 10 participants and others by one or two.

	Number of budget users who received support	Number of participants at info session - round 1 May/June 2018	Number of participants at info session - round 2 September 2018	Total number of info sessions delivered in 2 rounds
National	40	54 (12m + 42w)	43 (34m + 9w)	80
AP Vojvodina	18	64 (16m + 48w)	69 (23m + 46w)	36
Total	58 budget users	118	112	116

Study visit to Austria

Complementing regular support, during 2018, UN Women organised a study visit to Vienna, in a bid to further strengthen GRB institutionalisation and increase capacities of key stakeholders in the implementation of this public finance reform. The study visit included representatives from the following institutions: the Coordination Body for Gender Equality; the Ministry of Labour, Employment, Veteran and Social Affairs; the Ministry of European Integration; the Ministry of Environmental Protection; the Public Investment Management Office; the Provincial Secretariat of Finance; the Provincial Secretariat for Social Policy, Demography and Gender Equality; UN Women; and a GRB expert. At the invitation of UN Women, the Serbian GRB delegation exchanged experiences in GRB implementation and monitoring with the following Austrian institutions: the Performance Management Office of the Federal Chancellery; the Parliamentary Budget Office; the Federal Ministry for Women, Families and Youth; the Federal Ministry of Finance; and the Austrian Court of Audit.

GRB film

In addition, UN Women has produced a short educational film on GRB in both English and Serbian – called *A People-centred Budget*¹² – which demonstrates the application of GRB in demographic policies and measures.

¹² <https://www.youtube.com/watch?v=msidcHGpDeE> ; <http://gender-financing.unwomen.org/en>

Important Methodological Remarks for Budget Users

It is with great pleasure that we note that the previous Annual GRB Progress Reports for 2016 and 2017 have managed to fulfil their tasks: to initiate a process of mutual learning among budget users and to create demand for data regarding the quality of the process of gradually implementing GRB in the budget planning process. The framework for measuring the level of contribution to gender equality is shown in the table below, which contains five categories or levels of contribution to gender equality, from gender negative to gender transformative.

Scale of contribution to gender equality	Justification	Colour in the report
Gender negative interventions	Gender inequalities are reinforced/maintained during the implementation of a budget programme/programme activity-level objective. <i>Examples: salaries for motherhood</i>	Red
Gender neutral interventions	Gender is not taken into consideration during budget planning as a relevant variable contributing to the attainment of the objective. <i>Example: general calls for proposals/tenders "open to all" without gender sensitive indicators or data</i>	Red
Gender sensitive interventions	During budget planning, gender is considered as important for the achievement of the programme objective and data is at least partially disaggregated by sex. No substantial modifications with regards to the programme objective are made in relation to the causes of inequalities, but trends are being monitored. <i>Example: calls for proposals/tender that track gender disaggregated data</i>	Orange
Gender positive intervention	Gender is considered as key to achieving the programme objective and gender analysis is one of the main parameters used in planning and decision-making. Particular programmes are designed to target the less represented sex in order to decrease gender gaps and alleviate gender-based issues. In this way, limited scope improvements are made – for participants in the area targeted by the given intervention. <i>Example: preventive urology check-up for men or ICT training for women</i>	Orange
Gender transformative interventions	Intervention targets the causes of gender inequalities and seeks to close the gap and remove root causes. The core of this intervention is the transformation from an unequal to an equal position. Based on the gender equality perspective, as well as the budget perspective, this is the most efficient change. It operates close to the source of the problem, within the authority of a given budget user. <i>Example: gender responsive education, gender responsive fiscal policy, systemic prevention of violence in partner relations in early childhood, sustainable instruments to track implementation and outcomes of public policies</i>	Green

In line with this, budget users that defined transformative GRB objectives have been marked green. Budget users whose defined GRB objectives and indicators are marked orange have fulfilled their legal obligations stemming from the annual GRB Plans issued by the Minister of Finance and the Provincial Secretary for Finance, respectively. In their contributions, however, more room for improvement has been identified, i.e. their GRB objectives and indicators have been marked gender positive or gender sensitive on the contribution to gender equality scale. The purpose of colour coding is to confirm that obligations have been met but also to identify areas for improvements, so that the gender gap can be closed in the shortest amount of time feasible. Finally, the red colour code marks budget users that did not meet their obligation stemming from the Budget System Law and the annual Plans for gradual GRB introduction, respectively.

UN Women, along with GRB experts, have developed the following criteria and elements for the measurement of the contributions GRB objectives and indicators have made to GE, according to the above table, based on their globally relevant experience in supporting GRB processes and the extensive support of GRB implementation that they have provided continuously to budget users in the Republic of Serbia, the Autonomous Province of Vojvodina and select local self-government units:

1. Year of entry into the GRB process and whether a budget user is a new or an experienced participant over multiple cycles – **knowledge on the requirements of GRB process**;
2. Gender responsive data status and data on the gender gap in a given sector under the authority of the budget user. If there is no data, whether the budget user engaged in data collection for gender analysis in order to fill in data gaps is considered – **reliance on gender statistics and analyses and contribution to their quality and availability**;
3. Use of GRB in support of articulated priorities in the realm of gender equality (GE Strategy and Action Plan, other relevant strategic frameworks) – **acting in strategic priority areas in order to remove the gender gap as soon as possible**;
4. Ability of budget user to clearly and effectively respond to identified gender gaps in the realm of the institution's mandate – **rooting the change in gender aspects of the budget user's mandate**;
5. Ability to combine the use of available evidence and space for contribution to gender equality (gender statistics, gender analyses, GRB training and info sessions, mentoring and other recommendations) – **readiness to engage in gender equality work**, in line with the budget user's authority, the Serbian Constitution, the Budget System Law and the broader framework established by UN conventions, laws and strategies related to gender equality;
6. Systematic integration of gender perspective and sustainable modification of institutional practice, a systemic contribution to gender equality – **ambitiousness of GRB objectives**; and
7. Correct and precise definition of GRB objectives and indicators and a clear logic of intervention, change direction and scope of change – **technical characteristics of GRB objectives and indicators**.

Therefore, every budget user is measured against the same criteria, but essentially, every user is in a specific situation and has a specific flow in the GRB process. The intention is to enable the continuous improvements of GRB quality by budget users, through this flexible and open joint learning process.

The contribution to gender equality through GRB implementation can be enhanced by following:

- **Continuous improvements of GRB objectives and indicators**, especially in the early phases of GRB implementation, as is the case of the Republic of Serbia.
- As noted above, **the most transformative GRB objectives contribute most to gender equality over the shortest time**. From a budgetary standpoint, that is the most effective approach. Contrary to this approach are the underfinanced and small corrections with a limited reach that inadequately address the root causes of gender inequalities and fail to deal with them in a sustainable manner. From a budgetary standpoint, these approaches are costly and ineffective.
- **Detailed review and deconstruction of the programme structure so that it can be viewed from a combined sectorial and gender priority perspective** is a good way to strategically focus use of the GRB tool for the uprooting of gender-based inequalities. That is why it is important to

work on the full implementation of GRB in cooperation with multiple sectors within institutions, including GRB teams, as well as with other budget users who are addressing 'other parts of a shared problem'; inequality is inevitably, predictably and inherently cross-sectorial. This is in line with the Law on Planning System, which regulates the planning system in public administration and local self-governments and explicitly introduces inter-sectorial strategies as an answer to issues that have inter-sectorial characteristics and whose causes originate in gaps between the work done in any given sector bound by clear sectorial boundaries.

- **Ensuring a stronger connection between GRB objectives and gender equality priorities** constitutes another area for improving the process. However, the realities are such that budget users are, sometimes, guided by other criteria in the selection of respective priorities, such as lesser resistance of one department or sector to GRB introduction compared to others, or the existence of extrabudgetary projects where gender equality is already seen as a value recognised or even emphasised by the donor, or budget users simply emphasise something that is already being done as 'gender responsive' because it is already available and targeting women.
- **A stronger link between the desired change and measurement of change**, i.e. intent expressed in the GRB objective and GRB indicators. The ambitiousness of an objective is measured by indicator target values and that is why it is important to maintain a clear link between what is being planned, actual values and what is being measured. With regards to reporting, it is necessary to strengthen the capacities for the monitoring of progress against the stated objective, as well as for the provision of clear and evidence-based justification of any discrepancies between the target values and future plans, in relation to the results accomplished if these are at odds with the plan.
- **Implementation of recommendations received during info sessions and through GRB Progress Reports.** Sometimes, budget users come up with excellent GRB ideas and proposals during info sessions and those ideas and proposals are later lost in the process as they give room to GRB objectives and indicators of a poorer quality. In order to prevent this from occurring, or at least to limit its scope, it is important to include the entire GRB team, which includes decision makers, members from the finance department, as well as members of the programme, in the info sessions as well as throughout the cycle of preparation, execution and reporting on GRB. Equally, it is necessary to document the entire GRB process, including the generation of ideas and proposals early in the process, after the adoption of the annual GRB Plan by the Minister of Finance/Provincial Secretary of Finance in March, from when work on GRB is initiated to the final proposal of GRB objectives and indicators that are included in the budget. This practice has already been put in place in the Autonomous Province of Vojvodina and it contributes to an easier monitoring of the process within institutions and progress on the greater purposefulness of proposals.

During work with budget users, the following two questions are frequently asked:

- **Why is GRB not limited to the women-men dichotomy?**

GRB is not an attempt to make separate budgets for women and men, and it requires additional characteristics to be considered, such as: geographic location; educational level; access to income and property; age; belonging to different ethnic groups; disability; sexual orientation; etc. Because of these 'inter-sectorialities' that are recognised by all relevant frameworks (UN, OSCE, EU) and are embedded in relevant domestic normative and strategic frameworks, GRB should rely on analysis and seeks to look at the whole picture and to intervene in a targeted manner in areas where the gender gap exists and is documented by conclusive analytic data.

- **What do we do if our institution is a small budget user or if our job is to fight against multiple inequalities and/or discrimination so that GRB is not emphasised enough in our programme budget structure because of a multiple priority base?**

It turns out that programme budgeting appears to leave more space for GRB introduction for larger budget users whose programme budget structure is more complex and who have more options for the gender mainstreaming of existing objectives or adding new GRB objectives to their budgets. Smaller

budget users who have only one budget objective feel that their choices are exhausted in the initial year of GRB implementation. In addition, independent institutions that belong to the group of 'smaller' budget users, and whose mandates typically cover a multitude of vulnerable groups, consider that they have very tight space in the programme structure for responding to GRB process requirements. However, as already noted above, the GRB process is aimed strategically towards the sustainable elimination of gender inequalities within the scope of an institution's mandate and towards the improved position of all vulnerable groups, including women and men with disabilities: Roma women and men; rural women; girls forced into early marriages; women with experience of domestic violence and violence by partners; female and male survivors of human trafficking; men who have no access to preventive urology health care; women whose access to universal public services is limited or inadequate; and all other sub-groups of citizens who are, mostly inadvertently, marginalised and without access to goods and services funded by the budget.

When it comes to independent institutions, it is possible to enhance their strategic focus on problem alleviation within a respective area of work. This means that annual or multi-annual projects/project activities would be used to focus budget users on specific priorities that channel funding support for given project activities.

In addition, **registries and databases** maintained by budget users should systematically collect and present data disaggregated by sex (and other relevant characteristics). Public availability of such data would provide added value¹³.

Finally, it is possible to **improve the quality of indicators**, i.e. the measurement of performance, so that they more adequately reflect the intent of GRB objectives. A minimum standard should include the disaggregation of data by sex for all indicators referring to persons (in line with Article 40 of the Gender Equality Law, which stipulates that data disaggregation by sex is mandatory).

13 Databases and registries as well as public availability of data must be aligned with personal data protection standards.

Conclusions and Recommendations

Bearing in mind the commitment of the Ministry of Finance and the Provincial Secretariat of Finance to the GRB introduction process, it is necessary to invest additional efforts in the preservation of results primarily through the institutionalisation of the GRB process, including:

- 1. Design of a draft rulebook on GRB and procedural guidelines** seeking to facilitate implementation within individual institutions in ways that brings GRB closer to job descriptions and processes within each public authority. GRB as a new requirement should spill over to different parts of every institution, instead of being housed in finance departments as it has been thus far. The design of additional bylaws will support implementation within institutions. From a practical standpoint, this document would formalise the key steps, procedures and tools to be used in the different processes related to GRB, as well as their sequencing and lines of accountability;
- 2. Inclusion of a GRB component** in further work on programme budget development, for example through a council for the improvement of programme budget, modifications of budget software and additional support to the GRB Coordinator within the Ministry of Finance, so that GRB and general programme budget requirements are fully aligned. Specifically, software improvements should include a place for GRB (objectives, indicators, reporting) in order to make it easier to monitor progress and to provide a more adequate support to budget users. A proposal on how to do this was produced by GRB experts with UN Women support. In the Autonomous Province of Vojvodina, such improvements were made in 2017 and these changes have proven significant in terms of GRB process support;
- 3. Stabilising the GRB process** through the establishment of the three pillars of support. Without a stable support by these three pillars, there is the danger of an unfinished GRB process, which remains vulnerable and only partially implemented and assessed. A stable GRB process rests upon:
 - i. Coordination of the GRB process with the rest of the programme budgeting process** that is done by the Ministry of Finance and Provincial Secretariat for Finance. It is necessary to continue to improve both of these processes in a synchronised way and in close cooperation throughout the budget process, as has been done so far. In this way, it can be ensured that GRB is intertwined with the mainstream budget process, continuing to provide added value, without getting lost in it. In this regard, the process can be improved further through the introduction of changes in budget software so that GRB objectives and indicators must be entered by budget users who are included in the annual GRB Plan, and that the GRB objectives and indicators included can easily be listed in reports. Finally, additional guidelines for reporting are required, along with instructions regarding the modifications of objectives, indicators and target values because further alignment of practice is needed in this area.
 - ii. Coordination between gender policy and priorities and the content and quality of GRB objectives and indicators.** This function is currently performed by UN Women in close cooperation with the Coordination Body for Gender Equality and Provincial Secretariat for Social Policy, Demography and Gender Equality. The purpose of this, the second pillar of support, is to ensure adequate quality of gender content and the strategic orientation of GRB objectives and indicators. Over time, the annual GRB Progress Report, for example, could become a regular activity of the National GEM; and
 - iii. Quality assurance and assessment of the effects and impact** at the level of individual budget users as well as for the comprehensive GRB effort. In this regard, multiple parties could contribute both individually and through a concerted effort. A potential list of parties includes: parliament, especially the Women's Parliamentary Network, the State Audit Institution, the Fiscal Council and civil society organisations that emphasise gender equality and women's empowerment as an objective in their Statute (e.g. women's organisations). Each one of the aforementioned needs additional capacity building in order to take this role on.
- 4. Increase accessibility of available resource materials** on the introduction and implementation of GRB (handbooks, instructions, guidelines) designed as a result of the support from UN Women. Existing resources should be made available online to allow for easy access by all budget users.

5. **Engaging with the champions of GRB process**, i.e. the institutions that have expressed readiness to go above and beyond the required minimum. As in any reform effort, willingness of an institution to take an active role is a prerequisite for success. Unless such readiness is available, it is possible that this process, like so many other processes before it, will be stuck at the level of formal implementation without any real change. Bearing in mind that support of the GRB process is labour intensive work throughout the year, and over multiple years, it makes sense to engage more with the advanced budget users, now that the basis of the process is set. As for the remaining participants, additional generic guidelines can be produced.

Анекс 1 Преглед примене РОБ на националном нивоу за 2018. годину (буџет за 2019. годину)

У 2018. години приликом припреме буџета за 2019. годину од 40 буџетских корисника колико је предвиђено Планом министра финансија да примени РОБ, њих 34 је испунило обавезу. РОБ је примењен у 44 програма, а исказан кроз 57 РОБ циљева и 283 индикатора. Буџетски корисници обухваћени овим извештајем су они који су били у обавези према Плану министра да примене РОБ, а не сви корисници, па је могуће да је РОБ примењен на више програма и индикатора. Обележавање у софтверу приликом планирања ће унапредити и олакшати праћење на нивоу свих буџетских корисника без додатног административног посла.

1. НАРОДНА СКУПШТИНА
2. ГЕНЕРАЛНИ СЕКРЕТАРИЈАТ ВЛАДЕ
3. КАНЦЕЛАРИЈА ЗА САРАДЊУ С МЕДИЈИМА – Т
4. КАНЦЕЛАРИЈА ЗА САРАДЊУ СА ЦИВИЛНИМ ДРУШТВОМ
5. КАНЦЕЛАРИЈА ЗА КОСОВО И МЕТОХИЈУ
6. КАНЦЕЛАРИЈА ЗА ЉУДСКА И МАЊИНСКА ПРАВА – Т
7. КАНЦЕЛАРИЈА ЗА УПРАВЉАЊЕ ЈАВНИМ УЛАГАЊИМА – није испуњена обавеза
8. КАНЦЕЛАРИЈА ЗА ИНФОРМАЦИОНЕ ТЕХНОЛОГИЈЕ И ЕЛЕКТРОНСКУ УПРАВУ – није испуњена обавеза
9. ДРЖАВНО ВЕЋЕ ТУЖИЛАЦА – АПЕЛАЦИОНА ЈАВНА ТУЖИЛАШТВА
и ВИША ЈАВНА ТУЖИЛАШТВА – Т
10. ЗАШТИТНИК ГРАЂАНА – Т
11. ПОВЕРЕНИК ЗА ИНФОРМАЦИЈЕ ОД ЈАВНОГ ЗНАЧАЈА И ЗАШТИТУ ПОДАТАКА О ЛИЧНОСТИ – Т
12. ПОВЕРЕНИК ЗА ЗАШТИТУ РАВНОПРАВНОСТИ – Т
13. ДРЖАВНА РЕВИЗОРСКА ИНСТИТУЦИЈА – Т
14. ФИСКАЛНИ САВЕТ – Т
15. МИНИСТАРСТВО УНУТРАШЊИХ ПОСЛОВА – Т
16. МИНИСТАРСТВО ФИНАНСИЈА – ПОРЕСКА УПРАВА
17. МИНИСТАРСТВО СПОЉНИХ ПОСЛОВА – ДИПЛОМАТСКО-КОНЗУЛАРНА
ПРЕДСТАВНИШТВА – Т
18. МИНИСТАРСТВО ЗА ЕВРОПСКЕ ИНТЕГРАЦИЈЕ
19. МИНИСТАРСТВО ОДБРАНЕ
20. МИНИСТАРСТВО ДРЖАВНЕ УПРАВЕ И ЛОКАЛНЕ САМОУПРАВЕ
21. МИНИСТАРСТВО ПРИВРЕДЕ

22. МИНИСТАРСТВО ГРАЂЕВИНАРСТВА, САОБРАЋАЈА И ИНФРАСТРУКТУРЕ – Т
23. МИНИСТАРСТВО ПРАВДЕ - УПРАВА ЗА ИЗВРШЕЊЕ КРИВИЧНИХ САНКЦИЈА
24. МИНИСТАРСТВО ПОЉОПРИВРЕДЕ, ШУМАРСТВА И ВОДОПРИВРЕДЕ - УПРАВА ЗА АГРАРНА ПЛАЋАЊА
25. МИНИСТАРСТВО ЗАШТИТЕ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ – Т
26. МИНИСТАРСТВО ПРОСВЕТЕ, НАУКЕ И ТЕХНОЛОШКОГ РАЗВОЈА
27. МИНИСТАРСТВО ЗДРАВЉА
28. МИНИСТАРСТВО РУДАРСТВА И ЕНЕРГЕТИКЕ – није испуњена обавеза
29. МИНИСТАРСТВО КУЛТУРЕ И ИНФОРМИСАЊА
30. МИНИСТАРСТВО ЗА РАД, ЗАПОШЉАВАЊЕ, БОРАЧКА И СОЦИЈАЛНА ПИТАЊА
31. МИНИСТАРСТВО ОМЛАДИНЕ И СПОРТА
32. МИНИСТАРСТВО ТРГОВИНЕ, ТУРИЗМА И ТЕЛЕКОМУНИКАЦИЈА
33. РЕПУБЛИЧКИ СЕКРЕТАРИЈАТ ЗА ЈАВНЕ ПОЛИТИКЕ
34. РЕПУБЛИЧКИ ЗАВОД ЗА СТАТИСТИКУ – Т
35. СРПСКА АКАДЕМИЈА НАУКА И УМЕТНОСТИ – Т
36. ЗАВОД ЗА ЗАШТИТУ ИНТЕЛЕКТУАЛНЕ СВОЈИНЕ – није испуњена обавеза
37. УПРАВА ЗА ЈАВНЕ НАБАВКЕ – Т
38. КОМЕСАРИЈАТ ЗА ИЗБЕГЛИЦЕ И МИГРАЦИЈЕ
39. ВИСОКИ САВЕТ СУДСТВА – није испуњена обавеза
40. РЕПУБЛИЧКИ СЕКРЕТАРИЈАТ ЗА ЗАКОНОДАВСТВО – није испуњена обавеза

НАРОДНА СКУПШТИНА

Програм: 2101 – Политички систем

Програмска активност: 0001 – Вршење посланичке функције

Циљ 1: Спровођење законодавне и контролне функције

Назив индикатора	Јединица мере	Базна година	Базна вр.	Циљна вр. у 2019.	Циљна вр. у 2020.	Циљна вр. у 2021.
1. Народна скупштина је надлежна да доноси законе. Процент разматраних предлога закона на седницама Народне скупштине који садрже: а) родну анализу, б) фискалну анализу и в) анализу са аспекта људских права, у односу на укупан број донетих закона <i>Коментар: Народну скупштину чини 250 народних посланика који се бирају на слободним и непосредним изборима, тајним гласањем, по правилу на сваке четири године. Народни посланици представљају грађане који су носиоци суверенитета. Народни посланик стиче права и дужности утврђене Уставом и законом даном потврђивања мандата. Извор верификације: Народна скупштина</i>	%	2015	5	5	5	5

КОМЕНТАР/ПРЕПОРУКА:

Наведени индикатор је значајан из угла родне равноправности и у складу је са надзорном улогом коју има Народна скупштина. Међутим, препорука је да се обезбеди прикупљање података одвојено, а не обједињено, како би се тачно знало које анализе су биле садржане уз предлоге закона, пошто се прате 3 врсте анализа. Додатно, у контексту очекиване трансформативне промене, циљане вредности би требало да се повећавају. Није сасвим јасно на основу чега је одређена циљана вредност од 5%.

Овај индикатор је трансформативан зато што јача улогу НСРС у процесу примене РОБ-а, понавља се трећу годину у буџету па ће од великог значаја бити извештај за 2018. годину када ће моћи да се сагледа и ефекат примене односно идентификација можда нових и детаљнијих индикатора од буџета за 2020. годину. Изостанак система за праћење овог индикатора до сада наводи да у овој години буџетски корисник буде обележен само назнаком да је испунио обавезу. Буџетски корисник је више пута изразио забринутост у контексту прикупљања података, па би било значајно да се осим финансијске службе укључе и друге службе скупштине у праћењу овог индикатора.

Поред праћења података одвојено, препорука је и да овај буџетски корисник укључи нове индикаторе, од којих би један могао свакако да буде везан за рад Одбора за родну равноправност у Скупштини РС.

НАРОДНА СКУПШТИНА – СТРУЧНЕ СЛУЖБЕ – Т

Програмска активност: 0003 – Стручна и административно-техничка подршка раду посланика

Циљ 1: Обезбеђивање континуираног развоја Службе, отвореност за увођење савремених технологија, јачање одговорности запослених у Служби у циљу благовременог и квалитетног обављања послова и стварање основа за стално стручно усавршавање и напредовање запослених у Служби, сагласно потребама и могућностима Народне скупштине

Назив индикатора	Јединица мере	Базна година	Базна вр.	Циљна вр. у 2019.	Циљна вр. у 2020.	Циљна вр. у 2021.
1. Израда родне анализе кадровских потенцијала <i>Коментар: Обезбеђивање континуираног развоја Службе, отвореност за увођење савремених технологија, јачање одговорности запослених у Служби у циљу благовременог и квалитетног обављања послова и стварање основа за стално стручно усавршавање и напредовање запослених у Служби, сагласно потребама и могућностима Народне скупштине. Извор верификације: Одељење за људске ресурсе</i>	да/не	2017	не	да	да	да

КОМЕНТАР/ПРЕПОРУКА:

Овај индикатор је планиран буџетом за 2017. и за 2018. г. али очигледно није реализована родна анализа па се сада понавља. Препорука је да се свакако уради и родна анализа надлежности Народне скупштине РС, а не само кадровских потенцијала, пошто из угла родне равноправности постоји потреба да се помогне НСРС да препозна на које све начине унутар својих надлежности може да допринесе остваривању родне равноправности.

Родна анализа помоћи ће у дефинисању родно одговорних приоритета и мера, а који ће се као РОБ иницијативе наћи у буџету НСРС наредних година. Израда родне анализе има трансформативни потенцијал, уколико дође до њене израде.

ГЕНЕРАЛНИ СЕКРЕТАРИЈАТ ВЛАДЕ

Програм: 2102 – Подршка раду Владе

Циљ 3: Праћење именована, постављења и разрешења из надлежности Владе по полу

Назив индикатора	Јединица мере	Базна година	Базна вр.	Циљна вр. у 2019.	Циљна вр. у 2020.	Циљна вр. у 2021.
1. Годишњи извештај на основу о именовањима, постављењима и разрешењима по полу <i>Коментар: Родно одговорно буџетирање</i> <i>Извор верификације: Извештај</i>	да/не	2017	не	да	да	да
2. Успостављена евиденција о именовањима, постављењима и разрешењима по полу <i>Коментар: Генерални секретаријат Владе је обухваћен Планом увођења родно одговорног буџетирања и дефинисао је циљеве који адекватно мере допринос циља унапређењу родне равноправности</i> <i>Извор верификације: Извештај</i>	да/не	2017	не	не	не	не

КОМЕНТАР/ПРЕПОРУКА:

Овај родно одговорни циљ постављен је прошле године. Он је у складу са надлежностима овог буџетског корисника, и показују како ГЕНСЕК може да допринесе унапређењу родне равноправности, пре свега осигуравајући податке на основу којих друга министарства и Влада могу да доносе одговарајуће мере. Имајући у виду да је разврставање података по полу обавезно и по Закону о равноправности полова, члан 40, овај буџетски корисник овом активношћу испуњава и ту обавезу. Иако активност доприноси родној равноправности на родно трансформативан начин, буџетски корисник је имао обавезу да овај посао већ уради у 2018. години, а што је изостало па се сада сада понавља. Да би се урадио извештај предвиђен индикатором број 1, неопходно је да се успостави евиденција предвиђена индикатором бр. 2.

КАНЦЕЛАРИЈА ЗА САРАДЊУ С МЕДИЈИМА – Т

Програм: 2102 – Подршка раду Владе

Програмска активност: 0016 – Медијско праћење рада Владе

Циљ 1: Покривеност приоритета у НАП за родну равноправност текстовима на сајту Владе Републике Србије

Назив индикатора	Јединица мере	Базна година	Базна вр.	Циљна вр. у 2019.	Циљна вр. у 2020.	Циљна вр. у 2021.
1. Информације од значаја за покривеност приоритета у НАП за родну равноправност текстовима на сајту Владе Републике Србије <i>Извор верификације: званични сајт Владе Републике Србије</i>	број	2016	5	35	40	40

2. Праћење броја текстова и учесталости појављивања теме увођења принципа родне равноправности као медијског садржаја ка и области у које је уведена родна перспектива. <i>Извор верификације: званични сајт Владе Републике Србије</i>	број	2017	40	50	55	55
--	------	------	----	----	----	----

КОМЕНТАР/ПРЕПОРУКА:

Овај буџетски корисник експлицитно узима у обзир родну равноправност приликом постављања циља и индикатора и тиме даје одличан пример комплементарног интерсекторског институционалног деловања у циљу имплементације већ усаглашених приоритета за унапређење родне равноправности. Постављени индикатори су наставак из прошле године када су за овај циљ постављена 4 индикатора пратећи циљеве из НАП-а. Додатно је потребно укључити и додатне анализе при извештавању. Позитивно је и што се циља на повећање броја текстова, што је у складу са циљевима НАП-а, тј. доприноси унапређењу културе родне равноправности, и од великог значаја је да управо Влада Републике Србије да значај афирмативним текстовима. Позитивно је што овај буџетски корисник планира повећану покривеност.

КАНЦЕЛАРИЈА ЗА САРАДЊУ СА ЦИВИЛНИМ ДРУШТВОМ

Програмска активност: 0002 – ЕУ интеграције и међународна сарадња у области цивилног друштва

Циљ 1: Јачање улоге организација цивилног друштва у процесу ЕУ интеграција

Назив индикатора	Јединица мере	Базна година	Базна вр.	Циљна вр. у 2019.	Циљна вр. у 2020.	Циљна вр. у 2021.
1. Број активности са организацијама цивилног друштва посвећених коришћењу ЕУ програма и фондова и утврђивању националних приоритета у коришћењу међународне донаторске помоћи на којима присуствују представници ОЦД посвећених утврђивању националних приоритета у коришћењу међународне донаторске помоћи <i>Коментар: Број састанака на којима присуствују представници ОЦД посвећених утврђивању националних приоритета у коришћењу међународне донаторске помоћи</i> <i>Извор верификације: Годишњи извештај о раду Канцеларије за сарадњу са цивилним друштвом</i>	Број женских организација укључених у активности	2016	0	2	2	2
2. Број активности са организацијама цивилног друштва посвећених преговорима о приступању Европској унији и преношењу искустава и добрих пракси из региона и ЕУ <i>Коментар: Број активности са организацијама цивилног друштва посвећених преговорима о приступању Европској унији и преношењу искустава и добрих пракси из региона и ЕУ.</i> <i>Извор верификације: Годишњи извештај о раду Канцеларије за сарадњу са цивилним друштвом</i>	Број женских организација укључених у активности	2016	0	2	2	2

КОМЕНТАР/ПРЕПОРУКА:

У овом случају, буџетски корисник се определио да прати укупан број женских организација у укупном броју организација које су носиоци активности. Препорука је да се прати и њихов удео. Како укупан број организација цивилног друштва није наведен, не може се утврдити колико је циљани резултат амбициозан. Са становишта јачања родне равноправности, добра је намера да се мери улога женских организација које носе специфичну, јединствену и развојно важну врсту експертизе, а представљају недовољно заступљен сегмент друштва на местима одлучивања о важним процесима као што је приступање ЕУ. Пожељно је да се намера циља и индикатор усагласе. Индикатор је сада усмерен на број активности. Препорука је и даље да би индикатори требало да гласе *Број женских организација носилаца активности* итд.

Циљ 2: Пружање подршке организацијама цивилног друштва у коришћењу ЕУ средстава кроз суфинансирање пројеката организација цивилног друштва одобрених од стране Европске уније

Назив индикатора	Јединица мере	Базна година	Базна вр.	Циљна вр. у 2019.	Циљна вр. у 2020.	Циљна вр. у 2021.
1. Број организација цивилног друштва којима је обезбеђено суфинансирање пројеката одобрених од стране Делегације Европске уније у Републици Србији <i>Коментар: Зависи од буџетских средстава и одобрених пројеката Делегације ЕУ који захтевају суфинансирање</i> <i>Извор верификације: Годишњи извештај о раду Канцеларије</i>	Број суфинансираних ОЦД	2016	15	8	10	10
2. Број организација цивилног друштва којима је обезбеђено суфинансирање пројеката одобрених од стране Делегације Европске уније у Републици Србији, а које раде у области родне равноправности <i>Коментар: Зависи од буџетских средстава и одобрених пројеката организација цивилног друштва које раде у области родне равноправности од стране Делегације ЕУ који захтевају суфинансирање.</i> <i>Извор верификације: Годишњи извештај о раду Канцеларије за сарадњу са цивилним друштвом</i>	Број суфинансираних организација цивилног друштва које раде у области родне равноправности	2016	0	1	1	1

КОМЕНТАР/ПРЕПОРУКА:

Буџетски корисник прати број организација којима је обезбеђено суфинансирање, а које раде у области родне равноправности. Циљане вредности су исте за све године, по 1 пројекат, иако се очекује повећање укупног броја пројеката којима је обезбеђено суфинансирање.

Пројекат: 7010 – ИПА Подршка за учешће у програмима ЕУ

Циљ 1: Стварање услова за учешће организација цивилног друштва и других актера у програму Европа за грађане и грађанке

Назив индикатора	Јединица мере	Базна година	Базна вр.	Циљна вр. у 2019.	Циљна вр. у 2020.	Циљна вр. у 2021.
1. Број организација цивилног друштва, јединица локалне самоуправе и других потенцијалних учесника који су присуствовали обукама посвећеним представљању програма „Европа за грађане и грађанке“ <i>Коментар: Годишњи извештај о раду Канцеларије за сарадњу са цивилним друштвом</i> <i>Извор верификације: Годишњи извештај о раду Канцеларије за сарадњу са цивилним друштвом</i>	Број учесника	2016	0	350	400	410
2. Број организација цивилног друштва које су присуствовале обукама посвећеним представљању програма и смерница за учешће у програму „Европа за грађане“ <i>Коментар: Број организација цивилног друштва које су присуствовале обукама посвећеним представљању програма и смерница за учешће у програму „Европа за грађане“</i> <i>Извор верификације: Годишњи извештај о раду Канцеларије за сарадњу са цивилним друштвом</i>	Број женских организација на обукама	2016	0	12	12	12

3. Обезбеђена средства за учешће у програму Европа за грађане и грађанке у буџету Републике Србије <i>Коментар: Буџет Републике Србије</i> <i>Извор верификације: Буџет Републике Србије</i>	Обезбеђена средства (да/не)	2016	да	да	да	да
--	-----------------------------	------	----	----	----	----

КОМЕНТАР/ПРЕПОРУКА:

Код првог индикатора препорука је да код јединице мере стоји *Број организација* а не број учесника, како стоји у самом индикатору. Код индикатора број 2. није сасвим јасно на основу чега је одређена циљна вредност од 12 организација цивилног друштва у односу на 350 ОЦД, па је препорука да се ово појасни код 6. месечног извештавања. Требало би да се води рачуна да циљани резултат не буде ограничење или максималан број женских организација које су укључене, већ минималан број.

КАНЦЕЛАРИЈА ЗА КОСОВО И МЕТОХИЈУ

Програм: 0603 – Подршка функционисању установа и организација на територији АП Косово и Метохија

Циљ 1: Подигнут ниво институционалних и административних капацитета у локалним самоуправама на територији АП КиМ, које функционишу у законским оквирима РС.

Назив индикатора	Јединица мере	Базна година	Базна вр.	Циљна вр. у 2019.	Циљна вр. у 2020.	Циљна вр. у 2021.
4. Процент изабраних и постављених лица (жена) у органима локалне самоуправе на КиМ <i>Коментар: Број локалних самоуправа на чијој територији функционишу здравствене и просветне институције, у законским оквирима РС. Број жена и мушкараца на руководећем положају у ЈЛС, број локалних механизма за родну равноправност у циљаним ЈЛС</i> <i>Извор верификације: Интерна евиденција Канцеларије за Косово и Метохију и информације добијене од званичних институција и органа као и из јединица локалне самоуправе</i>	процент	2016	24,41	25	25	25

КОМЕНТАР/ПРЕПОРУКА:

Овај РОБ индикатор је добар али би се могао унапредити ако се преформулише на следећи начин: *Удео жена међу изабраним и постављеним лицима/укупан број изабраних постављених лица*. Додатно, није јасан критеријум по коме је циљана вредност са базних 24,41% постављена на 25% током трогодишњег периода. На националном и на нивоу АПВ успостављена је квота од 30% која није успостављена на локалном нивоу али представља стандард коме се тежи. Зато је сугестија да се циљане вредности ревидирају, за случај да буде избора у периоду обухваћеном индикатором. Такође, ревизија циљаних вредности могла би бити неопходна и након усвајања новог Закона о родној равноправности.

Програмска активност: 0002 – Подршка функционисању васпитно-образовних институција у складу са мрежом школа и предшколских установа

Циљ 1: Основне, средње школе и предшколске установе на КиМ неометано функционишу у оквиру мреже Министарства просвете РС.

Назив индикатора	Јединица мере	Базна година	Базна вр.	Циљна вр. у 2019.	Циљна вр. у 2020.	Циљна вр. у 2021.
1. Број (процент) девојчица које су уписале средњу школу <i>Коментар: Број (процент) девојчица које су уписале средњу школу на територији АП КиМ</i> <i>Извор верификације: Закон о равноправности полова</i>	број	2015	нема			

2. Број (процент) дечака који су уписали средњу школу Коментар: Број (процент) дечака који су уписали средњу школу на територији АП КиМ Извор верификације: Закон о равноправности полова	број	2015	нема			
4. Број ученика и ученица који похађају основне, средње школе и предшколске установе на територији АП КиМ Коментар: Циљ подразумева укупан број ученика (дечака и девојчица) који похађају основне, средње школе и предшколске установе на територији АП КиМ Извор верификације: Закон о основама васпитања и образовања	број	2015	21100	21800	21900	21900

КОМЕНТАР/ПРЕПОРУКА:

Вођење родне статистике је обавезно по важећем Закону о равноправности полова, члан 40, па би било важно да буџетски корисник обезбеди те податке и да то буде урађено у 2019. години, посебно имајући у виду да школе и предшколске установе имају те податке. Индикатор који нема базну и циљану вредност нема превише користи за буџетског корисника и представљаће проблем код извештавања. Препорука је да се прати и број дечака и девојчица који су завршили школовање, као и број оних који су одустали од школовања, а не само број уписаних девојчица и дечака.

Програмска активност: 0003 – Подршка функционисању здравствених институција у складу са мрежом здравствених институција

Циљ 1: Обезбеђени адекватни услови рада здравствених институција на КиМ

Назив индикатора	Јединица мере	Базна година	Базна вр.	Циљна вр. у 2019.	Циљна вр. у 2020.	Циљна вр. у 2021.
1. Број активних здравствених установа на АП КиМ које пружају адекватну здравствену заштиту становништву оба пола у свим животним добима Коментар: Подразумева пружање адекватне здравствене заштите становништву оба пола у свим животним добима са територије АП КиМ Извор верификације: Закон о здравственој заштити	број	2015	14	6	6	6
2. Број жена којима је пружена услуга здравствене заштите (изражено у броју и проценту) Коментар: Подразумева пружање адекватне здравствене заштите женама у свим животним добима са територије АП КиМ Извор верификације: Закон о равноправности полова	нема	2015	нема			
3. Број мушкараца којима је пружена услуга здравствене заштите (изражено у броју и проценту) Коментар: Подразумева пружање адекватне здравствене заштите мушкарцима у свим животним добима са територије АП КиМ Извор верификације: Закон о здравственој заштити	нема	2015	нема			

КОМЕНТАР/ПРЕПОРУКА:

Код индикатора број 1 није јасно да ли је циљана вредност 6 активних здравствених установа или додатних 6. За индикаторе број 2 и број 3 нема базне вредности и нема циљане вредности па су они технички неисправни.

Програм: 0604 – Подршка унапређењу квалитета живота српског и неалбанског становништва на територији АП Косово и Метохија

Сектор: 06 – Опште услуге јавне управе

Програмска активност: 0001 – Подстицај економског развоја

Циљ 1: Унапређени услови за повећање запослености српског и неалбанског становништва и укупне економске активности привредних субјеката на КиМ

Назив индикатора	Јединица мере	Базна година	Базна вр.	Циљна вр. у 2019.	Циљна вр. у 2020.	Циљна вр. у 2021.
1. Број активних регистрованих пољопривредних газдинстава и удружења пољопривредника <i>Коментар: Улагања у привредне и пољоприведне активности као начин за стварање услова за побољшање квалитета живота српског и неалбанског становништва на КиМ. Улагања у изградњу и ревитализацију инфраструктуре на КиМ. Извор верификације: Интерна евиденција Канцеларије за Косово и Метохију и званични статистички подаци</i>	број	2015	7200	8100	8150	8200
2. Број активних регистрованих пољопривредних газдинстава у власништву жена <i>Коментар: Улагања у привредне и пољоприведне активности као начин за стварање услова за побољшање квалитета живота српског и неалбанског становништва на КиМ. Улагања у изградњу и ревитализацију инфраструктуре на КиМ. Извор верификације: Интерна евиденција Канцеларије за Косово и Метохију и званични статистички подаци</i>	број	2015	нема	1000	1000	1000
3. Број активних регистрованих пољопривредних газдинстава у власништву мушкараца <i>Коментар: Улагања у привредне и пољоприведне активности као начин за стварање услова за побољшање квалитета живота српског и неалбанског становништва на КиМ. Улагања у изградњу и ревитализацију инфраструктуре на КиМ. Извор верификације: Интерна евиденција Канцеларије за Косово и Метохију и званични статистички подаци</i>	број	2015	нема	7100	7100	7100
4. Број новозапослених жена у срединама са већинским српским становништвом <i>Коментар: Улагања у привредне и пољоприведне активности као начин за стварање услова за побољшање квалитета живота српског и неалбанског становништва на КиМ. Улагања у изградњу и ревитализацију инфраструктуре на КиМ. Извор верификације: Интерна евиденција Канцеларије за Косово и Метохију и званични статистички подаци</i>	број	2015	нема	100	105	105
5. Број новозапослених лица у срединама са већинским српским становништвом <i>Коментар: Улагања у привредне и пољоприведне активности као начин за стварање услова за побољшање квалитета живота српског и неалбанског становништва на КиМ. Улагања у изградњу и ревитализацију инфраструктуре на КиМ. Извор верификације: Интерна евиденција Канцеларије за Косово и Метохију и званични статистички подаци</i>	број	2015	120	200	200	200

6. Број новозапослених мушкараца у срединама са већинским српским становништвом <i>Коментар: Улагања у привредне и пољоприведне активности као начин за стварање услова за побољшање квалитета живота српског и неалбанског становништва на КиМ. Улагања у изградњу и ревитализацију инфраструктуре на КиМ. Извор верификације: Интерна евиденција Канцеларије за Косово и Метохију и званични статистички подаци</i>	број	2015	нема	100	95	95
7. Број новорегистрованих предузећа и предузетничких радњи са већинским српским становништвом <i>Коментар: Улагања у привредне и пољоприведне активности као начин за стварање услова за побољшање квалитета живота српског и неалбанског становништва на КиМ. Улагања у изградњу и ревитализацију инфраструктуре на КиМ. Извор верификације: Интерна евиденција Канцеларије за Косово и Метохију и званични статистички подаци</i>	број	2015	90	125	125	125

КОМЕНТАР/ПРЕПОРУКА:

За похвалу је намера буџетског корисника да планира подршку и прати податке о економској активности становништва разврстане по полу. Ово је веома важно, а недоследно је спроведено у економској сфери. Економско оснаживање жена представља један од најбитнијих одговора за трајно отклањање родно заснованих неравноправности. Буџетски корисник би требало да одреди базне вредности како би индикатори били технички исправни. Уколико нема базне вредности онда треба да стоји напомена да ће текућа година бити за то искоришћена.

Програмска активност: 0003 – Пружање правне помоћи српском и неалбанском становништву

Циљ 1: Смањен број кривичних поступака који се из политичких разлога воде против српског и неалбанског становништва на КиМ путем финансирања професионалне адвокатске одбране.

Назив индикатора	Јединица мере	Базна година	Базна вр.	Циљна вр. у 2019.	Циљна вр. у 2020.	Циљна вр. у 2021.
1. Број активних кривичних поступака који се воде против српског и неалбанског становништва (жена) <i>Коментар: Правна помоћ српском и неалбанском становништву (мушкарцима и женама) на КиМ и ИРЛ, као и Српској православној цркви у погледу заштите права на територији КиМ. Извор верификације: Интерна евиденција Канцеларије за Косово и Метохију и званични статистички подаци</i>	број	2015	нема	0	0	0
2. Број активних кривичних поступака који се воде против српског и неалбанског становништва (мушкараца) <i>Коментар: Правна помоћ српском и неалбанском становништву (мушкарцима и женама) на КиМ и ИРЛ, као и Српској православној цркви у погледу заштите права на територији КиМ. Извор верификације: Интерна евиденција Канцеларије за Косово и Метохију и званични статистички подаци</i>	број	2015	нема	6	3	3
3. Број активних кривичних поступака који се воде против српског и неалбанског становништва на КиМ <i>Коментар: Правна помоћ српском и неалбанском становништву (мушкарцима и женама) на КиМ и ИРЛ, као и Српској православној цркви у погледу заштите права на територији КиМ. Извор верификације: Интерна евиденција Канцеларије за Косово и Метохију и званични статистички подаци</i>	број	2015	32	6	3	3

4. Број ослобођених жена Коментар: Правна помоћ српском и неалбанском становништву (мушкарцима и женама) на КиМ и ИРЛ, као и Српској православној цркви у погледу заштите права на територији КиМ Извор верификације: Интерна евиденција Канцеларије за Косово и Метохију и званични статистички подаци	број	2015	нема	0	0	0
5. Број ослобођених лица Коментар: Правна помоћ српском и неалбанском становништву (мушкарцима и женама) на КиМ и ИРЛ, као и Српској православној цркви у погледу заштите права на територији КиМ Извор верификације: Интерна евиденција Канцеларије за Косово и Метохију и званични статистички подаци	број	2015	16	4	3	3
6. Број ослобођених мушкараца Коментар: Правна помоћ српском и неалбанском становништву (мушкарцима и женама) на КиМ и ИРЛ, као и Српској православној цркви у погледу заштите права на територији КиМ Извор верификације: Интерна евиденција Канцеларије за Косово и Метохију и званични статистички подаци	број	2015	нема	4	3	3

КОМЕНТАР/ПРЕПОРУКА:

Ови индикатори су важни са становишта вођења статистике и чињенице да се пружа правна помоћ грађанима и грађанкама. Требало би одредити базне вредности па текућа година може да послужи за то. Није сасвим јасно на основу чега је урађена пројекција па је за овог буџетског корисника можда сврсисходније да прати пружену помоћ за оне који су били у стању потребе, а да на нивоу циља има: *Вођење родно осетљиве статистике о пруженој правној помоћи лицима којима се из политичких разлога води кривични поступак.*

Програмска активност: 0004 – Подршка социјално угроженом становништву и процесу повратка

Циљ 1: Пружена подршка социјално угроженим породицама на КиМ

Назив индикатора	Јединица мере	Базна година	Базна вр.	Циљна вр. у 2019.	Циљна вр. у 2020.	Циљна вр. у 2021.
1. Број корисника народних кухиња Коментар: Унапређење социјалне сигурности и подршка процесу повратка кроз доделу социјалне и хуманитарне помоћи (пакете хране и хигијене, кориснике народне кухиње, једнократне новчане помоћи, помоћ породицама повратника, помоћ породицама отетих и несталих лица, разне донације гардеробе, школског прибора...), кроз интервентну помоћ угроженим заједницама (етнички мотивисани напади, хапшења, елементарне непогоде), помоћ повратничким заједницама (набавка сетвеног материјала за пролећну и јесењу сетву, интервентна помоћ и поправке, набавка механизације, набавка покућства...), уређење гробља, иди види посете, подршка Програма рада Црвеног крста Извор верификације: Интерна евиденција Канцеларије за Косово и Метохију и званични статистички подаци	број	2015	2000	2000	2000	2000

<p>2. Број породица које су оствариле социјалну помоћ Коментар: Унапређење социјалне сигурности и подршка процесу повратка кроз доделу социјалне и хуманитарне помоћи (пакете хране и хигијене, кориснике народне кухиње, једнократне новчане помоћи, помоћ породицама повратника, помоћ породицама отетих и несталих лица, разне донације гардеробе, школског прибора....), кроз интервентну помоћ угроженим заједницама (етнички мотивисани напади, хапшења, елементарне непогоде), помоћ повратничким заједницама (набавка сетвеног материјала за пролећну и јесењу сетву, интервентна помоћ и поправке, набавка механизације, набавка покућства...), уређење гробља, иди види посете, подршка Програма рада Црвеног крста Извор верификације: Интерна евиденција Канцеларије за Косово и Метохију и званични статистички подаци</p>	број	2015	1720	1200	1100	1100
<p>3. Број породица које су оствариле социјалну помоћ у којима су носиоци домаћинства жене Коментар: Унапређење социјалне сигурности и подршка процесу повратка кроз доделу социјалне и хуманитарне помоћи (пакете хране и хигијене, кориснике народне кухиње, једнократне новчане помоћи, помоћ породицама повратника, помоћ породицама отетих и несталих лица, разне донације гардеробе, школског прибора....), кроз интервентну помоћ угроженим заједницама (етнички мотивисани напади, хапшења, елементарне непогоде), помоћ повратничким заједницама (набавка сетвеног материјала за пролећну и јесењу сетву, интервентна помоћ и поправке, набавка механизације, набавка покућства...), уређење гробља, иди види посете, подршка Програма рада Црвеног крста Извор верификације: Интерна евиденција Канцеларије за Косово и Метохију и званични статистички подаци</p>	број	2015	нема	600	600	600
<p>4. Број породица које су оствариле социјалну помоћ у којима су носиоци домаћинства мушкарци Коментар: Унапређење социјалне сигурности и подршка процесу повратка кроз доделу социјалне и хуманитарне помоћи (пакете хране и хигијене, кориснике народне кухиње, једнократне новчане помоћи, помоћ породицама повратника, помоћ породицама отетих и несталих лица, разне донације гардеробе, школског прибора....), кроз интервентну помоћ угроженим заједницама (етнички мотивисани напади, хапшења, елементарне непогоде), помоћ повратничким заједницама (набавка сетвеног материјала за пролећну и јесењу сетву, интервентна помоћ и поправке, набавка механизације, набавка покућства...), уређење гробља, иди види посете, подршка Програма рада Црвеног крста Извор верификације: Интерна евиденција Канцеларије за Косово и Метохију и званични статистички подаци</p>	број	2015	нема	600	500	500

<p>5. Број породица које су оствариле хуманитарну помоћ <i>Коментар: Унапређење социјалне сигурности и подршка процесу повратка кроз доделу социјалне и хуманитарне помоћи (пакете хране и хигијене, кориснике народне кухиње, једнократне новчане помоћи, помоћ породицама повратника, помоћ породицама отетих и несталих лица, разне донације гардеробе, школског прибора....), кроз интервентну помоћ угроженим заједницама (етнички мотивисани напади, хапшења, елементарне непогоде), помоћ повратничким заједницама (набавка сетвеног материјала за пролећну и јесењу сетву, интервентна помоћ и поправке, набавка механизације, набавка покућства...), уређење гробља, иди види посете, подршка Програма рада Црвеног крста</i> <i>Извор верификације: Интерна евиденција Канцеларије за Косово и Метохију и званични статистички подаци</i></p>	број	2015	10000	10000	10000	10000
---	------	------	-------	-------	-------	-------

КОМЕНТАР/ПРЕПОРУКА:

Код циља **Пружена подршка социјално угроженим породицама на КиМ дефинисана су 4 индикатора**. Родне индикаторе 2. и 3. је могуће пратити кроз један индикатор: *Удео жена носилаца домаћинства у укупном броју породица које примају социјалну помоћ.*

Неопходно је дефинисање базних вредности како би индикатори били технички исправни. Током 2019. године буџетски корисник би као базне вредности могао да искористи податке из 2018. године (пошто су поновљени индикатори), уколико нема других података.

Програмска активност: 0005 – Подршка организацијама цивилног друштва

Циљ 1: Подигнути капацитети организација цивилног друштва на КиМ

Назив индикатора	Јединица мере	Базна година	Базна вр.	Циљна вр. у 2019.	Циљна вр. у 2020.	Циљна вр. у 2021.
<p>1. Подигнути капацитети организација цивилног друштва ради решавања проблема становништва ван домета и надлежности државних институција, укључујући и питања родне равноправности <i>Коментар: Подршка одговарајућим активностима организација цивилног друштва ради стварања бољих услова у областима унапређења социјалне заштите, сарадње са међународним субјектима, обезбеђивање услова за неометан рад СПЦ, заштите људских права, родне равноправности српског и неалбанског становништва и ИРЛ, побољшање квалитета живота деце и омладине на КиМ</i> <i>Извор верификације: Интерна евиденција Канцеларије за Косово и Метохију и званични статистички подаци</i></p>	број	2016	нема	3	4	7

КОМЕНТАР/ПРЕПОРУКА:

Циљ и индикатор су исти. Индикатор би требало да мери циљ па би га требало преформулисати у *Број организација ОЦД којима су подигнути капацитети, ако се мислило на број организација*. Друга могућност је *Број подржаних пројеката за подизање капацитета, или активности*. Такође, неопходно је дефинисати базну вредност тј. колико је организација које раде, а немају довољно изграђене капацитете.

КАНЦЕЛАРИЈА ЗА ЉУДСКА И МАЊИНСКА ПРАВА – Т

Програм: 1001 – Унапређење и заштита људских и мањинских права и слобода – Т

Циљ 1: Унапређење људских и мањинских права кроз примену међународних и регионалних уговора о људским правима

Назив индикатора	Јединица мере	Базна година	Базна вр.	Циљна вр. у 2019.	Циљна вр. у 2020.	Циљна вр. у 2021.
Број спроведених родно одговорних препорука које је РС прихватила од стране механизма УН <i>Коментар: Број спроведених родно одговорних препорука у односу на препоруке које је РС прихватила од стране механизма УН</i> <i>Извор верификације: КЉМП</i>	Број	2018	20	20	50	55
КОМЕНТАР/ПРЕПОРУКА: Ово је пример родно трансформативног РОБ циља и индикатора због тога што је буџетски корисник укрстио родно одговорне циљеве са секторским политикама, а делује у оквиру својих надлежности, али на нивоу система. Поред тога, праћење спровођења препорука на овај начин додатно унапређује родну равноправност кроз јачање приступа подацима који омогућавају надзор и јача културу извештавања и мерења резултата, што доприноси одрживости РОБ процеса. На тај начин, прави се простор и за документовање добрих пракси захваљујући РОБ процесу, што је такође од значаја за препознавање напретка и наставак рада у овој области.						

Програмска активност: 0006 – Праћење примене међународних обавеза и спровођење Стратегије превенције и заштите од дискриминације – Т

Циљ 1: Број израђених/представљених извештаја пред механизмима УН за људска права

Назив индикатора	Јединица мере	Базна година	Базна вр.	Циљна вр. у 2019.	Циљна вр. у 2020.	Циљна вр. у 2021.
1. Број израђених извештаја за УПР и представљених извештаја пред уговорним телима УН <i>Коментар: Број израђених и представљених периодичних извештаја за УПР и уговорна тела УН</i> <i>Извор верификације: КЉМП</i>	број	2013	2	3	3	3

Циљ 2: Спровођење антидискриминационих политика у Републици Србији

1. Број удружења подржаних у оквиру Конкурса за пројекте удружења ради унапређења и заштите људских права у РС <i>Коментар: Подстицање позитивног деловања шире друштвене заједнице према појединим друштвеним групама и према појединцима, имајући у виду децу и младе, жене, особе са инвалидитетом, старије особе, ЛГБТ особе, избеглице и интерном расељена лица, као и развој и подстицање образовања и друштвене свести о значају толеранције и поштовања различитости у циљу смањења општег нивоа дискриминације</i> <i>Извор верификације: КЉМП</i>	број	2016	33	25	25	25
КОМЕНТАР/ПРЕПОРУКА: Код циља 2. Спровођење антидискриминационих политика у Републици Србији дефинисан је индикатор Број удружења подржаних у оквиру конкурса. Предлаже се да се индикатор преформулише у Број пројеката, а да се код извештавања разложи према циљним групама. Било би значајно пратити учешће организација ОЦД које су усмерене на родну равноправност на конкурс кроз извештај, а посебно женских организација.						

Програмска активност: 0007 – Унапређење положаја националних мањина

Циљ 1: Подршка раду националним саветима националних мањина

Назив индикатора	Јединица мере	Базна година	Базна вр.	Циљна вр. у 2019.	Циљна вр. у 2020.	Циљна вр. у 2021.
1. Број регистрованих националних савета <i>Коментар: КЉМП врши финансирање националних савета националних мањина на основу Закона о националним саветима националних мањина</i> <i>Извор верификације: МДУЛС</i>	број	2014	21	23	23	23

КОМЕНТАР/ПРЕПОРУКА:

Сам број националних савета не представља РОБ индикатор. Буџетском кориснику је током инфо-сесија предложено да прати број и врсту активности коју спроводе национални савети за мањине кроз своје редовне годишње активности, а које се финансирају из буџета Републике Србије. То би захтевало прилагођавање и самог формата за извештавање, а о чему се разговарало током инфо-сесија са корисником. Било би добро да се препорука уврсти приликом планирања буџета за 2020, ако не може већ током 2019. године пошто буџетски корисник има директан утицај на формат извештаја.

Циљ 2: Унапређење положаја и статуса Рома и Ромкиња у РС

1. Број удружења подржаних у оквиру Конкурса за пројекте удружења ради унапређења и положаја статуса Рома и Ромкиња у РС за реализацију активности на локалном нивоу <i>Коментар: Подстицање позитивног деловања шире друштвене заједнице ради спречавања дискриминације према ромској популацији</i> <i>Извор верификације: КЉМП</i>	број	2016	30	25	25	25
---	------	------	----	----	----	----

КОМЕНТАР/ПРЕПОРУКА:

Подршка ОЦД су важна врста подршке у свеукупним напорима да се унапреди положај Рома и Ромкиња. Ипак, сам индикатор је можда недовољан из угла родне равноправности. Предлаже се преформулисање индикатора у Број пројеката ОЦД који су подржани, а онда Број пројеката који имају за циљ и унапређење родне равноправности. Додатно, важно би било пратити и учешће женских ромских организација и да ли су обухваћене међу онима који су конкурисали, односно добили подршку.

КАНЦЕЛАРИЈА ЗА УПРАВЉАЊЕ ЈАВНИМ УЛАГАЊИМА – није испуњена обавеза

Програм: 1511 – Обнова и изградња објеката јавне намене и санирање последица елементарне непогоде

Циљ 1: Унапређење објеката јавне намене

Назив индикатора	Јединица мере	Базна година	Базна вр.	Циљна вр. у 2019.	Циљна вр. у 2020.	Циљна вр. у 2021.
1. Процент обновљених објеката јавне намене из групе од 234 објекта <i>Коментар: -</i> <i>Извор верификације: Канцеларија</i>	%	2016	0	70	85	100
2. Процент обновљених објеката јавне намене из групе од 253 објекта <i>Коментар: -</i> <i>Извор верификације: Канцеларија</i>	%	2017	0	70	85	100

КОМЕНТАР/ПРЕПОРУКА:

Није јасно да ли је индикатор који је постављен у прошлогодишњем буџету Процент обновљених објеката који су приступачни за особе са инвалидитетом грешком избрисан. Без тог индикатора, циљ Унапређење објеката јавне намене није уродњен и нема промене у односу на полазно стање које сведочи о недовољно доследној примени техничких стандарда приступачности, због чега објекти јавне намене остају неприступачни за старе жене и мушкарце, кориснике и кориснице колица, мајке и очеве са бебама у колицима, као и особама које су повређене и имају потешкоћа у кретању. Зато је важно да се овај индикатор врати у буџет овог буџетског корисника. Такође, током инфо-сесија је предложено да Канцеларија за управљање јавним улагањима своје искуство преточи у водич за друге инвеститоре из јавног сектора, као и да се наведе која пројектна документација може да буде тражена унапред када су у питању капитални пројекти, са циљем да се приступачност објеката за све грађане и грађанке повећа, у складу са законом и правилником.

КАНЦЕЛАРИЈА ЗА ИНФОРМАЦИОНЕ ТЕХНОЛОГИЈЕ И ЕЛЕКТРОНСКУ УПРАВУ – није испуњена обавеза

Програм: 0614 – Информационе технологије и електронска управа – неиспуњена обавеза

Буџетски корисник није испунио обавезу на основу Плана министра финансија о постепеном увођењу РОБ-а у буџет за 2019. годину. Уколико је у питању административна грешка, молимо за допуну података.

АПЕЛАЦИОНА ЈАВНА ТУЖИЛАШТВА – Т

Програм: 1604 – Рад тужилаштва – Т

Циљ 1: Повећати заступљеност жена на руководећим функцијама у јавним тужилаштвима

Назив индикатора	Јединица мере	Базна година	Базна вр.	Циљна вр. у 2019.	Циљна вр. у 2020.	Циљна вр. у 2021.
1. Полна структура руководиоца у Апелационим јавним тужилаштвима <i>Коментар: Повећати заступљеност жена на руководећим функцијама у јавним тужилаштвима</i> <i>Извор верификације: ДВТ</i>	%	2016	25	40	45	50

КОМЕНТАР/ПРЕПОРУКА:

Родна перспектива уведена је кроз Програм: 1604 – Рад тужилаштва Циљ 2: Повећати заступљеност жена на руководећим функцијама у јавним тужилаштвима. Овако изражен циљ у потпуности је усклађен са приоритетима у Националном акционом плану за родну равноправност у вези са повећањем и јачањем учешћа жена на позицијама одлучивања. Индикатор полна структура руководиоца у АЈТ одређен је циљаним вредностима које полазећи од 25% у базној години стижу до паритета у 2021. години.

ВИША ЈАВНА ТУЖИЛАШТВА – Т

Програм: 1604 – Рад тужилаштва – Т

Циљ 2: Повећати заступљеност жена на руководећим функцијама у јавним тужилаштвима

Назив индикатора	Јединица мере	Базна година	Базна вр.	Циљна вр. у 2019.	Циљна вр. у 2020.	Циљна вр. у 2021.
1. Полна структура руководиоца у Вишим јавним тужилаштвима <i>Коментар: На основу члана 16. став 1. Закона о изменама и допунама Закона о буџетском систему</i> <i>Извор верификације: ДВТ</i>	%	2016	41	45	50	50

КОМЕНТАР/ПРЕПОРУКА:

Родна перспектива уведена је кроз Програм: 1604 – Рад тужилаштва Циљ 2: *Повећати заступљеност жена на руководећим функцијама у јавним тужилаштвима*. Овако изражен циљ у потпуности је усклађен са приоритетима у Националном акционом плану за родну равноправност у вези са повећањем и јачањем учешћа жена на позицијама одлучивања. Индикатор *Полна структура руководица у ВЈТ* одређен је циљаним вредностима које полазећи од 41% у базној години стижу до паритета у 2021. години.

ЗАШТИТНИК ГРАЂАНА – Т

Програм: 1001 – Унапређење и заштита људских и мањинских права и слобода – Т

Циљ 4: Оснаживање жена да се обраћају за заштиту и остваривање својих права

Назив индикатора	Јединица мере	Базна година	Базна вр.	Циљна вр. у 2019.	Циљна вр. у 2020.	Циљна вр. у 2021.
1. Број притужби које су поднеле жене <i>Коментар: Радити на превенцији тортуре и других облика нечовечног поступања или кажњавања лица лишених слободе – Однос између броја упућених и спроведених препорука од стране органа којима су упућене</i> <i>Извор верификације: Извештаји Заштитника грађана са статистиком, вебсајт Заштитника грађана, извештаји државних органа, Службени гласник Републике Србије, вебсајт Народне скупштине, извештаји НПМ-ово Југоисточне Европе</i>	број	2017	1629	1829	2100	2500
2. Број притужби које су поднели мушкарци <i>Коментар: Радити на превенцији тортуре и других облика нечовечног поступања или кажњавања лица лишених слободе – Број заједничких иницијатива са органима управе и НПМ-овима других земаља у области превенције тортуре над лицима лишеним слободе</i> <i>Извор верификације: Извештаји Заштитника грађана са статистиком, вебсајт Заштитника грађана, извештаји државних органа, Службени гласник Републике Србије, вебсајт Народне скупштине, извештаји НПМ-ово Југоисточне Европе</i>	број	2017	2500	2700	2850	3000
3. Повећање броја притужби жена жртава насиља, припадница националних мањина и жена са инвалидитетом <i>Коментар: Повећање броја притужби жена жртава насиља, припадница националних мањина и жена са инвалидитетом</i> <i>Извор верификације: Извештаји Заштитника грађана са статистиком, вебсајт Заштитника грађана, извештаји државних органа, Службени гласник Републике Србије, вебсајт Народне скупштине, извештаји НПМ-ово Југоисточне Европе</i>	број	2017	130	180	200	230

КОМЕНТАР/ПРЕПОРУКА:

Овај буџетски корисник увео је родну перспективу у буџет кроз родно осетљиве индикаторе којима се мери напредак у обављању редовних дужности, у складу са надлежностима. Ипак, препознате су родне неравноправности у циљаним вредностима тако што је код лица лишених слободе утврђена циљана вредност која прати чињенично стање да је заступљеност особа мушког пола већа од особа женског пола. Код притужби жена жртава насиља, жена са инвалидитетом и припадница националних мањина, приступило се афирмативно у смислу јачања њихове заступљености, односно њиховог приступа овој институцији.

Програмска активност: 0009 – Контрола законитости поступања органа јавне управе – Т

Циљ 1: Унапређење ефикасности и транспарентности рада органа јавне власти а нарочито у односу на права националних мањина, особа са инвалидитетом, права детета, права лишених слободе, права ЛГБТИ особа и остваривање принципа родне равноправности

Назив индикатора	Јединица мере	Базна година	Базна вр.	Циљна вр. у 2019.	Циљна вр. у 2020.	Циљна вр. у 2021.
1. Број неправилности у раду органа јавне власти које је размотрио Заштитник грађана у односу на рањиве групе, у току године (фокус на права националних мањина, особа са инвалидитетом, права детета, права лишених слободе, права ЛГБТИ особа и остваривање принципа родне равноправности) <i>Коментар: Број неправилности у раду органа јавне власти које је размотрио Заштитник грађана у односу на рањиве групе, у току године (фокус на права националних мањина, особа са инвалидитетом, права детета, права лишених слободе, права ЛГБТИ особа и остваривање принципа родне равноправности)</i> <i>Извор верификације: Извештаји Заштитника грађана са статистиком, вебсајт Заштитника грађана, извештаји државних органа, Службени гласник Републике Србије, вебсајт Народне скупштине, извештаји НПМ-ово Југоисточне Европе</i>	број	2017	207	220	230	250
2. Број неправилности у раду органа јавне власти које је размотрио Заштитник грађана, у току године <i>Коментар: Број неправилности у раду органа јавне власти које је размотрио Заштитник грађана, у току године</i> <i>Извор верификације: Извештаји Заштитника грађана са статистиком, вебсајт Заштитника грађана, извештаји државних органа, Службени гласник Републике Србије, вебсајт Народне скупштине, извештаји НПМ-ово Југоисточне Европе</i>	број	2017	490	550	600	650

КОМЕНТАР/ПРЕПОРУКА:

Заштитник грађана користи РОБ као алат помоћу кога се кроз буџет и активности у оквиру надлежности органа циљају посебно рањиве групе које би, приликом уопштавања и без додатне пажње, испале из обухвата или би биле неадекватно обухваћене, тј. подзаступљене у циљној групи. То и јесте једна од сврха овог алата, јер се на овај начин обезбеђује да буџетски корисници уводе додатне мере и активности уколико оне редовне нису у довољној мери приступачне за све намераване циљане групе. Чињеница да се посебно мери број неправилности у односу на наведене рањиве групе значи да ће се лакше ухватити и кориговати праксе које треба променити.

Циљ 3: Промоција људских права и слобода са фокусом на права националних мањина, особама са инвалидитетом, права детета, права лишених слободе, права ЛГБТИ особа и остваривање принципа родне равноправности

Назив индикатора	Јединица мере	Базна година	Базна вр.	Циљна вр. у 2019.	Циљна вр. у 2020.	Циљна вр. у 2021.
1. Број активности панела младих саветника Заштитника грађана <i>Коментар: Број активности панела младих саветника Заштитника грађана</i> <i>Извор верификације: Извештаји Заштитника грађана са статистиком, вебсајт Заштитника грађана, извештаји државних органа, Службени гласник Републике Србије, вебсајт Народне скупштине, извештаји НПМ-ово Југоисточне Европе</i>	број	2017	80	90	100	120

2. Број активности: панела, конференција, едукација, обука и број посебних извештаја Коментар: Број активности: панела, конференција, едукација, обука и број посебних извештаја Извор верификације: Извештаји Заштитника грађана са статистиком, вебсајт Заштитника грађана, извештаји државних органа, Службени гласник Републике Србије, вебсајт Народне скупштине, извештаји НППМ-ово Југоисточне Европе	број	2017	50	55	60	65
3. Број учешћа јединица локалне самоуправе на конкурс за награду приступачности Коментар: Број учешћа јединица локалне самоуправе на конкурс за награду приступачности Извор верификације: Извештаји Заштитника грађана са статистиком, вебсајт Заштитника грађана, извештаји државних органа, Службени гласник Републике Србије, вебсајт Народне скупштине, извештаји НППМ-ово Југоисточне Европе	број	2017	19	23	26	30

КОМЕНТАР/ПРЕПОРУКА:

У оквиру циља: Промоција људских права и слобода са фокусом на права националних мањина, особа са инвалидитетом, права детета, права лишених слободе, права ЛГБТИ особа и остваривање принципа родне равноправности, уведена је родна компонента кроз индикатор 3. Број учешћа јединица локалне самоуправе на конкурс за награду приступачности. На овај начин афирмишу се приступачне ЈЛС и доприноси се квалитету живота жена и мушкараца са инвалидитетом. Претходни индикатор, број 2. Број активности: панела, конференција, едукација, обука и број посебних извештаја не говори много у смислу родне равноправности, нити у смислу остварености циља. Он представља скуп разнородних активности које се не могу сабирати, па се не могу ни тумачити. Било би добро да у извештају, у коментару, постоји преглед у вези са тематским усмерењем одржаних активности, да би се олакшало тумачење података. Код првог индикатора, 1. Број активности панела младих саветника Заштитника грађана, требало би да постоје у извештају подаци о броју девојака и младића који обављају активности младих саветника.

Програмска активност: 0010 – Спровођење Опционог протокола уз Конвенцију против тортуре и других сурових, нељудских или понижавајућих казни или поступака (НППМ) – Т

Циљ 1: Ускладити поступање државних органа према лицима лишеним слободе са важећим прописима и међународним стандардима

Назив индикатора	Јединица мере	Базна година	Базна вр.	Циљна вр. у 2019.	Циљна вр. у 2020.	Циљна вр. у 2021.
1. Број посета установама где се налазе лица лишена слободе ради увида у положај и остваривање права лица лишених слободе Коментар: Број посета установама где се налазе лица лишена слободе ради увида у положај и остваривање права лица лишених слободе Извор верификације: Извештаји Заштитника грађана са статистиком, вебсајт Заштитника грађана, извештаји државних органа, Службени гласник Републике Србије, вебсајт Народне скупштине, извештаји НППМ-ово Југоисточне Европе	број	2017	61	70	80	90

2. Број посета установама у којима се налазе жене и ЛГБТИ особе лишене слободе (затворима, притворима, психијатријским болницама, социјалним установама, миграционим центрима, центрима за азил итд.) <i>Коментар: Број посета установама у којима се налазе жене и ЛГБТИ особе лишене слободе (затворима, притворима, психијатријским болницама, социјалним установама, миграционим центрима, центрима за азил итд.)</i> <i>Извор верификације: Извештаји Заштитника грађана са статистиком, вебсајт Заштитника грађана, извештаји државних органа, Службени гласник Републике Србије, вебсајт Народне скупштине, извештаји НПМ-ово Југоисточне Европе</i>	број	2017	10	20	30	40
3. Број тематских извештаја о положају жена и ЛГБТИ лишених слободе <i>Коментар: Број тематских извештаја о положају жена и ЛГБТИ лишених слободе</i> <i>Извор верификације: Извештаји Заштитника грађана са статистиком, вебсајт Заштитника грађана, извештаји државних органа, Службени гласник Републике Србије, вебсајт Народне скупштине, извештаји НПМ-ово Југоисточне Европе</i>	број	2017	1	3	5	7
4. Број упућених препорука датих посећеним установама и надлежним органима <i>Коментар: Број упућених препорука датих посећеним установама и надлежним органима</i> <i>Извор верификације: Извештаји Заштитника грађана са статистиком, вебсајт Заштитника грађана, извештаји државних органа, Службени гласник Републике Србије, вебсајт Народне скупштине, извештаји НПМ-ово Југоисточне Европе</i>	број	2017	309	330	350	370

КОМЕНТАР/ПРЕПОРУКА:

Родна перспектива уведена је доследним укључивањем родно разврстаних индикатора који обухватају дубље од прве дихотомije мушко и женско и тичу се и ЛГБТ особа, што јесте сврха РОБ алата. На овај начин, добија се нов квалитет података, а из извештаја Заштитника моћи ће да се утврди и да ли је потребно даље разграђавање активности за ове циљне групе, односно да ли је њихов положај такав да захтева додатна улагања у оквиру надлежности овог или других буџетских корисника.

ПОВЕРЕНИК ЗА ИНФОРМАЦИЈЕ ОД ЈАВНОГ ЗНАЧАЈА И ЗАШТИТУ ПОДАТАКА О ЛИЧНОСТИ – Т

Програм: 1001 – Унапређење и заштита људских и мањинских права и слобода

Циљ 3: Родна анализа органа

Назив индикатора	Јединица мере	Базна година	Базна вр.	Циљна вр. у 2019.	Циљна вр. у 2020.	Циљна вр. у 2021.
1. Родна анализа органа <i>Извор верификације: Извештај органа надлежног за спровођење анализе</i>	комад	2017	0	1	1	1

Програмска активност: 0011 – Доступност информација од јавног значаја и заштита података о личности – Т

Циљ 2: Родна анализа органа

Назив индикатора	Јединица мере	Базна година	Базна вр.	Циљна вр. у 2019.	Циљна вр. у 2020.	Циљна вр. у 2021.
1. Родна анализа органа <i>Коментар: У складу са чланом 2. Закона о буџетском систему, родно одговорно буџетирање представља увођење принципа родне равноправности у буџетски процес, што подразумева да се мора извршити родна анализа у Служби Повереника и реструктурирање прихода и расхода са циљем унапређења родне равноправности</i> <i>Први корак у овом процесу свакако је родна анализа коју је неопходно да изврше организације или појединци стручни за ову област. Тако да је део додатних средстава која се траже предвиђен и за ову активност</i> <i>Извор верификације: Извештај органа надлежног за спровођење анализе</i>	комад	2017	0	1	1	1
2. Софтвер за прилогођавање доступности веб портала Повереника слепим и слабовидим лицима <i>Коментар: Софтвер за прилогођавање доступности веб портала Повереника слепим и слабовидим лицима</i> <i>Извор верификације: Извештај органа надлежног за спровођење анализе</i>	комад	2018	0	1	1	1

КОМЕНТАР/ПРЕПОРУКА:

Буџетски корисник је поступио по савету датом током инфо-сесија, да на основу налаза и препорука родне анализе у оквиру својих надлежности приступи увођењу родне перспективе у буџет. То је стратешки добар начин да се средства усмере на отклањање родног јаза и то у приоритетним областима, како би се постигао највећи ефекат за најкраће време и са најмање средстава. Други индикатор под ПА: 0011 – Доступност информација од јавног значаја и заштита података о личности, софтвер за прилогођавање доступности веб портала Повереника слепим и слабовидим лицима представља добар пример употребе РОБ-а за изједначавање шанси за особе са инвалидитетом, у складу са сврхом овог алата, који превазилази основну и почетну дихотомију по полу.

ПОВЕРЕНИК ЗА ЗАШТИТУ РАВНОПРАВНОСТИ – Т

Програм: 1001 – Унапређење и заштита људских и мањинских права и слобода – Т

Циљ 1: Повећање нивоа заштите равноправности

Назив индикатора	Јединица мере	Базна година	Базна вр.	Циљна вр. у 2019.	Циљна вр. у 2020.	Циљна вр. у 2021.
1. Број пружених информација грађанима и примљених притужби грађана <i>Извор верификације: Годишњи извештај</i>	број	2017	265	320	340	350
2. Број пружених информација грађанкама и примљених притужби грађанки <i>Извор верификације: Годишњи извештај</i>	број	2017	250	310	330	340
3. Број пружених информација другим субјектима и примљених притужби других субјеката <i>Извор верификације: Годишњи извештај</i>	број	2017	103	120	130	140
4. Однос између броја упућених и спроведених препорука и препорука мера <i>Извор верификације: Годишњи извештај Повереника. У годишњем извештају биће приказан и однос између броја упућених и спроведених препорука и препорука мера у циљу унапређења родне равноправности</i>	процент	2016	85,3	87	88	88

КОМЕНТАР/ПРЕПОРУКА:

Родна перспектива је уведена доследном применом родно осетљивих индикатора у циљу 1: Повећање нивоа заштите равноправности. Циљане вредности за индикатор *Број пружених информација и број примљених притужби од грађана и грађанки* теже паритету, иако током трогодишњег периода чувају малу разлику у корист грађана мушког пола. Охрабрује што је однос између броја упућених и спроведених препорука планирано да порасте са 85,3% у базној вредности на чак 88% у 2021. години. Ово би значило да је институција Повереника ојачала у заштити равноправности, у складу са својим надлежностима.

Програмска активност: 0012 – Делотворно сузбијање и заштита од дискриминације – Т

Циљ 1: Повећање нивоа унапређења равноправности

Назив индикатора	Јединица мере	Базна година	Базна вр.	Циљна вр. у 2019.	Циљна вр. у 2020.	Циљна вр. у 2021.
1. Број инфо-сесија о родној равноправности у свим областима друштвеног живота <i>Извор верификације: Годишњи извештај, WEB страница повереника</i>	Број	2017	20	23	25	27
2. Број предузетих мера и активности за унапређење равноправности (обавештења, саопштења и упозорења јавности, мишљења на нацрте закона и других прописа, поднети предлози за оцену уставности и законитости, иницијативе за доношење и измену прописа, извештаји и публикације, организација и учешће на радионицама, семинарима, стручним скуповима и конференцијама у земљи и иностранству који се односе на заштиту од дискриминације и унапређење равноправности, активности на повећању видљивости институције) <i>Извор верификације: Годишњи извештај</i>	Број	2017	700	710	720	730

КОМЕНТАР/ПРЕПОРУКА:

У оквиру ПА: 0012 – Делотворно сузбијање и заштита од дискриминације, у циљу 1: *Повећање нивоа унапређења равноправности*, уведена је родна перспектива циљаним активностима које афирмишу родну равноправност. Достижање циља мери се индикаторима *Број инфо-сесија о родној равноправности у свим областима друштвеног живота* и тај број сваке године расте, као и *бројем предузетих мера и активности које се односе на заштиту од дискриминације и унапређење равноправности*. Логика промене је да се, захваљујући већем броју активности, допринеси повећању нивоа унапређења равноправности. Детаљне информације о самим активностима редовно су доступне у Годишњем извештају о раду овог буџетског корисника.

Пројекат: 4003 - Симулација суђења MOOT COURT – Т

Циљ 1: Побољшање правне заштите од дискриминације маргинализованих група и појединаца

Назив индикатора	Јединица мере	Базна година	Базна вр.	Циљна вр. у 2019.	Циљна вр. у 2020.	Циљна вр. у 2021.
1. Број пријављених и оспособљених тимова и студентата/киња у области заштите од дискриминације кроз учешће на такмичењу <i>Извор верификације: Годишњи извештај</i>	број тимова/ учесника	2015	26/98	26/100	26/100	26/100

КОМЕНТАР/ПРЕПОРУКА:

Ова пројектна активност допринноси оспособљавању младих за правну заштиту од дискриминације. Оснаживање девојака и младића за антидискриминацију препознато је као стратешки приоритет. Симулација суђења представља иновативан и трансформативан начин учења. Студенти и студенткиње основних и мастер студија из области правних наука са приватних и државних акредитованих факултета у Републици Србији имају право учешћа. Тимови се састоје од 2 до 3 особе. Сваки тим има свог ментора или менторку – некога од професора, или стручњака у области права. Било би добро да у извештају о РОБ циљевима у буџету, у коментарима буду достављени подаци о броју студентата и студенткиња у тимовима, као и о броју ментора и менторки.

Пројекат: 4005 – Равноправно до циља – Т

Циљ 1: Подизање свести грађанки и грађана о дискриминацији особа са инвалидитетом, упознавање са радом повереника и институционалним механизмима у борби против дискриминације

Назив индикатора	Јединица мере	Базна година	Базна вр.	Циљна вр. у 2019.	Циљна вр. у 2020.	Циљна вр. у 2021.
1. Број грађана који су добровољно попунили упитник о препознавању дискриминације <i>Извор верификације: Годишњи извештај. Базна вредност укључује укупан број грађана и грађанки</i>	број попуњених упитника	2017	193	110	110	110
2. Број грађанки које су добровољно попуниле упитник о препознавању дискриминације <i>Извор верификације: Годишњи извештај. Базна вредност укључује укупан број грађана и грађанки</i>	број попуњених упитника	2017	193	110	110	110

КОМЕНТАР/ПРЕПОРУКА:

Ова редовна пројектна активност буџетског корисника доприноси јачању свести у јавности о дискриминацији жена и мушкараца особа са инвалидитетом. Више знања о овим особама и о механизмима за превенцију и борбу против дискриминације доприноси и јачању недискриминаторног понашања у заједници. Ова је активност везана за Београдски маратон и ослања се на бројност учесника ове манифестације, што је такође добро. На тај начин, она има могућност приступа добром пресеку особа оба пола и различитих година и образовања.

ДРЖАВНА РЕВИЗОРСКА ИНСТИТУЦИЈА – Т

Програм: 2304 – Ревизија јавних средстава – Т

Циљ 2: Објективно извештавање Народне Скупштине Републике Србије и свих заинтересованих страна о увођењу родно одговорног буџетирања у односу на број ревидираних субјеката

Назив индикатора	Јединица мере	Базна година	Базна вр.	Циљна вр. у 2019.	Циљна вр. у 2020.	Циљна вр. у 2021.
1. % обављене ревизије увођења и примене родно одговорног буџетирања код буџетских корисника обухваћених годишњим Програмом Државне ревизорске институције <i>Коментар: Објективно извештавање Народне Скупштине Републике Србије и свих заинтересованих страна о примени родно одговорног буџетирања</i> <i>Извор верификације: Извештај о раду Државне ревизорске институције за 2018. годину http://www.dri.rs/cir/dokumenti.html</i>	%	2017	0	90	100	100

КОМЕНТАР/ПРЕПОРУКА:

Буџетски корисник је поновио РОБ циљ и индикатор из претходне године. Због недовршености методологије, примена је померена за 2019. годину. Током јануара 2019. године планирана је обука ДРИ тима за РОБ. Из искуства других земаља које примењују РОБ зна се да је подршка највишег органа ревизије јавних средстава који је за свој рад одговоран Народној скупштини Републике Србије веома битна за институционализацију ове нове праксе у управљању јавним финансијама. Због тога је, потенцијално, примена РОБ-а у буџету овог буџетског корисника трансформативна и доприноси потпунијој свеукупној примени РОБ-а, у складу са Законом о буџетском систему.

ФИСКАЛНИ САВЕТ – Т

Програм: 2305 – Праћење и предлагање мера за већу фискалну одговорност – Т

Циљ 2: Анализа буџета Република Србија са аспекта родне одговорности

Назив индикатора	Јединица мере	Базна година	Базна вр.	Циљна вр. у 2019.	Циљна вр. у 2020.	Циљна вр. у 2021.
1. Број анализа примене родно одговорног буџетирања <i>Извор верификације: сајт Фискалног савета</i>	број анализа	2018	0	1	1	1

КОМЕНТАР/ПРЕПОРУКА:

Као и ДРИ, Фискални савет такође доприноси, у оквиру својих надлежности, институционализацији РОБ-а. Фискални савет има и улогу аналитичког контролора квалитета целокупног РОБ процеса који, у збиру иницијатива и мера, треба да допринесе смањењу родно заснованих неравноправности, јачању родне равноправности и затварању родног јаза. Као и остале анализе које овај буџетски корисник ради, и ова треба да укаже на вероватне исходе садашњег тренда и да препозна евентуалне неискоришћене потенцијале за остваривање овог буџетског циља. Зато је овакав начин интегрисања родне перспективе у буџет, у оквиру надлежности буџетског корисника, потенцијално родно трансформативан.

МИНИСТАРСТВО УНУТРАШЊИХ ПОСЛОВА – Т

Програм: 1403 – Високо образовање у области јавне безбедности

Циљ 1: Унапређен квалитет и ефикасност основних студија

Назив индикатора	Јединица мере	Базна година	Базна вр.	Циљна вр. у 2019.	Циљна вр. у 2020.	Циљна вр. у 2021.
1. Број дипломираних студената у односу на број уписаних <i>Коментар: Кроз индикатор се прати квалитет предавања и уџбеника</i> <i>Извор верификације: Матичне књиге уписаних студената на основним студијама, књиге евиденције о издатим дипломама и додацима диплома за основне студије документација за акредитацију установе</i> <i>Извор верификације: Књиге евиденције о издатим дипломама и додацима диплома – по студијским програмима и Матичне књиге уписаних студената – по студијским програмима</i>	просек	2018	140/155	140/155	143/158	143/158
2. Број дипломираних студенткиња у односу на број уписаних <i>Извор верификације: Матичне књиге уписаних студената на основним студијама, књиге евиденције о издатим дипломама и додацима диплома за основне студије, документација за акредитацију установе</i> <i>Извор верификације: Документација за акредитацију студијских програма и установе</i>	просек	2018	90/125	90/125	93/128	93/128
3. Број квадрата простора по студенту <i>Коментар: Кроз индикатор се прати квалитет услова студирања</i> <i>Извор верификације: Документација за акредитацију студијских програма и установе</i>	м2/студенту	2016	3,66	4	4	4

4. Просечна дужина студирања Коментар: Кроз индикатор се прати квалитет предавања и уџбеника Извор верификације: Књиге евиденције о издатим дипломама и додацима диплома по студијским програмима и матичне књиге уписаних студената по студијским програмима	месец	2016	5,8	5,6	5,6	5,6
5. Просечна оцена наставника на редовним анкетама студената Коментар: Кроз индикатор се прати квалитет предавања Извор верификације: Извештај о самовредновању установе	број	2017	4,35	4.56	4.56	4.56

КОМЕНТАР/ПРЕПОРУКА:

У Програму: 1403 – Високо образовање у области јавне безбедности, под циљем који тежи да унапреди квалитет и ефикасност основних студија, родна перспектива уведена је кроз родно осетљиви индикатор *Број дипломираних студената и студенткиња у односу на број уписаних*. Међутим, однос броја, који је у корист мушких студената (90%), не мења се ни за жене (73%) током 3 године. Можда би се у наредном периоду могле унапредити циљане вредности за мање заступљен пол.

Индикатори који мере просечну дужину студирања и просечну оцену наставника, требало би да буду доступни по полу јер би се тиме значајно унапредио овај РОБ циљ. Свакако је похвална чињеница да је РОБ циљ уведен у област високог образовања у области јавне безбедности.

Циљ 2: Унапређен квалитет студија другог и трећег степена

Назив индикатора	Јединица мере	Базна година	Базна вр.	Циљна вр. у 2019.	Циљна вр. у 2020.	Циљна вр. у 2021.
1. Број акредитованих програма Коментар: Кроз индикатор се прати квалитет наставног особља и услова студирања Извор верификације: Уверење о акредитацији студијских програма	број	2016	6	8	8	8
2. Број дипломираних студената и студенткиња у односу на број уписаних на другом степену студија Коментар: Кроз индикатор се прати квалитет предавања и уџбеника Извор верификације: Књиге евиденције о издатим дипломама и додацима диплома по студијским програмима и матичне књиге уписаних студената по студијским програмима	број	2016	134/189	106/160	106/160	106/160
3. Број доктората у односу на број уписаних студената докторских студија Коментар: Кроз индикатор се прати квалитет предавања и уџбеника Извор верификације: књиге евиденције о издатим дипломама и додацима диплома по студијским програмима и матичне књиге уписаних студената по студијским програмима	просек	2019	7	3	3	5

КОМЕНТАР/ПРЕПОРУКА:

Циљ 2: *Унапређен квалитет студија другог и трећег степена* уводи РОБ индикатор налик на онај који је уведен у претходном циљу, с тим што овде није доследно спроведена родно осетљива дисагрегација. Потребно је да се подаци о броју девојака и младића који су уписали и завршили студије нађу и у циљаним вредностима, а не само у називу индикатора. Такође, поред броја доктората, било би корисно, са становишта родне равноправности, да се уведе и податак о броју докторанада по полу. Код акредитованих програма, потребно је да се назначи уколико је неки од програма или садржаја у оквиру програма усмерен на јачање родне равноправности и недискриминације. На тај би начин овај циљ постао родно трансформативан.

Програм: 1408 – Управљање људским и материјалним ресурсима

Циљ 3: Развијен систем управљања људским ресурсима који укључује и политику једнаких могућности

Назив индикатора	Јединица мере	Базна година	Базна вр.	Циљна вр. у 2019.	Циљна вр. у 2020.	Циљна вр. у 2021.
3. Удео жена у укупном броју кандидата који су успешно завршили обуку у Центру за основну полицијску обуку <i>Коментар: Удео жена у укупном броју кандидата који су успешно завршили обуку, са тенденцијом раста</i> <i>Извор верификације: Извештај Сектора за људске ресурсе</i>	%	2016	27,56	28,20	28,50	28,50

КОМЕНТАР/ПРЕПОРУКА:

Родна перспектива уведена је кроз циљ 3: *Развијен систем управљања људским ресурсима који укључује и политику једнаких могућности*. Индикатор прати удео жена у укупном броју кандидата у ЦОПО-у. Предвиђено је да овај удео за 3 године порасте за 0,94%. Са становишта родне равноправности, ово није јако амбициозна циљна вредност и биће потребно много времена да се тим темпом досегне равноправност. Можда је могуће да се циљана вредност ревидира, а уколико је недовољно жена пријављено или у недовољном проценту завршавају обуку, можда су потребне додатне мере и активности да би се ситуација поправила, у складу са намерама израженим у Смерницама.

Програмска активност: 0001 – Администрација и управљање – Т

Циљ 1: Унапређење људских и материјалних капацитета

Назив индикатора	Јединица мере	Базна година	Базна вр.	Циљна вр. у 2019.	Циљна вр. у 2020.	Циљна вр. у 2021.
2. Просечна годишња оцена запослених по полу <i>Коментар: Раст просечне оцене очекујемо због примене новог система управљања људским ресурсима (нови начин оцењивања)</i> <i>Извор верификације: Извештај Сектора за људске ресурсе</i>	Број	2016	3,5	3,7	3,8	3,8

КОМЕНТАР/ПРЕПОРУКА:

Код извештавања приказати одвојено податке за запослене жене односно мушкарце. У следећем циклусу, циљне вредности би такође могле бити исказане по полу. Овакве интервенције могле би потенцијално бити од значаја за затварање родног јаза.
Да би се то остварило, потребно је да се утврди јаз и мери напредак у вези са родном димензијом управљања људским ресурсима. То је један од важних корака у правцу јачања учешћа жена на позицијама одлучивања и основа за стратешко улагање у знања и вештине људских ресурса.

Програмска активност: 0002 – Међународне активности, сарадња и партнерство

Циљ 1: Повећање учешћа МУП у међународним организацијама, институцијама и побољшање сарадње МУП РС на регионалном и међународном нивоу

Назив индикатора	Јединица мере	Базна година	Базна вр.	Циљна вр. у 2019.	Циљна вр. у 2020.	Циљна вр. у 2021.
2. Број упућених полицијских службеника (по полу) у ДКП и мировне мисије <i>Коментар: Од укупног броја упућених полицијских службеника у ДКП и мировне мисије 17 је мушкараца и 5 жена</i> <i>Извор верификације: Извештај Сектора за међународну сарадњу, европске послове и планирање</i>	број	2016	23	22	22	22

КОМЕНТАР/ПРЕПОРУКА:

Овај индикатор је јасан, али циљане вредности нису дате по полу, тако да неће бити јасно у којој мери овај циљ доприноси родној равноправности. Чак и ако у извештајима подаци буду доступни по полу, неће бити могуће да се пореде са полазним стањем, нити ћемо знати да ли је остварени резултат у складу са планом, или није.

Програм: 1409 – Безбедност

Циљ 3: Унапређена безбедност саобраћаја

Назив индикатора	Јединица мере	Базна година	Базна вр.	Циљна вр. у 2019.	Циљна вр. у 2020.	Циљна вр. у 2021.
1. Број настрадалих у саобраћајним незгодама <i>Извор верификације: Извештај Дирекције полиције</i>	број	2016	21.095	19.000	18.000	18.000
2. Број санкционисаних прекршаја <i>Извор верификације: Извештај Дирекције полиције</i>	број	2016	995.391	999.000	1.000.000	1.000.000
3. Укупан број саобраћајних незгода <i>Извор верификације: Извештај Дирекције полиције</i>	број	2016	35.940	33.000	32.000	32.000

КОМЕНТАР/ПРЕПОРУКА:

У претходним извештајима је похваљена иницијатива да се сагледа родна димензија безбедности саобраћаја, као један од примера у којима мушкарци, чешће него жене, постају виновници и страдају у саобраћајним незгодама. Подаци указују на то да мушкарци чешће возе под дејством алкохола, да су под јачим дејством алкохола када возе у алкохолисаном стању, да се чешће возе без појаса и да чешће бивају заустављени због неприлагођене или недозвољене брзине. Све ово указује на потребу да се обрати додатна пажња у односу на родне аспекте безбедности саобраћаја. У претходним годинама су подаци о броју настрадалих у саобраћајним незгодама били доступни по полу. Препорука је да и убудуће ретроактивно буду доступни по полу подаци у РОБ извештају.

Програмска активност: 0003 – Полицијске управе

Циљ 1: Смањена стопа криминала

Назив индикатора	Јединица мере	Базна година	Базна вр.	Циљна вр. у 2019.	Циљна вр. у 2020.	Циљна вр. у 2021.
1. Број кривичних пријава за случај насиља у породици <i>Извор верификације: Извештај Дирекције полиције</i>	Број	2016	5.095	4.900	4.800	4.800

КОМЕНТАР/ПРЕПОРУКА:

РОБ је уведен на основу намере исказане у циљу 1 *Смањена стопа криминала*. Индикатор мери број пријава за случај насиља у породици. У односу на базну вредност предвиђено је смањење, у складу са правцем промене исказаном у циљу. Међутим, питање је да ли у овој фази борбе против насиља може да се уведе директна или индиректна сразмера између пада односно раста броја пријава насиља и учесталости насиља. Можда би у тумачењу помогло увођење индикатора о броју убијених жена, па би се истовременим смањењем оба броја можда могло тврдити да је и насиље сузбијено.

МИНИСТАРСТВО ФИНАНСИЈА – ПОРЕСКА УПРАВА

Програм: 2302 – Управљање пореским системом и пореском администрацијом

Пројекат: 7010 – ИПА Подршка за учешће у програмима ЕУ

Циљ 1: Јачање административних капацитета Пореске управе кроз сарадњу са пореским управама других земаља учесница у Програму

Назив индикатора	Јединица мере	Базна година	Базна вр.	Циљна вр. у 2019.	Циљна вр. у 2020.	Циљна вр. у 2021.
1. Број учесника који су испред ПУРС-а учествовали у радним посетама, радионицама и семинарима <i>Коментар: Пројекције су дате на основу примене правила финансијског водича, односно узимајући у обзир јединичне трошкове дневница које програмска финансијска правила предвиђају</i> <i>Извор верификације: Годишњи извештај</i>	број	2016	58	55	57	58
2. Процент учешћа мушкараца који су учествовали у програму „Фискалис“ у односу на укупан број учесника у овом програму <i>Коментар: -</i> <i>Извор верификације: -</i>	%	2016	47	42	44	45

КОМЕНТАР/ПРЕПОРУКА:

Није било промена у РОБ структури овог буџетског корисника. Поновљен је коментар из прошлогодишњег извештаја.

С обзиром на то да је удео жена у Министарству финансија већи од удела мушкараца, намера је да се обезбеди учешће мање заступљеног – мушког пола. Занимљиво је да је интервенција наступила чим је ниво учешћа пао испод паритета, што није увек случај када је у питању мања заступљеност жена код различитих буџетских корисника. Ово је пример како се брзом реакцијом на родно сензитивне податке може очувати равноправност пре него што се родни јаз продуби. Такође је важно да се утврде критеријуми на основу којих се одређује циљана вредност за учешће мање заступљеног пола, тј. да она не буде арбитарно одређена, већ принципијелно и јасно утврђена на основу анализе података о тренду. На пример, у предлогу Закона о родној равноправности овај је праг постављен на нивоу од 40% као следећа степеница ка паритету у односу на парламентарну квоту од 30%. У овом извештају види се да различити буџетски корисници нуде различита решења за сличне ситуације. У конкретном случају, индикатор се односи на интерне обуке и има родно сензитивни утицај, односно није од трансформативног значаја за родну равноправност.

МИНИСТАРСТВО СПОЉНИХ ПОСЛОВА – ДИПЛОМАТСКО-КОНЗУЛАРНА ПРЕДСТАВНИШТВА – Т

Циљ 2: Повећање учешћа жена у обављању дипломатских послова

Назив индикатора	Јединица мере	Базна година	Базна вр.	Циљна вр. у 2019.	Циљна вр. у 2020.	Циљна вр. у 2021.
1. Процент постављених амбасадора женског пола <i>Коментар: Посматра се учешће амбасадора женског пола у обављању дипломатских послова и активности у односу на укупан број постављених амбасадора, на годишњем нивоу</i> <i>Извор верификације: Званични документи Владе РС</i>	Процент	2017	18	23	28	36

КОМЕНТАР/ПРЕПОРУКА:

Индикатор Процент постављених амбасадора женског пола представља један од првих примера увођења родно одговорног буџетирања у програмски буџет. Од базне вредности од 18% у 2017. години (након 20% у 2016), до циљаног резултата од 36% у 2021. години, десиће се значајна промена у правцу који налаже Национална стратегија за родну равноправност о повећању учешћа жена на позицијама одлучивања. Иако би се могло рећи да креатори спољне политике једне земље не седе у ДКП, већ су у институцијама у земљи, ово ипак јесте значајан планирани помак унапред, у правцу равноправности. У наредним годинама, сугестије укључују ширење фокуса на израду мапе пута до родне равноправности и разматрање примера феминистичке спољне политике као пракси које су већ прихватиле различите земље Европске уније.

МИНИСТАРСТВО ЗА ЕВРОПСКЕ ИНТЕГРАЦИЈЕ

Програм: 0601 – Подршка приступању Србије ЕУ

Програмска активност: 0007 – Информисање јавности и обука о процесу европских интеграција

Циљ 1: Подизање нивоа информисаности грађана о процесу приступања Србије ЕУ

Назив индикатора	Јединица мере	Базна година	Базна вр.	Циљна вр. у 2019.	Циљна вр. у 2020.	Циљна вр. у 2021.
1. Процент испитаника који подржавају реформе које се спроводе на путу ка ЕУ по полу – жене <i>Извор верификације: Извештај са резултатима истраживања</i>	Процент	2017	67	60	60	60
2. Процент испитаника који подржавају реформе које се спроводе на путу ка ЕУ по полу – мушкарци <i>Извор верификације: Извештај са резултатима истраживања</i>	Процент	2017	65	60	60	60
3. Процент испитаника који подржавају чланство Србије у ЕУ по полу – жене <i>Извор верификације: Извештај са резултатима истраживања</i>	Процент	2017	48	45	45	45
4. Процент испитаника који подржавају чланство Србије у ЕУ по полу – мушкарци <i>Извор верификације: Извештај са резултатима истраживања</i>	Процент	2017	50	50	50	50

Циљ 2: Унапређење капацитета за приступање, посебно за преговоре са Европском унијом

1. Број државних службеника обучених за процес преговора РС са ЕУ <i>Извор верификације: Годишњи извештај о спроведеним обукама, листе</i>	Број	2017	310	350	370	390
2. Број државних службеница обучених за процес преговора РС са ЕУ <i>Извор верификације: Годишњи извештај о спроведеним обукама, листе</i>	Број	2017	540	640	680	700
3. Број реализованих стажирања у ЕУ по полу – жене <i>Извор верификације: Годишњи извештај о спроведеним обукама, листе</i>	Број	2017	5	3	5	5
4. Број реализованих стажирања у ЕУ по полу – мушкарци <i>Извор верификације: Годишњи извештај о спроведеним обукама, листе</i>	Број	2017	1	2	2	2
5. Број учесника обуке о ЕУ који нису државни службеници по полу <i>Извор верификације: Годишњи извештај о спроведеним обукама, листе</i>	Број	2017	110	130	140	150

КОМЕНТАР/ПРЕПОРУКА:

Код првог циља: *Подизање нивоа информисаности грађана о процесу приступања Србије ЕУ* претпоставка је да, уколико су грађани више информисани, они више подржавају реформе на путу ка ЕУ, као и приступање ЕУ. Циљ би требало да буде да се повећава број оних који су информисани тј. подржавају пут Србије ка ЕУ, те је тиме нејасно зашто министарство циља смањење ових вредности и пад подршке за чак 7% код жена и 5% код мушкараца. Осим ако подршка није драстично опала у 2018. па би оно што изгледа као пад у табели заправо био напредак, а што се из приложеног не види. Додатно претпоставка је да ће жене у мањој мери да подржавају чланство у ЕУ у односу на мушкарце, што опет збуњује пошто у претходном индикатору проценат подршке реформама опада, а испада да не утиче на мушкарце. Ове индикаторе је потребно технички унапредити, а циљане вредности у индикаторима уподобити са циљем и резултатима истраживања.

Код другог циља: *Унапређење капацитета за приступање, посебно за преговоре са Европском унијом* родна перспектива је уведена кроз праћење учешћа службеника и службеница у обукама за процес преговора. Све ово је корисно али није најсврхисходније из угла доприноса родној равноправности, посебно имајући у виду активности буџетског корисника који је у 2018. години започео процес увођења родне равноправности у процес планирања стратешких докумената којима се програмира ИПА подршка Републици Србији, а што је за сваку похвалу и има трансформативан карактер.

Препорука је да приликом планирања буџета за 2020. овај буџетски корисник кроз индикаторе прати напредак по тим активностима.

Програмска активност: 0008 – Преговарачки тим за вођење преговора о приступању Републике Србије Европској унији – Т

Циљ 1: Вођење преговора о приступању Републике Србије Европској унији

Назив индикатора	Јединица мере	Базна година	Базна вр.	Циљна вр. у 2019.	Циљна вр. у 2020.	Циљна вр. у 2021.
1. Број израђених преговарачких позиција за вођење преговора о приступању Републике Србије Европској унији <i>Коментар: Имајући у виду број отворених поглавља, као и израђених и планираних преговарачких позиција у 2018. години</i> <i>Извор верификације: Европска комисија, Одржане међувладине конференције</i>	Број	2017	6	4	3	3

Циљ 2: Израђене преговарачке позиције које укључују родну димензију

1. Израђене преговарачке позиције за поглавље 2 и 19 <i>Коментар: Преговарачка позиција за Поглавље 2 достављена ЕУ 2018. године</i> <i>Извор верификације: Одржане међувладине конференције за отварање поглавља 2 и 19</i>	Број	2017	0	1	0	0
--	------	------	---	---	---	---

КОМЕНТАР/ПРЕПОРУКА:

Овај буџетски корисник је дефинисао циљ који има трансформативни потенцијал зато што у саме преговоре укључује родну димензију. С обзиром да је ово поновљени индикатор из претходне године а у коментару стоји да је преговарачка позиција за поглавље 2 достављена ЕУ, било би значајно у извештају за 2018. описати на који је начин то примењено.

МИНИСТАРСТВО ОДБРАНЕ

Програм: 1703 – Операције и функционисање МО и ВС
Програмска активност: 0001 – Функционисање МО и ВС

Циљ 3: Унапређена је улога жена у Министарству одбране и Војсци Србије

Назив индикатора	Јединица мере	Базна година	Базна вр.	Циљна вр. у 2019.	Циљна вр. у 2020.	Циљна вр. у 2021.
1. Заступљеност жена у Министарству одбране и Војсци Србије <i>Извор верификације: Кадровски информациони систем, Извештај о реализацији Плана активности МО и ВС за спровођење НАП за примену Резолуције 1325 СБ УН – Жене, мир и безбедност у Републици Србији (2017-2020)</i>	%	2017	20,53	21	21,2	21,3
2. Учешће жена на руководећим/командним позицијама у Министарству одбране и Војсци Србије <i>Извор верификације: Кадровски информациони систем, Извештај о реализацији Плана активности МО и ВС за спровођење НАП за примену Резолуције 1325 СБ УН – Жене, мир и безбедност у Републици Србији (2017-2020)</i>	%	2017	7,8	9	9	9

КОМЕНТАР/ПРЕПОРУКА:

Министарство одбране ушло је у РОБ процес са јачим капацитетима од многих других буџетских корисника. Оно је такође доказало у претходном периоду разумевање РОБ процеса. Међутим, изненађује изостанак финансирања активности у оквиру НАП за примену Резолуције 1325 СБ УН – Жене, мир и безбедност у Републици Србији (2017-2020), поготово када се има у виду континуирано увећање буџета буџетског корисника. Задржавање професионалних војникања појавило се као проблем који прети да окрњи остварене успехе. Као што је већ раније констатовано, учешће жена на руководећим местима је, делимично, питање каријерног пута образованог и стручног кадра који захтева време од уласка на академију до позиције руководиоца. Међутим, имајући и то у виду, циљани резултат остаје доста скроман, једва да има планираног помака. Када професионални војник или војникања изађу са академије, они су већ командири вода. Очекује се да овај проценат значајније порасте у средњорочном периоду како би веродостојније одразио посвећеност родној равноправности у Министарству одбране. Напомена: бројни детаљнији показатељи родне равноправности доступни су у извештајима о имплементацији НАП 1325. Посебно брине чињеница да још увек не постоји јединствена методологија за израчунавање процента остварења циљева наведених у НАП-у.

Програмска активност: 0002 – Мултинационалне операције

Циљ 1: Војска Србије активно учествује у изградњи и очувању мира у региону и свету

Назив индикатора	Јединица мере	Базна година	Базна вр.	Циљна вр. у 2019.	Циљна вр. у 2020.	Циљна вр. у 2021.
1. Број ангажованих припадника Министарства одбране и Војске Србије у мировним операцијама <i>Извор верификације: Извештај о реализацији Годишњег плана реализације учешћа Војске Србије и других снага одбране у мултинационалним операцијама</i>	Број	2018	700	700	720	740
2. Учешће припадника Министарства одбране и Војске Србије женског пола у мировним операцијама <i>Извор верификације: Извештај о реализацији Годишњег плана реализације учешћа Војске Србије и других снага одбране у мултинационалним операцијама</i>	%	2018	13	13	14	15

КОМЕНТАР/ПРЕПОРУКА:

Програмска активност: 0002 – Мултинационалне операције под циљем 1: Војска Србије активно учествује у изградњи и очувању мира у региону и свету прати учешће припадника МО и ВС женског пола у мировним операцијама. На овај начин испуњени су формални захтеви РОБ процеса у овој фази.

Програмска активност: 0007 – Унапређење стања у области војног образовања и војне научноистраживачке делатности – Т

Циљ 3: Родна перспектива је интегрисана у систем војног образовања и војне научноистраживачке делатности

Назив индикатора	Јединица мере	Базна година	Базна вр.	Циљна вр. у 2019.	Циљна вр. у 2020.	Циљна вр. у 2021.
1. Број жена на руководећим положајима у војном образовању и војној научноистраживачкој делатности <i>Извор верификације: Решења о постављењима лица у Универзитету одбране</i>	Број	2018	13	14	15	16
2. Наставни садржаји о родним питањима који су интегрисани у наставне курикулуме – дефинисане програме студија и каријерних усавршавања у Војној академији и Медицинском факултету ВМА <i>Извор верификације: Одлука о акредитацији студијских програма и усвајање наставних садржаја на каријерним усавршавањима</i>	Број	2018	1	3	5	6

КОМЕНТАР/ПРЕПОРУКА:

Нови РОБ циљ и индикатори на трансформативнији начин приступају обавези интегрисања родне перспективе у буџет. Међутим, РОБ није заинтересован само за исходе који се тичу жена, већ је неопходно да се истовремено прате и подаци који се односе на мушкарце, па је препорука да се у наредном циклусу укључи и други део индикатора о броју мушкараца на руководећим положајима у војном образовању и војној научноистраживачкој делатности. Наставни садржаји о родним питањима погађају суштину трансформативне примене РОБ-а на начин који утиче на отклањање узрока неравноправности, уместо санирања њених последица које је увек скупље, дуготрајније и теже.

МИНИСТАРСТВО ДРЖАВНЕ УПРАВЕ И ЛОКАЛНЕ САМОУПРАВЕ

Програм: 0607 – Систем јавне управе

Програмска активност: 0009 – Администрација и управљање

Циљ 1: Утврђивање приоритета за успостављање родне равноправности

Назив индикатора	Јединица мере	Базна година	Базна вр.	Циљна вр. у 2019.	Циљна вр. у 2020.	Циљна вр. у 2021.
1. Израда плана активности за унапређење родне равноправности утврђене родном анализом <i>Извор верификације: Координационо тело за родну равноправност</i>	не/да	2018	Не	да		
2. Израда секторске родне анализе <i>Извор верификације: Координационо тело за родну равноправност</i>	број	2017	0	0	0	0

КОМЕНТАР/ПРЕПОРУКА:

У Програму: 0607 - Систем јавне управе, у оквиру Програмске активности: 0009 - Администрација и управљање успостављен је Циљ 1: Утврђивање приоритета за успостављање родне равноправности, чије се остварење прати помоћу израде секторске родне анализе која је планирана у буџету за 2018. годину али активност није завршена, већ би требало да се уради у 2019. години по речима буџетског корисника. Међутим, у индикаторима су негативне циљане вредности па се поставља питање да ли је ово грешка или је буџетски корисник одустао од РА. Додатни индикатор који је уведен у буџет за 2019. годину је *Израда плана активности за унапређење родне равноправности у складу са родном анализом*, из чега се закључује да ће се ипак изградити РА.

Ово је иначе препоручен начин за улазак у РОБ процес како би се систематично, на основу података и чињеница, сагледала родна димензија надлежности органа и утврдило постојање родног јаза који ће бити ублажен, а временом и отклоњен, захваљујући циљаним стратешким мерама и програмима у које ће се улагати тако да се задовоље критеријуми сврсисходности, релевантности, ефективности и ефикасности. Уколико буџетски корисник изради РА у 2019. години ови РОБ циљеви и индикатори ће бити опет препознати као трансформативни.

Програмска активност: 0011 – Стручно усавршавање и стручни испити

Циљ 2: Обезбеђење услова за полагање државног стручног испита и посебних стручних испита из делокруга Министарства: посебног стручног испита за матичара и испита за инспектора

Назив индикатора	Јединица мере	Базна година	Базна вр.	Циљна вр. у 2019.	Циљна вр. у 2020.	Циљна вр. у 2021.
1. Процент кандидата који су успешно положили државни стручни испит у односу на број кандидата који су приступили полагању испита (изражених према полу) <i>Извор верификације: Месечни извештаји испитних комисија за полагање државног стручног испита о роковима и броју кандидата који су приступили испиту</i>	%	2015	95	95	95	95
2. Процент кандидата који су успешно положили испит за инспектора у односу на број пријављених кандидата (изражених према полу) <i>Извор верификације: Месечни извештаји Испитне комисије за полагање испита за инспектора о роковима и броју кандидата који су приступили испиту</i>	%	2015	0	90	90	90
3. Процент кандидата који су успешно положили посебан стручни испит за матичара у односу на број кандидата који су приступили полагању испита (изражених према полу) <i>Извор верификације: Месечни извештаји Испитне комисије за полагање посебног стручног испита за матичара о роковима и броју кандидата који су приступили испиту</i>	%	2015	95	95	95	95

КОМЕНТАР/ПРЕПОРУКА:

У Програмској активности: 0011 - Стручно усавршавање и стручни испити, под циљем 2, буџетски корисник ће предложене индикаторе о проценту кандидата који су положили улазне испите који представљају предуслов за посао инспектора/ке или матичара/ке пратити разложен по полу. Ово је у складу са чланом 40. Закона о равноправности полова. Како подаци до сада нису прикупљани разложени по полу, потребно је да се у буџетској години изврши анализа за претходну годину и поставе циљане вредности разложене по полу.

Програм: 1001 – Унапређење и заштита људских и мањинских права и слобода

Циљ 1: Поштовање примене закона у области људских и мањинских права и слобода

Назив индикатора	Јединица мере	Базна година	Базна вр.	Циљна вр. у 2019.	Циљна вр. у 2020.	Циљна вр. у 2021.
1. Број извршилаца запослених по полу у органима јавне власти који су прошли обуку о примени прописа у области остваривања људских и мањинских права и слобода <i>Коментар: Акциони план за остваривање права националних мањина предвиђа активност (број 2.2.) која се односи на овај индикатор</i> <i>Извор верификације: Извештај о раду који се налази на веб сајту Министарства</i>	Број (број мушкараца/ број жена)	2016	0	50 (25/25)	50 (25/25)	50 (25/25)

КОМЕНТАР/ПРЕПОРУКА:

У Програму: 1001 – Унапређење и заштита људских и мањинских права и слобода, под циљем 1 уведен је индикатор Број извршилаца запослених по полу у органима јавне власти који су прошли обуку о примени прописа у области остваривања људских и мањинских права и слобода. Циљани резултат је паритет. Имајући у виду већи број жена на позицијама извршилаца у органима јавне власти, овај индикатор заправо уводи афирмативну меру за мушкарце на позицијама извршилаца у органима јавне власти. Што се садржаја обуке о примени прописа у области остваривања људских и мањинских права тиче, са становишта родне равноправности важно је да ова обука обухвата и обавезу вођења евиденција и статистика по полу, као и родно одговорно буџетирање као алат за увођење родне равноправности у јавне политике.

БУЏЕТСКИ ФОНД ЗА НАЦИОНАЛНЕ МАЊИНЕ

Програм: 1001 – Унапређење и заштита људских и мањинских права и слобода

Циљ 1: Поштовање примене закона у области људских и мањинских права и слобода

Назив индикатора	Јединица мере	Базна година	Базна вр.	Циљна вр. у 2019.	Циљна вр. у 2020.	Циљна вр. у 2021.
1. Број извршилаца запослених по полу у органима јавне власти који су прошли обуку о примени прописа у области остваривања људских и мањинских права и слобода <i>Коментар: Акциони план за остваривање права националних мањина предвиђа активност (број 2.2.) која се односи на овај индикатор</i> <i>Извор верификације: Извештај о раду који се налази на веб сајту Министарства</i>	Број (број мушкараца/ број жена)	2016	0	50 (25/25)	50 (25/25)	50 (25/25)

КОМЕНТАР/ПРЕПОРУКА:

Предложени индикатор је добар али би требало одредити базне вредности и у складу са тим будуће циљане вредности. Додатно, индикатор би требало преформулисати у *Удео жена у укупном броју извршилаца запослених у органима јавне власти који су прошли обуку о примени прописа у области остваривања људских и мањинских права и слобода, и приказати као Удео жена/укупан број.*

МИНИСТАРСТВО ПРИВРЕДЕ

Програм: 1508 – Уређење и надзор у области привредног и регионалног развоја

Циљ 1: Унапређење пословног окружења

Назив индикатора	Јединица мере	Базна година	Базна вр.	Циљна вр. у 2019.	Циљна вр. у 2020.	Циљна вр. у 2021.
1. Број привредних друштава и предузетника <i>Коментар: -</i> <i>Извор верификације: Извештај за МСПП</i>	број	2017	357.234	364.378,68	371.666,25	379.099,58
2. Укупан број запослених у сектору МСПП <i>Коментар: -</i> <i>Извор верификације: Извештај за МСПП</i>	број	2017	873.462	915.000	950.000	980.000

КОМЕНТАР/ПРЕПОРУКА:

Намера је да Циљ 1: Унапређење пословног окружења допринесе родној равноправности тако што ће се препознати и отклонити специфичне сметње и препреке развоју пословног окружења за рад различитих врста предузећа и предузетника. Разлике су нотирани у односу на величину привредног субјекта, привредни сектор, географско подручје, пол власника и друге карактеристике. Да би се пратило да ли интервенције које предузимамо имају утицаја на родно засноване неравноправности, неопходно је да индикатори буду родно сензитивни, међутим предложени индикатори то нису. На пример, подаци о укупном броју запослених у сектору МСПП по полу додају нову димензију анализи раста овог сектора. Такође, груписање жена односно мушкараца у власништву предузећа у одређеним секторима и предузећима односно предузетничким радњама или агенцијама по величини представљају важне елементе за одлучивање о будућем инвестирању у развој МСПП сектора.

Пројекат: 4003 – Унапређење корпоративног управљања у јавним предузећима – Т

Назив индикатора	Јединица мере	Базна година	Базна вр.	Циљна вр. у 2019.	Циљна вр. у 2020.	Циљна вр. у 2021.
1. Процент жена директора и чланова надзорних одбора ЈП у укупном броју директора и чланова надзорних одбора ЈП <i>Извор верификације: Извештај Министарства привреде</i>	%	2015	13%	15%	20%	22%
КОМЕНТАР/ПРЕПОРУКА: Родна перспектива уведена је кроз Пројекат: 4003 – Унапређење корпоративног управљања у јавним предузећима, кроз индикатор <i>Процент жена директора и чланова надзорних одбора ЈП у укупном броју директора и чланова надзорних одбора ЈП</i> . Базна вредност је изузетно ниска – свега 13%, а циљане вредности сведоче о намери да се, врло постепено, овај број повећа на 22% након 3 буџетске године. Овакве промене могу имати родно трансформативан карактер и свакако су у складу са приоритетима на које указује Национална стратегија за родну равноправност. Препорука је да се размотре циљане вредности, које би можда могле да буду још амбициозније како би се промена у жељеном правцу – у правцу родне равноправности догодила за што мање времена, поготово када се има у виду да Влада именује чланове надзорних одбора у ЈП чији је оснивач Република Србија.						

Програм: 1509 – Подстицаји развоју конкурентности привреде

Пројекат: 4002 – Подршка развоју предузетништва – Т

Циљ 1: Подршка оснивању нових привредних субјеката и повећање конкурентности сектора малих и средњих предузећа кроз модернизацију пословања

Назив индикатора	Јединица мере	Базна година	Базна вр.	Циљна вр. у 2019.	Циљна вр. у 2020.	Циљна вр. у 2021.
1. Број подржаних привредних субјеката / број подржаних жена предузетница за започињање пословања <i>Коментар: -</i> <i>Извор верификације: Извештај о спровођењу Програма</i>	број	2017	306	270/108	270/108	270/108
КОМЕНТАР/ПРЕПОРУКА: Родна перспектива уведена је кроз Циљ 1 и индикатор <i>Број подржаних привредних субјеката / број подржаних жена предузетница за започињање пословања</i> . Ако је учешће женских предузећа међу привредним субјектима негде изнад 30%, онда је логика интервенције да се циљањем жена предузетница на нивоу од 40% од броја подржаних предузећа иде постепено унапред. Овакав циљани резултат помера затечено стање унапред. Још би трансформативнији резултат дала циљана интервенција којом би се обрнуло затечено стање и дала већа подршка мање заступљеном полу кроз специјалну меру ограниченог трајања.						

Пројекат: 4003 – Подршка кроз стандардизовани сет услуга за МСПП

Циљ 1: Унапређење квалитета људских ресурса у МСПП и задругама

Назив индикатора	Јединица мере	Базна година	Базна вр.	Циљна вр. у 2019.	Циљна вр. у 2020.	Циљна вр. у 2021.
1. Број обучених лица / број обучених жена <i>Коментар: -</i> <i>Извор верификације: Извештај о спровођењу Програма</i>	број обучених лица/жена	2017	3480	3500/1050	3600/1080	3700/1110
2. Број привредних субјеката који су користили услуге консалтинга <i>Коментар: -</i> <i>Извор верификације: Извештај о спровођењу Програма</i>	број привредних субјеката	2017	1772	1820/540	1870/560	1920/570

КОМЕНТАР/ПРЕПОРУКА:

Конзистентно обезбеђивање циљаног учешћа жена на нивоу од 30% у броју обучених лица не представља значајну промену током времена, већ означава инвестицију у очување претпостављеног статуса кво. На основу података доступних у табели није јасно колика је базна вредност, пошто је за 2016. годину дат само агрегатни податак. Са становишта доприноса родној равноправности било би оправдано да је промена у циљаној вредности амбициозније постављена за мање заступљени пол. Постоје бројне студије о томе које су још врсте подстицаја и подстрека, поред обука, потребне за развој женских предузетничких иницијатива.

Пројекат: 4004 – Програм подршке активностима удружења за подстицање развоја образовања за предузетништво

Циљ 1: Промоција и стимулација развоја предузетништва код младих

Назив индикатора	Јединица мере	Базна година	Базна вр.	Циљна вр. у 2019.	Циљна вр. у 2020.	Циљна вр. у 2021.
1. Број средњих школа у којима се спроводи програм образовања за предузетништво Коментар: - Извор верификације: Извештај о спровођењу програма	број средњих школа	2017	274	325	420	495
2. Број ученика/ца који су прошли кроз програм образовања за предузетништво Коментар: - Извор верификације: Извештај о спровођењу програма	број ученика/ца	2017	4800	6500/1950	8500/2550	12000/3600
1. Број средњих школа у којима се спроводи програм образовања за предузетништво Коментар: - Извор верификације: Извештај о спровођењу програма	број средњих школа	2017	274	325	420	495

КОМЕНТАР/ПРЕПОРУКА:

Доследно увођење принципа родне равноправности у буџет буџетског корисника у Циљ 1: Промоција и стимулација развоја предузетништва код младих захтевало би да се прецизира 'младих жена и мушкараца'. Ово је важно због тога што нас та одредница подсећа на чињеницу да у образовном систему имамо мало више од 50% девојчица и девојка. Такође, један од стратешких приоритета у развоју МСПП сектора који је у складу са приоритетима НАП-а за родну равноправност јесте економско оснаживање жена које треба да започне у млађим узрастима, кроз рад са девојчицама и девојкама како би се постигли бољи ефекти. Није онда јасно због чега је учешће ученица у програмима образовања за предузетништво сведено на 30%. Сугестија је да се ревидирају циљане вредности јер се на овај начин афирмише постојеће стање које није жељено стање.

Програм: 1510 – Привлачење инвестиција

Пројекат: 4001 – Оснивачки улог Републике Србије у заједничким привредним друштвима

Циљ 1: Повећање броја нових радних места

Назив индикатора	Јединица мере	Базна година	Базна вр.	Циљна вр. у 2019.	Циљна вр. у 2020.	Циљна вр. у 2021.
1. Број запослених жена Коментар: - Извор верификације: -	број жена	0	-	50%	50%	50%

КОМЕНТАР/ПРЕПОРУКА:

Као и у претходном буџетском циклусу, под циљем 1 *Повећање броја нових радних места* у програму за привлачење инвестиција родна перспектива је уведена кроз индикатор *Број запослених жена*. Циљаном вредношћу је одређена амбиција да се на новим радним местима упосли минимум 50% жена. Ово се може обезбедити на више начина, али ниједан од њих не доприноси у значајној мери родној равноправности: условљавањем инвеститора, давањем подстицаја за запошљавање жена, или одабиром сектора у којима су жене већ презаступљене, на пример. Са становишта родне равноправности би било још значајније да се прати удео женских предузећа у новоформираним предузећима, или учешће жена у управљању предузећима која су добила подстицаје, као и учешће жена у запослености на тзв. СТЕМ пословима, што је акроним од енглеског назива *science, technology, engineering and mathematics* (наука, технологија, инжењеринг и математика). Ово су послови на којима се ствара највећа додатна вредност и који остварују највећи потенцијал друштва у домену иновација и развоја конкурентности. Привлачењем инвеститора за улагање у ове секторе уз паралелну инвестицију државе у родну равноправност остварује се вишеструка добит за друштво у целини. Уколико је реч о запошљавању жена и мушкараца без квалификација или са ниским степеном формалне стручне спреме, онда се увек поставља питање најбољег сета мера које адекватно и дуготрајно решавају проблем, а не представљају екстензију мера социјалне заштите у привреди.

МИНИСТАРСТВО ГРАЂЕВИНАРСТВА, САОБРАЋАЈА И ИНФРАСТРУКТУРЕ – Т

Програм: 0701 – Уређење и надзор у области саобраћаја

Циљ 2: Повећање сигурности транспортног система и безбедности грађана и грађанки Републике Србије

Назив индикатора	Јединица мере	Базна година	Базна вр.	Циљна вр. у 2019.	Циљна вр. у 2020.	Циљна вр. у 2021.
1. Број незгода при вршењу железничког саобраћаја / незгоде на путним прелазима и ван њих Коментар: - Извор верификације: -	број	2016	231/47	221/45	226/46	226/46
2. Број несрећа при вршењу железничког саобраћаја / број несрећа на путним прелазима и ван њих Коментар: - Извор верификације: Извештај „Инфраструктуре железнице Србије“ а. д.	број	2016	208/72	199/69	203/70	203/70
3. Број погинулих (по полу) у друмском саобраћају Коментар: - Извор верификације: http://serbia.gdi.net/azbs/	број	2016	607	-	-	-
4. Број саобраћајних незгода са смртним последицама / тешко повређеним путницима у друмском саобраћају Коментар: - Извор верификације: http://serbia.gdi.net/azbs/	број	2016	551 (с. н. са погинулима) 13.850 (с. н. са тешко повређенима)	-	-	-

5. Учешће саобраћајних незгода са смртним последицама у укупном броју саобраћајних незгода у друмском саобраћају Коментар: - Извор верификације: http://serbia.gdi.net/azbs/	%	2016	1,3	-	-	-
6. Учешће саобраћајних незгода са тешко повређенима у укупном броју саобраћајних незгода у друмском саобраћају Коментар: - Извор верификације: http://serbia.qdi.net/azbs	%	2016	9	-	-	-

КОМЕНТАР/ПРЕПОРУКА:

Принцип родне равноправности уведен је кроз Програмски циљ 2: *Повећање сигурности транспортног система и безбедности грађана и грађанки Републике Србије* и индикатор о броју погинулих по полу. Базну вредност за индикатор потребно је разложити по полу како би се могло вршити поређење у годинама обухваћеним овим програмом. На овај начин отвара се простор за родно сензитивне интервенције које ће допринети смањењу броја погинулих у друмском саобраћају кроз отклањање родних образаца и стереотипа који доприносе проблему који има јасно изражену родну димензију. МУП прати исти индикатор.

Програмска активност: 0002 – Железнички и интермодални саобраћај – Т

Циљ 1: Унапређење стања и приступачности железничке инфраструктуре женама, мушкарцима, деци, особама са инвалидитетом и другим рањивим групама

Назив индикатора	Јединица мере	Базна година	Базна вр.	Циљна вр. у 2019.	Циљна вр. у 2020.	Циљна вр. у 2021.
1. Број лаганих вожњи на магистралним путевима Коментар: - Извор верификације: <i>Извештај о реализацији уговора између Владе и „Инфраструктуре железнице“ а. д. којим се уређују међусобна права и обавезе</i>	број	2016	50	45	50	
2. Започета реконструкција пруга/деоница пруга Коментар: - Извор верификације: <i>Извештај о реализацији програма пословања „Инфраструктуре железнице“ а. д. и Извештај о реализацији пројеката</i>	км	2016	124	193	200	
3. Повећано задовољство корисника/ца железничких услуга, односно оцена квалитета услуга превоза путника железницом на линијама које су уговорене по Уговору ОЈП Коментар: - Извор верификације: <i>Анализа резултата анкете „Србија Воз“ а. д.</i>	%	2016	54,2	63	57	

КОМЕНТАР/ПРЕПОРУКА:

Артикулација циља на нивоу програмске активности отвара простор за различите интервенције које су прилагођене потребама наведених циљних група. Једна од сврха РОБ-а јесте да помогне доносиоцима одлука и извршиоцима у разумевању прилика и обавеза које намеће различитост потреба одређених група грађана и грађанки, што је и сврха ове интервенције. На нивоу индикатора мери се промена у задовољству корисника/ца железничких услуга. Неопходно је да подаци буду доступни у буџету разврстани по полу, а у Анализи која би такође требало да буде јавно доступна, треба обухватити и друге релевантне демографске и географске карактеристике испитаника/ца.

Програмска активност: 0005 – Администрација и управљање – Т

Циљ 1: Утврђивање приоритета за успостављање родне равноправности за МГСИ

Назив индикатора	Јединица мере	Базна година	Базна вр.	Циљна вр. у 2019.	Циљна вр. у 2020.	Циљна вр. у 2021.
1. Израда секторске родне анализе <i>Коментар: - Извор верификације: Координационо тело за родну равноправност</i>	број	2017	1	0	0	0
2. Родна равноправност по положају и одлучивању у оквиру Министарства <i>Коментар: Укупан број функционера и лица на положају обухвата министарку, државне секретаре, помоћнике министра и секретара Министарства Извор верификације: Правилник о унутрашњем уређењу и систематизацији радних места</i>	%	2017	50% жена /50% мушкарци	50	50	50

Циљ 2: Повећано учешће жена у одлучивању у сектору саобраћаја

1. Најмање 30% мање заступљеног пола у радним телима које формира и именује МГСИ <i>Коментар: - Извор верификације: Решења/Одлука о именовању/ангажовању лица у радним телима које формира и именује МГСИ</i>	%	2016	20	100	100	100
--	---	------	----	-----	-----	-----

КОМЕНТАР/ПРЕПОРУКА:

У претходној години је започета израда секторске родне анализе у складу са препоруком да буџетски корисници који немају претходне анализе трендова или доступне податке о родном јазу, отпочну процес увођења родне перспективе у буџет на основу анализе стања, трендова и приоритета за успостављање родне равноправности. На основу родне анализе направиће се акциони план који ће послужити као основа за избор буџетских приоритета у области родне равноправности, у складу са надлежностима буџетског корисника. Сврха РОБ-а је да се сагледани родни јаз ублажи, а временом и отклони, захваљујући циљаним стратешким мерама и програмима у које ће се улагати тако да се задовоље критеријуми сврсисходности, релевантности, ефективности и ефикасности. Крајњи циљ јесте промена родних образаца и улога који доводе до родног јаза.

У оквиру ПА: 0005 – Администрација и управљање, под циљем Циљ 1: Утврђивање приоритета за успостављање родне равноправности за МГСИ, 2 индикатора прате остварење циља. Први је *Израда родне анализе*, а други *Родна равноправност по положају и одлучивању у оквиру Министарства*. Овај циљ и оба индикатора представљају пример добре праксе у увођењу родне перспективе у буџет. Посебно заслужује да се истакне индикатор који уводи паритет по положају и одлучивању у министарству. Захваљујући овом индикатору, чије су циљане вредности 50% за оба пола, Република Србија добија пример примене РОБ који иде у корак са најамбициознијим земљама у области родне равноправности и који представља примену трансформативне стратегије захваљујући којој се брже напредује уз веће резултате. Овај би пример могао да послужи и другим буџетским корисницима који на исти начин, у програмској активности која се односи на администрацију и управљање, могу да уврсте исти индикатор.

Други циљ: *Повећано учешће жена у одлучивању у сектору саобраћаја* јасно утиче на препознату родну неравноправност у домену одлучивања, у складу са приоритетима Националне стратегије за родну равноправност за период од 2016. до 2020. године са акционим планом за период од 2016. до 2018. године.

Индикатор *Најмање 30% мање заступљеног пола у радним телима које формира и именује МГСИ* је добар пример примене афирмативне мере у складу са Уставом Републике Србије и Законом о равноправности полова. У 2016. години учешће минимум 30% мање заступљеног пола било је заступљено у 20% ових тела, а планирано је да се овај стандард у потпуности имплементира од 2019. године. Полугодишњи и годишњи извештаји биће прилика да се сагледа оствареност циљане вредности.

Програмска активност: 0003 – Водни саобраћај

Циљ 1: Ефикасно коришћење компаративних предности водног саобраћаја – транспорт робе и путника у лукама

Назив индикатора	Јединица мере	Базна година	Базна вр.	Циљна вр. у 2019.	Циљна вр. у 2020.	Циљна вр. у 2021.
1. Повећан број корисника/ка у лучким капетанијама <i>Коментар: - Извор верификације: Правилник о унутрашњем уређењу и систематизацији радних места</i>	број	2016	5	9	11	11

КОМЕНТАР/ПРЕПОРУКА:

Програмска активност уродњена је увођењем принципа родне равноправности кроз индикатор *Повећан број корисника/ца у лучким капетанијама*. Израз корисници/це лучких капетанија односи се на имаоце дозвола за водни саобраћај, што би требало да обухвати и услове који су обезбеђени у лучким капетанијама. Намера је да овај индикатор прати учешће жена у воденом саобраћају. Неопходно је да онда базна вредност и циљане вредности буду разложене по полу корисника односно имаоца дозволе. Могуће је даље унапредити приступачност јавних објеката и инфраструктуре доследним улагањем у приступачност кроз све врсте инфраструктурних улагања.

Пројекат: 7024 – ИПА 2014 – Сектор подршке запошљавању младих и активној инклузији
Програм коме припада: 0701 – Уређење и надзор у области саобраћаја

Опис: Планирани пројекат ће кроз спровођење уговора о услугама подстаћи развој подстандарних ромских насеља и унапређење капацитета на локалном нивоу за инклузију ромске популације. Планирана је подршка постојећим мобилним тимовима у спровођењу предвиђених активности и помоћ при формирању нових мобилних тимова у циљу повећане укључености припадника ромске популације. Такође, планирана је и израда техничке документације за стварање предуслова за трајна стамбена решења за припаднике ромске популације у подстандардним насељима.

Циљ 1: Унапређење социјално-економских услова живота Рома и Ромкиња

Назив индикатора	Јединица мере	Базна година	Базна вр.	Циљна вр. у 2019.	Циљна вр. у 2020.	Циљна вр. у 2021.
1. Припрема техничке документације, регулационих планова и успостављање мобилних тимова <i>Коментар: - Извор верификације: Финални извештај пројекта</i>	број ромских насеља	2016	0	10	20	20

КОМЕНТАР/ПРЕПОРУКА:

У Националној стратегији за социјално укључивање Рома и Ромкиња у Републици Србији, један од најважнијих приоритета јесте становање. Један од предуслова за решавање овог проблема јесте израда техничке документације, регулационих планова и успостављање мобилних тимова који ће да утврде стање на терену. Због тога је овај РОБ циљ потенцијално трансформативан. Било би добро да у извештају о броју ромских насеља буду доступни и демографски подаци.

МИНИСТАРСТВО ПРАВДЕ – УПРАВА ЗА ИЗВРШЕЊЕ КРИВИЧНИХ САНКЦИЈА

Програм: 1607 – Управљање извршењем кривичних санкција
Пројекат: 7002 – ИПА 2013 – Сектор правосуђа

Циљ 1: Смањење пренасељености у Казнено-поправном заводу за жене у Пожаревцу

Назив индикатора	Јединица мере	Базна година	Базна вр.	Циљна вр. у 2019.	Циљна вр. у 2020.	Циљна вр. у 2021.
1. Степен завршености објекта <i>Извор верификације: Годишњи извештај УИКС</i>	%	2017	0	90	100	

КОМЕНТАР/ПРЕПОРУКА:

Буџетски корисник кроз ИПА пројекат финансира нови објекат у Казнено поправном заводу за жене у Пожаревцу, уједно и једином КПЗ за жене а са циљем побољшања изразито неусловног објекта у којем сада бораве затворенице. Очекује се да ће објекат бити завршен до 2020. године. По завршетку објекта створиће се услови за едукацију планирану кроз ПА активност 0004.

Програмска активност: 0004 – Обуке за упошљавање жена лишених слободе

Циљ 1: Унапређење знања и вештина жена у популацији лица лишених слободе

Назив индикатора	Јединица мере	Базна година	Базна вр.	Циљна вр. у 2019.	Циљна вр. у 2020.	Циљна вр. у 2021.
1. Број издатих сертификата у односу на укупан број полазница које су прошле обуку <i>Извор верификације: Извештај о броју полазница</i>	број	2017	0	15/30	20/30	25/30
2. Субјективни доживљај о стеченом знању и вештинама кроз едукацију у установама <i>Извор верификације: Анкета спроведена по установама за извршење кривичних санкција</i>	оцене у анкети од 1 до 5	2017	0	5	5	5

КОМЕНТАР/ПРЕПОРУКА:

РОБ циљ и индикатор пренети су из претходне године пошто реализација програма још није почела услед незавршеног објекта у којем је обука требало да се одвија. Овај циљ је од изузетног значаја за жене лишене слободе а којим ће се помоћи њихова социјализација. Препорука је да ове обуке са разноврсним садржајем постану сталне активности у КЗП.

МИНИСТАРСТВО ПОЉОПРИВРЕДЕ, ШУМАРСТВА И ВОДОПРИВРЕДЕ

ФОНД ЗА ПОДСТИЦАЊЕ РАЗВОЈА ПОЉОПРИВРЕДНЕ ПРОИЗВОДЊЕ У РЕПУБЛИЦИ

Програм: 0103 – Подстицаји у пољопривреди и руралном развоју
Програмска активност: 0005 – Кредитна подршка у пољопривреди

КОМЕНТАР/ПРЕПОРУКА:

Програм обухвата подстицаје у пољопривреди и руралном развоју, као значајан део пољопривредне политике. Подстицаји у пољопривреди и руралном развоју укључују: директна плаћања, кредитну подршку, мере руралног развоја и посебне подстицаје. Програм такође укључује и стручну и административну подршку за имплементацију мера подстицаја. Реализација подстицаја у пољопривреди и руралном развоју базирана је на Закону о подстицајима у пољопривреди и руралном развоју.

Прилагођавање мера подстицаја у пољопривреди и руралном развоју у складу је са стратешким националним документима у области пољопривреде и руралног развоја, као и са интеграцијским процесима Републике Србије у СТО и ЕУ. До буџета за 2019. годину буџетски корисник је код Програма 0101 – Подстицаји у пољопривреди и руралном развоју, ПА 0005 кредитна подршка имао следећу реченицу у буџету (**Опис апропријације: Распоред и коришћење средстава ове апропријације вршиће се у складу са посебним актом Владе уз вођење рачуна о унапређењу родне равноправности**). У буџету за 2019. те напомене више нема па није сасвим јасно да ли се од овога одустало или се на други начин реализује намера. Уколико се одустало или се то не примењује констатује се да је буџетски корисник направио корак уназад супротно намери закона о примени РОБ-а.

УПРАВА ЗА АГРАРНА ПЛАЋАЊА

Програм: 0103 – Подстицаји у пољопривреди и руралном развоју
Пројекат: 4005 – ИПАРД

Циљ 1: Унапређење стања основних средстава пољопривредних газдинстава која се баве примарном пољопривредном производњом

Назив индикатора	Јединица мере	Базна година	Базна вр.	Циљна вр. у 2019.	Циљна вр. у 2020.	Циљна вр. у 2021.
1. Удео инвестиција у прерађивачке капацитета подржаних газдинстава у укупним инвестицијама <i>Коментар: Удео инвестиција у прерађивачким капацитетима</i> <i>Извор верификације: УАП</i>	%	2016	0	30	30	30
2. Удео инвестиција у физичку имовину подржаних газдинстава <i>Коментар: Удео инвестиција</i> <i>Извор верификације: УАП</i>	%	2016	0	40	40	40
3. Удео учешћа газдинстава чији су носиоци жене у укупној вредности инвестиција у прерађивачке капацитете <i>Коментар: Удео учешћа газдинстава чији су носиоци жене у укупној вредности инвестиција</i> <i>Извор верификације: УАП</i>	%	2016	0	40	40	40
4. Удео учешћа жена као носилаца газдинстава у укупној вредности инвестиција у физичку имовину <i>Коментар: Удео учешћа жена као носилаца газдинстава у укупној вредности инвестиција у физичку имовину</i> <i>Извор верификације: УАП</i>	%	2016	0	40	40	40

КОМЕНТАР/ПРЕПОРУКА:

Избор РОБ индикатора код улагања у прерађивачке капацитете од великог је значаја пошто је важно да се и ПГ где су носиоци жене укључе у секторе веће вредности. Имајући у виду величину поседа који су значајно мањи када су у питању ПГ где су жене носиоци, можда ће бити потребно да се реализација овог циља потпомогне додатним активностима као што су додатне промотивне активности, обавештавање, као и помоћ приликом конкурисања. Како није наведена базна вредност, прошла 2018. година могла би да послужи за постављање базне вредности у односу на коју је онда потребно ревидирати циљане вредности за 2020. годину. Имајући у виду значај сектора препоручује се израда секторске родне анализе.

Република Србија одваја значајна средства за директна плаћања у пољопривреди и друге подстицаје. Од великог је значаја пре свега из угла учинковитости пратити кроз сет показатеља успешности тих мера како би се на бољи начин планирала средства у пољопривреди. Неки од тих показатеља су:

- Укупан број ПГ који остварује право на субвенције према полу носиоца.
- Укупан број ПГ који поднесу захтев за остваривање права на субвенције у односу на укупан број оних који имају на то право према полу носиоца, према општини, према томе да ли се баве пољопривредом као претежном делатности.
- Просечан износ субвенције по ПГ према полу носиоца, према општини где је регистровано ПГ, према врсти пољопривредне производње.

МИНИСТАРСТВО ЗАШТИТЕ ЖИВОТНЕ СРЕДИНЕ – Т

Програмска активност: 0004 – Администрација и управљање – Т

Програм коме припада: 0404 – Управљање заштитом животне средине

Циљ 1: Утврђивање приоритета за успостављање родне равноправности у области заштите животне средине

Назив индикатора	Јединица мере	Базна година	Базна вр.	Циљна вр. у 2019.	Циљна вр. у 2020.	Циљна вр. у 2021.
1. Израда секторске родне анализе Коментар: - Извор верификације: Посебна радна група за увођење родно одговорног буџетирања у Министарству заштите животне средине	број	2018	0	1	0	0
2. Израђен план активности у складу са налазима родне анализе Коментар: - Извор верификације: Посебна радна група за увођење родно одговорног буџетирања у Министарству заштите животне средине	број	2018	0	1	0	0

КОМЕНТАР/ПРЕПОРУКА:

Буџетски корисник по први пут улази у РОБ процес и похвално је да је одлучено да се почне са израдом родне анализе. Када нема дефинисаних родних политика у овој области или када су оне делимичне и непотпуне, онда је ово најсврходнији начин за улазак у РОБ процес како би се систематично, на основу података и чињеница, сагледала родна димензија надлежности органа и утврдило постојање родног јаза који ће бити ублажен, а временом и отклоњен, захваљујући циљаним стратешким мерама и програмима у које ће се улагати тако да се задовоље критеријуми сврсисходности, релевантности, ефективности и ефикасности.

Препорука: имајући у виду да је неколико буџетских корисника већ прошло или јесте у овом процесу (МДУЛС, МГСИ..) препоручује се буџетском кориснику да се информише око процеса израде документације за јавну набавку, као и да што пре крене са припремама како би ова активност могла да буде урађена до припрема буџета за 2020. годину. Искуство указује на то да је потребно бар шест месеци да би се посао завршио након завршене јавне набавке.

МИНИСТАРСТВО ПРОСВЕТЕ, НАУКЕ И ТЕХНОЛОШКОГ РАЗВОЈА

Програм: 0201 – Развој науке и технологије

Програмска активност: 0001 – Подршка реализацији општег интереса у научној истраживачкој делатности

Циљ 2: Јачање капацитета научноистраживачког кадра

Назив индикатора	Јединица мере	Базна година	Базна вр.	Циљна вр. у 2019.	Циљна вр. у 2020.	Циљна вр. у 2021.
1. Број новоукључених младих истраживача у научноистраживачким организацијама Коментар: - Извор верификације: Регистар истраживача МПНТР	број	2014	550	900	900	900
2. Број стипендиста – студената докторских академских студија укључених на пројекте Министарства Коментар: - Извор верификације: Годишњи извештаји МПНТР	број	2014	600	500	500	500
3. Родна равноправност (процент стипендисткиња – студенткиња докторских академских студија укључених на пројекте Министарства) Коментар: - Извор верификације: Годишњи извештаји МПНТР	%	2014	63	66	65	65

КОМЕНТАР/ПРЕПОРУКА:

У оквиру Програма: 0201 – Развој науке и технологије, под Програмском активношћу: 0001 – Подршка реализацији општег интереса у научној истраживачкој делатности, принцип родне равноправности је уведен кроз циљ 2: Јачање капацитета научноистраживачког кадра помоћу једног индикатора који гласи Родна равноправност (процент стипендисткиња – студенткиња докторских академских студија укључених на пројекте Министарства). Препорука је да се сва три индикатора којима се мери остварење овог циља ревидирају у наредном буџетском циклусу како би адекватније одговорили на захтеве РОБ процеса, следећи упутство Министарства финансија којим се буџетски корисници упућују да све индикаторе који се односе на лица разврстају по полу. Индикатор 1 би тако гласио: Број новоукључених младих истраживача у научноистраживачким организацијама, по полу. Циљане вредности би такође требало приказати разложене по полу како би се остварила сврха унапређења родне равноправности. Индикатор 2 би гласио: Број стипендиста – студената докторских академских студија укључених на пројекте Министарства, по полу стипендисте.

Индикатор 3 био би обухваћен другим индикатором. Није неопходно да се наглашава да се индикатор односи на родну равноправност.

Општа препорука је да Министарство просвете, науке и технолошког развоја изради родну анализу сектора како би се одредили приоритети за постизање родне равноправности у складу са надлежностима министарства и препознатим родним јазом утемељеном на подацима, чињеницама и доказима. Као што је наведено у Националној стратегији за родну равноправност, Министарство просвете и сфера образовања имају кључни значај у отклањању родних стереотипа, превенцији родно засноване дискриминације и промени родних улога.

Програмска активност: 0006 - Подршка раду Центра за промоцију науке

Циљ 2: Повећање броја научнопопуларних садржаја за младе у циљу подршке будућим генерацијама научника и подстицање родне равноправности у науци и повећање интересовања жена за каријеру у науци

Назив индикатора	Јединица мере	Базна година	Базна вр.	Циљна вр. у 2019.	Циљна вр. у 2020.	Циљна вр. у 2021.
1. Број мотивационих и интерактивних радионица за подстицање младих за одабир научне каријере са пратним штампањем и видео научнопопуларним материјалима за различите узрасте Коментар: - Извор верификације: Извештај Центра	број	2014	110	120	120	120
2. Број радионица о родним стереотиповима у науци и важности улоге жена у науци Коментар: - Извор верификације: Извештај Центра	број	2014	2	20	20	20

КОМЕНТАР/ПРЕПОРУКА:

У овој програмској активности циљ је повећање броја научнопопуларних садржаја за младе жене и мушкарце у циљу подршке будућим генерацијама научника/ца и подстицања родне равноправности у науци, као и охрабривања жена да буду заинтересоване за каријеру у науци. Са становишта родне равноправности, било би значајно да се циљ прецизније дефинише, нпр. да се наведу конкретне научне области у којима су жене у науци подзаступљене. Према подацима РЗС који је 2017. објавио ново издање публикације Жене и мушкарци у Републици Србији http://www.stat.gov.rs/WebSite/userFiles/file/Aktuelnosti/Zene%20i%20muskarci%20u%20Republici%20Srbiji_web_2017.pdf 2016. године је докторирало 876 жена и 650 мушкараца. Веома се разликују научне области на које су се они усмерили и зато је важно да се крене од родне анализе, да се сагледају подаци, да се не би финансирале активности које не одговарају на неки стварни проблем. Оно што јесте препознато као проблем подзаступљености који је поткрепљен подацима су истраживачице у инжењерингу и технологији, нпр. нема могућности за финансирање из домаћих извора научних истраживања која су мултисекторска и укључују родну перспективу, као ни феминистичких научних истраживања, нити простора за увођење активистичких знања и искустава у академску заједницу. Жене су подзаступљене на позицијама управљача у научним институцијама.

На нивоу индикатора, број радионица на непознату тему и за неодређене циљне групе не пружа адекватан податак у вези са доприносом родној равноправности у науци.

Радионице о родним стереотипима у науци и важности улоге жена у науци су свакако добродошле и представљају индикатор који прати жељену промену. У Извештају Центра биће садржани и додатни подаци који ће бити од користи за анализу ефеката ових радионица.

МИНИСТАРСТВО ЗДРАВЉА

Програм: 1802 – Превентивна здравствена заштита

Циљ 1: Унапређење здравља деце, жена и одраслих

Назив индикатора	Јединица мере	Базна година	Базна вр.	Циљна вр. у 2019.	Циљна вр. у 2020.	Циљна вр. у 2021.
1. % комплетно вакцинисане деце <i>Извор верификације: Извештај Института Батут о броју и проценту вакцинисане деце</i>	процент	2015	90	96	96	96
2. % пунолетних становника старијих од 35 година који су обавили најмање један годишње превентивни здравствени преглед <i>Извор верификације: Извештај Института Батут</i>	процент	2015	7	9	10	10

Циљ 2: Рано откривање одређених поремећаја здравља одраслог становништва

1. % жена обухваћених превентивним гинеколошким прегледом <i>Извор верификације: Извештај Института Батут</i>	процент	2015	10	12	13	13
--	---------	------	----	----	----	----

КОМЕНТАР/ПРЕПОРУКА:

У Програму: 1802 – Превентивна здравствена заштита, под циљем 1: Унапређење здравља деце, жена и одраслих жена и мушкараца, први индикатор прати % комплетно вакцинисане деце. Било би значајно да се ова статистика води по полу, поготово у периоду када постоји значајан отпор вакцинацији деце па је важно да се сагледа и евентуална родна димензија ове нове ситуације.

Сугестија је иста за други индикатор % пунолетних становника старијих од 35 година који су обавили најмање једном годишње превентивни здравствени преглед, зато што непримећена подзаступљеност припадника једног пола у агрегатном проценту може да има озбиљне последице по здравље грађана и грађанки.

Код индикатора 1. потребно је додати и старосну групу која је циљана. Код оба индикатора, важно би било пратити регионалну заступљеност посебно село/град.

Циљ 2 је усмерен на жене што је дефинисано индикатором који прати % жена обухваћених превентивним гинеколошким прегледом. Неопходно је да се паралелно прате и подаци о % мушкараца обухваћених релевантним превентивним здравственим прегледом.

Препорука за овог буџетског корисника је да се изради секторска родна анализа како би се дефинисао родни јаз и на најбољи начин одговорило на проблеме и потребе грађана и грађанки.

Програмска активност: 0010 – Унапређење доступности здравствене заштите ромској популацији – Т

Циљ 1: Унапређење здравља деце ромске националности

Назив индикатора	Јединица мере	Базна година	Базна вр.	Циљна вр. у 2019.	Циљна вр. у 2020.	Циљна вр. у 2021.
1. Број деце узраста од 0 до 15 година обухваћених вакцинацијом <i>Извор верификације: Извештај</i>	број	2014	5000	6500	7000	7000
2. Број деце узраста од 0 до 15 година обухваћених систематским прегледом <i>Извор верификације: Извештај</i>	број	2014	3000	5000	5500	5500

КОМЕНТАР/ПРЕПОРУКА:

Изузетно важан РОБ циљ, имајући у виду положај ромских девојчица и дечака и приступ здравственим услугама. Препорука је да се додатно разложе по полу наведени индикатори код извештавања како би се утврдило да ли су подједнако обухваћени или је потребно да се подзму додатне активности.

Циљ 2: Унапређење здравља жена ромске националности

Назив индикатора	Јединица мере	Базна година	Базна вр.	Циљна вр. у 2019.	Циљна вр. у 2020.	Циљна вр. у 2021.
1. % жена обухваћених превентивним прегледима <i>Извор верификације: Извештај</i>	процент	2014	30	45	45	45
2. % жена обухваћених систематским прегледом код гинеколога <i>Извор верификације: Извештај</i>	процент	2014	25	40	40	40

КОМЕНТАР/ПРЕПОРУКА:

Изузетно важан РОБ циљ имајући у виду положај ромских мушкараца и жена и приступ здравственим услугама. Препорука је да се додају и индикатори за мушкарце као и да се циљ преформулише у *Унапређење здравља Рома и Ромкиња*.

Пројекат: 4013 – Подршка активностима удружења грађана у области превенције и контроле ХИВ инфекције – Т

Програм коме припада: 1802 – Превентивна здравствена заштита

Опис: Пројекат ће се реализовати у сарадњи са невладиним организацијама које ће спроводити активности на терену радећи са циљним популацијама, а у циљу смањење инциденције ХИВ инфекције.

Циљ 1: Циљ пројекта је смањење инциденције ХИВ инфекције међу посебно осетљивим групама, обезбеђивање здравствене заштите, подршке и лечењу особа које живе са ХИВ-ом у Републици Србији

Назив индикатора	Јединица мере	Базна година	Базна вр.	Циљна вр. у 2019.	Циљна вр. у 2020.	Циљна вр. у 2021.
1. Процент МСМ саветовани и тестирани на ХИВ <i>Извор верификације: Извештај</i>	%	2018	3,4%	8,2%	16,5%	32,9%
2. Процент МСМ досегнути ХИВ превентивним програмима; <i>Извор верификације: Извештај</i>	%	2018	3,4%	10,3%	20,6%	41,1%
3. Процент особа које инјектирају дрогу досегнути ХИВ превентивним програмима <i>Извор верификације: Извештај</i>	%	2018	2,8%	15,9%	23,9%	27,5%
4. Процент секс радника саветовани и тестирани на ХИВ <i>Извор верификације: Извештај</i>	%	2018	1,6%	13,1%	17,9%	19,9%
5. Процент секс радника саветовани и тестирани на ХИВ <i>Извор верификације: Извештај</i>	%	2018	0,3%	9,2%	12,5%	14,2%

КОМЕНТАР/ПРЕПОРУКА:

Добар пример употребе РОБ-а. Министарство здравља показује да је РОБ алат који узима у обзир ситуације у којима се налазе различите циљне групе, као и различити пружаоци услуга. Међу групама које су посебно погођене ризиком од ХИВ инфекције, спроводе се превентивне активности, у сарадњи са ОЦД које раде у овој области. За похвалу је и пораст обухвата припадника/ца ових група превентивним програмима и ДПСТ. Било би корисно да у извештају подаци буду разврстани по полу. На тај начин јачала би се основа за развој додатних политика и програма који одговарају на незадовољене потребе подгрупа које су овим програмима обухваћене. Сарадња са ОЦД, у складу са стратегијом је добар начин да се дође до циљних група и подрже организације цивилног друштва. Поред превенције, било би добро да су оне укључене и у пружање услуга.

Програм: 1809 – Превенција и контрола водећих хроничних незаразних обољења

Циљ 2: Побољшање раног откривања малигнух болести

Назив индикатора	Јединица мере	Базна година	Базна вр.	Циљна вр. у 2019.	Циљна вр. у 2020.	Циљна вр. у 2021.
1. % жена генеративног доба (15-49 год.) обухваћених превентивним гинеколошким прегледима <i>Извор верификације: Извештај носиоца програмских активности</i>	Процент	2014	10	25	27	27
2. % мушкараца и % жена узраста од 50 и 74 година обухваћених превентивним прегледима дебелог црева <i>Извор верификације: Извештај носиоца програмских активности</i>	Процент	2014	10	45	50	50

КОМЕНТАР/ПРЕПОРУКА:

Програм је намењен раном откривању малигнух обољења. Показатељи би били далеко кориснији уколико би могла да се сагледа и величина проблема односно укупан број оних који би требало да буду обухваћени. Тиме би могло и да се процени износ средстава који је потребан, али и време и други ресурси.

Индикатор приказати као *Број жена генеративног доба (15-49 год.) обухваћених превентивним гинеколошким прегледима / укупан број жена у регенеративном добу (15-49 год.)*.

Код другог индикатора би требало циљане вредности по годинама раздвојити по полу и такође приказати као *Број жена обухваћених превентивним прегледима дебелог црева / укупан број жена узраста од 50 и 74 година и Број мушкараца обухваћених превентивним прегледима дебелог црева / укупан број мушкараца узраста од 50 и 74 година*.

МИНИСТАРСТВО РУДАРСТВА И ЕНЕРГЕТИКЕ – није испуњена обавеза

Програм: 0501 – Планирање и спровођење енергетске политике

Програмска активност: 0002 – Електроенергетика, нафта и природни гас и системи даљинског грејања

КОМЕНТАР/ПРЕПОРУКА:

У буџету за 2019. овај корисник није испунио обавезу.

Буџетски корисник је у РОБ процесу већ трећу годину. На нивоу сектора родни јаз није дефинисан па је препорука по трећи пут овом буџетском кориснику да је неопходно да се приступи изради родне анализе.

Енергија није сама себи сврха, већ средство за задовољење потреба. Људима није потребна „енергија“, већ услуге које енергија пружа да се задовоље потребе као што су осветљење, кување, грејање или хлађење простора, пумпање воде, информације.

На енергетски сектор утиче низ трајних родних неједнакости, укључујући родне разлике у приступу енергији; родни јаз на тржишту енергије; родни јаз у образовању везаном за енергију, наиме сегрегација студената и жена у различитим областима студија, као и родне разлике у доношењу одлука у енергетском сектору. Стратегије енергетског сектора не укључују родне аспекте, али је призната у Националној стратегији за родну равноправност за период од 2016. до 2020. године, и Акционом плану у оквиру циља 2. Побољшање положаја жена у оквиру специфичног циља 2.1. развоја женског предузетништва дефинисане су активности које се односе на мере подршке у зеленој економији и приступ ресурсима. Надаље, увођење принципа родне равноправности је препознато као кључна стратегија за све секторе у оквиру Стратешког циља 3 и укључује: уредњавање у доношењу одлука, имплементацији и праћењу јавних политика, укључивање родне перспективе у све стратешке документе, родну политику, програме и мере, статистичке податке и евиденције које се односе на родна питања и родно одговорно буџетирање.

У Србији је приступ енергији и енергетском сиромаштву један од кључних изазова. У свим регионима грађани троше око 16% прихода на енергију, и с обзиром на неједнакости у приходима, ниске просечне приходе и ниске пензије за велики број жена и мушкараца ово је један од изазова који утиче на квалитет свакодневног живота. Потрошња за централно грејање у градовима може ићи до 50% пензија плус трошкови електричне енергије. Самохрана домаћинства су под већим ризиком од енергетског сиромаштва. Жене су изложене већем ризику него мушкарци, јер је у појединачним домаћинствима заступљеност жена већа од 60% до 40%. Тако су у породичним домаћинствима у којима су појединци старости 65 и више три четвртине жене. 70% самохраних родитеља који живе са дететом су жене. Опсег проблема може се приписати растућим ценама енергије, кућама с ниским приходима и енергетски неефикасним кућама. За велики број грађана улагања у енергетски ефикасна решења нису изводљива. У погледу запошљавања, енергетски сектор запошљава више мушкараца (посебно у примарној производњи), а неки од њих раде у екстремно тешким условима (нпр. сектор рударства), који утичу на здравље и добробит радника и њихових породица.

Жене су такође недовољно заступљене у сектору обновљиве енергије као корисници, запослени или власници бизниса везаних за енергију. Потребно је побољшати податке о заступљености по полу у енергетском сектору (енергетске потребе, запошљавање у енергетским секторима, образовање, предузетништво у енергетском сектору). Као додатак обновљивим изворима, постоји јаз у информацијама, знању и политици за развој циркуларне економије која се ослања на системске иновације у циљу редефинисања производа и услуга за дизајнирање отпада, уз минимизирање негативних утицаја. Подржан преласком на обновљиве изворе енергије, циркуларни модел гради економски, природни и друштвени капитал.

МИНИСТАРСТВО КУЛТУРЕ И ИНФОРМИСАЊА

ОПШТИ КОМЕНТАР/ПРЕПОРУКА:

Од велике је важности да политике у области културе и информисања буду родно одговорне, па се овом буџетском кориснику поново препоручује да се изради родна анализа на нивоу сектора како би се што боље дефинисали родно одговорни циљеви и умањио родни јаз. Иако у сектору културе и медија постоји велики број жена културних и медијских радница, то не значи и да је сама политика у области културе родно одговорна.

Кључни родни проблеми у области културе и медија су: родни стереотипи у сектору културе и медија, сегрегација по полу у сектору културе тј. тржишту рада, и недовољно учешће жена у доношењу политика које се односе на културу. Медији уопште и даље приказују јавни живот као мушки домен, а чак и наизглед безначајни фактори могу допринети јачању или одржавању традиционалних родних стереотипа и стереотипних ставова. Друштвене промене очигледно показују да традиционални узор који је повезан са женама више није прикладан и реалистичан, будући да све већи број жена игра водећу улогу у друштву. Овај развој би требало прикладније рефлектовати у медијима. Истовремено, оглашавање и маркетинг не само да одражавају културу, већ и доприносе стварању и одржавању родних стереотипа. Чак и ако је оглашавање у основи маркетиншки алат, рекламе преносе вредности, ставове и стереотипе, потенцијално утичући на опште понашање изван куповних одлука и предлажући поглед на свет кроз њихове кумулативне ефекте.

Сектор културе је такође од кључног значаја у разбијању застарелих штетних стереотипа и промовисању културне разноликости засноване на родној равноправности. (<https://eige.europa.eu/gender-mainstreaming/policy-areas/culture>)

Програмска активност: 0008 – Дигитализација савременог стваралаштва – Т

Програм коме припада: 1203 – Јачање културне продукције и уметничког стваралаштва

Циљ 2: Већа доступност података о ауторима уметничких дела претраживих кроз дигиталне базе и апликације користећи принципе родне равноправности

Назив индикатора	Јединица мере	Базна година	Базна вр.	Циљна вр. у 2019.	Циљна вр. у 2020.	Циљна вр. у 2021.
1. Број пројеката који је одговорио овој теми <i>Извор верификације: Извештаји корисника средстава достављени министарству</i>	Број пројеката	2018	0	1	1	1

КОМЕНТАР/ПРЕПОРУКА:

Невидљивост доприноса жена у култури, и сваки напор да се њихов допринос учини видљивим представља значајан корак ка унапређењу родне равноправности, па је врло похвално што је буџетски корисник то препознао и у том правцу дефинисао РОБ циљ и индикатор.

Програмска активност: 0001 – Подршка остваривању јавног интереса у области информисања

Програм коме припада: 1204 – Систем јавног информисања – Т

Циљ 2: Обогаћена понуда медијских садржаја од јавног интереса из свих области друштвеног живота

Назив индикатора	Јединица мере	Базна година	Базна вр.	Циљна вр. у 2019.	Циљна вр. у 2020.	Циљна вр. у 2021.
2. Број подржаних пројеката чији је циљ унапређивање родне равноправности <i>Коментар: Пројекти који доприносе подизању свести о родној равноправности од посебног су значаја за повећање свести о равноправности свих грађана</i> <i>Извор верификације: Извештај о резултатима конкурса за суфинансирање пројеката</i>	Број	2018	13	13	14	15

КОМЕНТАР/ПРЕПОРУКА:

Медијски садржаји који су препуни мизогиније додатно неповољно утичу на остварење политика једнаких могућности и подривају напоре у области родне равноправности. Повећање броја пројеката из године у годину чији је циљ унапређење родне равноправности позитиван је, иако мали, корак напред ка остварењу политика родне равноправности. Буџетски корисник наводи 13 пројеката у овој области у 2018. години, па ће бити врло значајно сагледавање који су ефекти приликом израде годишњег извештаја по програмским смерницама који ће се радити у априлу 2019. године. Препорука је буџетском кориснику да на основу тог извештаја планира нове активности у буџету за 2020. годину.

Програмска активност: 0005 и сарадња са међународним организацијама – Европске интеграције
Програм коме припада: 1205 – Међународна културна сарадња

Циљ 1: Стварање услова за учешће у међународним фондовима и за већу мобилност уметника

Назив индикатора	Јединица мере	Базна година	Базна вр.	Циљна вр. у 2019.	Циљна вр. у 2020.	Циљна вр. у 2021.
3. Број професионалаца женског пола у односу на укупан број подржаних којима је омогућена мобилност Коментар: Подстицање родне равноправности у области мобилности уметника Извор верификације: Решење министра о изабраним пројектима кроз Конкурс за суфинансирање пројекта у области културе и уметности: Решење министра о изабраним пројектима кроз Конкурс за суфинансирање мобилности уметника и професионалаца у области културе и уметности	Број особа женског пола, професионалаца у области културе, којима је омогућена мобилност	2018	40	50	60	70

КОМЕНТАР/ПРЕПОРУКА:

Циљ буџетског корисника је стварање услова за учешће у међународним фондовима и за већу мобилност уметника у оквиру чега прате број жена којима је омогућена мобилност кроз различите програме. Препорука је да се индикатор исказе као број жена од укупног броја професионалаца којима је омогућена мобилност.

МИНИСТАРСТВО ЗА РАД, ЗАПОШЉАВАЊЕ, БОРАЧКА И СОЦИЈАЛНА ПИТАЊА

Програм: 0903 – Породично-правна заштита грађана

Циљ 1: Усклађивање рада и родитељства и подстицање рађања

Назив индикатора	Јединица мере	Базна година	Базна вр.	Циљна вр. у 2019.	Циљна вр. у 2020.	Циљна вр. у 2021.
1. Број породиља (накнада зараде и остале накнаде по основу рођења и неге и посебне неге детета) Коментар: Број породиља (накнада зараде и остале накнаде по основу рођења и неге и посебне неге детета) Извор верификације: Извештај о раду министарства	број	2017	42000	43000	43000	43000
2. Број новорођене деце Коментар: Број новорођене деце Извор верификације: Извештај о раду министарства	број	2017	63500	66000	66000	66000

КОМЕНТАР/ПРЕПОРУКА:

У Програму: 0903 – Породично-правна заштита грађана, под циљем 1 уведена је родна перспектива. Потреба за подршком у усклађивању рада и родитељства препозната је у Националној стратегији за родну равноправност за период од 2016. до 2020. године и Акционом плану од 2016. до 2018. године, па је овај циљ јако значајан за остваривање родне равноправности. Подстицање рађања представља прокламовани демографски приоритет државе. Са становишта родне равноправности, сужено усмеравање на рађање деце не доприноси побољшању положаја жена јер се целокупна одговорност за рађање и подизање деце у оваквом приступу, историјски гледано, пребацује на жене. Свакако се ради о два засебна циља за чије су остварење неопходне различите мере и дугорочне инвестиције. Додатна напомена је да наведени индикатор не мери адекватно намеру циља.

Програмска активност: 0003 – Подршка женама жртвама насиља – СОС телефон

Циљ 1: Отварање СОС линије

Назив индикатора	Јединица мере	Базна година	Базна вр.	Циљна вр. у 2019.	Циљна вр. у 2020.	Циљна вр. у 2021.
1. Пружање помоћи лицима са искуством насиља – свакодневно <i>Коментар: Пружање помоћи лицима са искуством насиља – свакодневно</i> <i>Извор верификације: Извештај министарства</i>	број дана	2017	0	365	366	365

КОМЕНТАР/ПРЕПОРУКА:

СОС линија и даље није доступна женама жртвама насиља. Као и у претходном извештају, мерење броја дана доступности услуге која се плаћа из буџета да би била доступна свих 365 дана не мери на адекватан начин намеру циља да жене жртве насиља добију подршку кроз СОС линију. Препорука је да се свакако уврсти још један индикатор који би адекватније мерио испуњење у пракси минималних стандарда како би кориснице услуге добиле управо ону услугу на коју, по закону, имају право <http://www.pravno-informacioni-sistem.rs/SlGlasnikPortal/eli/rep/sgrs/ministarstva/pravilnik/2015/93/1/reg>.

Програмска активност: 0005 – Стварање услова за политику једнаких могућности

Програм коме припада: 1001 – Унапређење и заштита људских и мањинских права и слобода

Правни основ: Национална стратегија за родну равноправност за период 2016-2020 и Акциони план за њено спровођење

Опис: Реализација активности на унапређивању нормативног оквира за реализацију политике једнаких могућности у свим сферама друштва и елиминацију дискриминације жена; праћење и анализа стања; сарадња са другим државним органима, органима аутономних покрајина и органима јединица локалне самоуправе у овој области и интегрисање принципа родне равноправности у свим областима деловања институција система; промоција принципа родне равноправности.

Циљ 1: Стварање нормативног оквира за реализацију политике једнаких могућности

Назив индикатора	Јединица мере	Базна година	Базна вр.	Циљна вр. у 2019.	Циљна вр. у 2020.	Циљна вр. у 2021.
1. Процент послодаваца који су урадили и доставили План мера за отклањање или ублажавање неравномерне заступљености полова и извештај о спровођењу <i>Коментар: Процент послодаваца који су урадили и доставили План мера за отклањање или ублажавање неравномерне заступљености полова и извештај о спровођењу</i> <i>Извор верификације: Извештај о раду министарства</i>	%	2017	60	80	80	90

КОМЕНТАР/ПРЕПОРУКА:

У складу са чланом 13. Закона о равноправности полова (Службени гласник РС, број 104/09) и чланом 4. Правилника о садржају и начину достављања плана мера за отклањање или ублажавање неравномерне заступљености полова и годишњег извештаја о његовом спровођењу (Сл. гласник РС број 89/10), директори предузећа доносе План мера за отклањање и ублажавање неравномерне заступљености полова. Праћење спровођења ове обавезе спада у надлежности овог буџетског корисника и препознато је као важна активност за ублажавање неравномерне заступљености полова. Према томе, буџетски корисник је увео РОБ кроз циљ *Стварање нормативног оквира за реализацију политика једнаких могућности* и индикатор који прати проценат послодаваца који је испунио своју обавезу да достави План мера. У будућности би се напредак у овој области могао охрабрити израдом анализе пристиглих планова од увођења ове обавезе и њиховог утицаја на стање у пракси. На тај би се начин могло указати послодавцима на мере које су показале посебно позитиван утицај, као и на оне друге, које су остале без већих ефеката. Израда такве анализе могла би бити буџетирана у оквиру РОБ иницијативе.

Циљ 2: Промоција политике једнаких могућности и унапређено препознавање друштвеног значаја родне равноправности

1. Број корисника пројеката у области родне равноправности Коментар: Број корисника пројеката у области родне равноправности Извор верификације: Извештај о раду министарства	број	2007	550	1500	1500	1500
---	-------------	------	-----	------	------	------

КОМЕНТАР/ПРЕПОРУКА:

Увођење РОБ-а остварено је преко циља Промоција политике једнаких могућности и унапређено препознавање друштвеног значаја родне равноправности и индикатора *Број корисника пројеката у области родне равноправности*. Циљ директно одговара на препознате приоритете у овој области, у складу са надлежностима буџетског корисника. Индикатор Број корисника, који прикупља агрегатни податак на основу разноврсних пројеката различитог трајања, обухвата и циља, не генерише нарочито квалитетан податак у вези са новом оствареношћу намере исказане циљем. Потребно је да се овај индикатор унапреди тако да адекватније мери да ли су финансираним пројектима промовисане политике једнаких могућности, те да ли је унапређено препознавање друштвеног значаја родне равноправности.

Програмска активност: 0005 – Подстицање запошљавања особа са инвалидитетом путем Националне службе за запошљавање – Т

Програм коме припада: 0803 – Активна политика запошљавања

Циљ 1: Подстицање запошљавања незапослених особа са инвалидитетом у мере активне политике запошљавања

Назив индикатора	Јединица мере	Базна година	Базна вр.	Циљна вр. у 2019.	Циљна вр. у 2020.	Циљна вр. у 2021.
1. Број незапослених особа са инвалидитетом укључених у мере активне политике запошљавања и активности професионалне рехабилитације незапослених особа са инвалидитетом Коментар: Број незапослених особа са инвалидитетом укључених у мере активне политике запошљавања Извор верификације: Извештај о реализацији НАПЗ-а	број	2017	8.449 (3.592 жена и 4.857 мушкараца)	7600 (3800 жена и 3800 мушкараца)	7600 (3800 жена и 3800 мушкараца)	7600 (3800 жена и 3800 мушкараца)

КОМЕНТАР/ПРЕПОРУКА:

У оквиру активне политике запошљавања, родна перспектива је уведена кроз циљ 1 и индикатор Број незапослених особа са инвалидитетом укључених у мере активне политике запошљавања и активности професионалне рехабилитације незапослених особа са инвалидитетом. Јасна је веза између стратегије, циља у оквиру програмске активности и индикатора којим се мери напредак. Утврђене су базне вредности. Јасно су постављене циљане вредности разложене по полу. Намера исказана циљаним вредностима је паритет. То представља напредак у односу на постојеће стање и промена иде у правцу афирмисања родне равноправности. Ово је добар пример како се РОБ користи за изједначавање положаја мање заступљеног пола.

МИНИСТАРСТВО ОМЛАДИНЕ И СПОРТА

Програм: 1301 – Развој система спорта

Циљ 2: Промоција и подстицање бављења спортом у свим сегментима становништва посебно жена, деце, младих и особа са инвалидитетом

Назив индикатора	Јединица мере	Базна година	Базна вр.	Циљна вр. у 2019.	Циљна вр. у 2020.	Циљна вр. у 2021.
1. Број деце, омладине и особа са инвалидитетом који су укључени у програме спортских активности Коментар: - Извор верификације: Годишњи извештаји националних гранских спортских савеза	Број	2016	1000	1500	1500	1500

2. Број жена које се су укључене у програме спортских активности Коментар: - Извор верификације: Годишњи извештаји националних гранских спортских савеза	Број	2016	1000	2500	2500	2500
--	------	------	------	------	------	------

КОМЕНТАР/ПРЕПОРУКА:

Кроз Програм: 1301 – Развој система спорта у оквиру циља 2: *Промоција и подстицање бављења спортом у свим сегментима становништва посебно жена, деце, младих и особа са инвалидитетом* уведен је принцип родне равноправности јер су специфично наведене групе које треба да буду додатно подстакнуте на бављење спортом. Доследније би било да се за сваку групу јасно наведе чињеница да се ради о девојчицама и дечацима, младим женама и мушкарцима, женама и мушкарцима са инвалидитетом, јер жене нису посебна категорија у односу на наведене групе, већ чине око половине свих наведених група. Ово је навођење важно зато што ће се мере подстицаја и обухвата разликовати за сваку од наведених подгрупа јер су разлози због којих се оне данас недовољно баве спортом различити, о чему има доступних истраживања и података. У складу са том препоруком, неопходно је и да се индикатор 1 *Број деце, омладине и особа са инвалидитетом који су укључени у програме спортских активности* разложи по полу, а не само увећа у збиру, јер такав збир може да пренебрегне неуспехе у обухвату једне од циљаних група. Други индикатор издваја жене из свих узрасних група. Било би јасније када би за све подгрупе циљани резултати и подаци били разврстани по полу.

Програмска активност: 0008 – Програм Спортског савеза Србије

Програм коме припада: 1301 – Развој система спорта

Опис: Кроз финансирање активности Спортског савеза Србије се остварује општи интерес у области спорта, али и доприноси унапређењу заштите здравља спортиста, унапређењу стручног рада и стручног оспособљавања у спорту. Планиране активности Спортског савеза Србије су представљене предлогом годишњег програма који доставља Министарству, а на крају буџетске године дужан је да достави извештај о његовој реализацији.

Циљ 2: Подстакнута институционална сарадња територијалних спортских савеза и јединица локалних самоуправа кроз реализацију и унапређење предшколског, школског спорта, рекреативних програма, укључујући женски спорт и спорт особа са инвалидитетом, програме родне равноправности

Назив индикатора	Јединица мере	Базна година	Базна вр.	Циљна вр. у 2019.	Циљна вр. у 2020.	Циљна вр. у 2021.
1. Број учесника на обукама за територијалне спортске савезе Коментар: - Извор верификације: Годишњи извештај Спортског савеза Србије о реализацији програма	Број	2016	150	250	250	250
2. Број учесника у програмима који се реализују у јединицама локалне самоуправе Коментар: - Извор верификације: Годишњи извештај Спортског савеза Србије о реализацији програма	Број	2016	150	350	450	550

КОМЕНТАР/ПРЕПОРУКА:

Буџетски корисник је предвидео РОБ циљ *Подстакнута институционална сарадња територијалних спортских савеза и јединица локалних самоуправа кроз реализацију и унапређење предшколског, школског спорта, рекреативних програма, укључујући женски спорт и спорт особа са инвалидитетом, програме родне равноправности*. Међутим, индикатори који су дефинисани не мере на најбољи начин овај циљ пошто сам циљ у себи садржи и предшколски, школски рекреативни те женски спорт и спорт особа са инвалидитетом. Број учесника требало би да буде приказан по полу. Препорука овом кориснику је да технички додатно унапреди индикаторе.

Програмска активност: 0009 – Програм Олимпијског комитета Србије

Циљ 3: Стварање услова за учешће жена на великим међународним такмичењима

Назив индикатора	Јединица мере	Базна година	Базна вр.	Циљна вр. у 2019.	Циљна вр. у 2020.	Циљна вр. у 2021.
1. Број жена којима је обезбеђено учешће на међународним такмичењима Коментар: - Извор верификације: Годишњи извештај Олимпијског комитета Србије о реализацији програма	Број	2016	150	150	200	200
2. Број спортова обухваћених програмима Коментар: - Извор верификације: Годишњи извештај Олимпијског комитета Србије о реализацији програма	Број	2016	10	12	15	15

КОМЕНТАР/ПРЕПОРУКА:

Програмска активност Програм Олимпијског комитета Србије циљ 3 Стварање услова за учешће жена на великим међународним такмичењима наводи индикатор Број жена којима је обезбеђено учешће на међународним такмичењима. Није јасно због чега базна вредност из 2016. остаје иста и у 2019, да би се тек од 2020. повећала на 200 и остала на том броју у 2021. За комплетнију информацију било би значајно да исти индикатор сагледава и број мушкараца и број жена, јер је важно да се оствари и нумерички пораст и пораст удела у укупном броју, уколико се тежи равноправности.

Програмска активност: 0010 – Програм Параолимпијског комитета Србије

Циљ 3: Стварање услова за учешће жена на великим међународним такмичењима

Назив индикатора	Јединица мере	Базна година	Базна вр.	Циљна вр. у 2019.	Циљна вр. у 2020.	Циљна вр. у 2021.
1. Број жена којима је обезбеђено учешће на међународним такмичењима Коментар: - Извор верификације: Годишњи извештај Олимпијског комитета Србије о реализацији програма	Број	2016	50	50	55	55
2. Број спортова обухваћених програмима Коментар: - Извор верификације: Годишњи извештај Олимпијског комитета Србије о реализацији програма	Број	2016	5	5	10	10

КОМЕНТАР/ПРЕПОРУКА:

Програмска активност Програм Параолимпијског комитета Србије циљ 3 Стварање услова за учешће жена на великим међународним такмичењима наводи индикатор Број жена којима је обезбеђено учешће на међународним такмичењима. Базна вредност је 50 у 2016. години, а циљна вредност у 2019. остаје иста – није јасно због чега, да би се тек од 2020. повећала на 55 и остала на том броју у 2020. За комплетнију информацију било би значајно да се у истим индикатору сагледава и број мушкараца и број жена, јер је важно да се оствари и нумерички пораст и пораст удела у укупном броју уколико се тежи равноправности.

Програмска активност: 0017 – Посебни програми у области спорта

Програм коме припада: 1301 – Развој система спорта

Циљ 1: Повећање доступности спорта свим грађанима Републике Србије, а нарочито деци, младима, женама и особама са инвалидитетом кроз обезбеђење услова за бесплатно бављење спортом

Назив индикатора	Јединица мере	Базна година	Базна вр.	Циљна вр. у 2019.	Циљна вр. у 2020.	Циљна вр. у 2021.
1. Број грана спорта којима су понуђени бесплатни спортски садржаји. <i>Коментар: Није могуће одредити базну годину јер програм није реализован 2016, базна година може бити само 2017.</i> <i>Извор верификације: Годишњи извештаји националних гранских спортских савеза и других организација у области спорта о реализацији посебних програма</i>	Број	2016	0	50	50	50
2. Број деце, младих и студената укључених у бесплатне програме <i>Коментар: -</i> <i>Извор верификације: Годишњи извештаји националних гранских спортских савеза и других организација о реализацији посебних програма</i>	Број	2016	0	500	1000	1500

КОМЕНТАР/ПРЕПОРУКА:

Циљ повећања доступности спорта свим грађанима и грађанкама РС важан је и из угла родне равноправности, а где буџетски корисник препознаје децу, жене и особе са инвалидитетом као циљну групу. Недостају базне вредности па је важно да буџетски корисник технички унапреди индикатор током 2019. тако што ће обезбедити податке. Било би добро да се индикатор преформулише у *Број грана спорта за које су обезбеђени бесплатни спортски садржаји од укупног броја грана*. Такође, у складу са Законом о равноправности полова, члан 40, обавезно је вођење статистике по полу. У другом индикатору, поред вођења статистике по полу, било би важно одвојити децу, младе и студенте (ако су млади 15-30 година који нису студенти).

Пројекат: 4007 – Организација Европског првенства у кошарци за жене 2019. године

Програм коме припада: 1301 – Развој система спорта

Правни основ: Закон о спорту и Стратегија развоја спорта

КОМЕНТАР/ПРЕПОРУКА:

Осим чињенице да се организује ЕУ у кошарци за жене, унутар овог пројекта нема посебних РОБ циљева и индикатора. Ово би такмичење могло да послужи као мотивација за девојчице да се заинтересују за спорт, па би требало размислити на који начин би томе могло да се допринесе у оквиру такмичења, можда организација дана за девојчице да се сретну са спортисткињама.

Програм: 1302 – Омладинска политика

Циљ 1: Унапређен положај и учешће младих у друштву

Назив индикатора	Јединица мере	Базна година	Базна вр.	Циљна вр. у 2019.	Циљна вр. у 2020.	Циљна вр. у 2021.
1. Број реализованих омладинских кампова и омладинских волонтерских пројеката (ОВП) <i>Коментар: Базна вредност је 34 кампова и 126 овп. у 2017. години</i> <i>Формула за израчунавање: камп + овп.</i> <i>Извор верификације: Извештаји реализатора пројекта, Извештај МОС-а</i>	Број	2017	160	180	180	180

2. Процент представника младих мушкараца и жена укључених у рад тела од значаја за процесе који се тичу младих на локалном и националном нивоу <i>Коментар: Односи се на учешће представника младих у укупном броју представника у телима као што су Савет за младе основан Одлуком Владе, покрајински савет за младе или локални савети за младе</i> <i>Извор верификације: Годишњи извештај о раду министарства, ЈЛС, извештаји и записници са седница Савета за младе</i>	%	2016	45	50	50	50
--	---	------	----	----	----	----

КОМЕНТАР/ПРЕПОРУКА:

Код циља *Унапређен положај и учешће младих у друштву* дефинисана су два индикатора: *Број реализованих омладинских кампова* и *ОВП – омладинских волонтерских пројеката* (базна вредност је 160 – 34 кампа и 126 ОВП, а што би требало раздвојити на два индикатора пошто је овако индикатор технички неисправан).

Код другог индикатора је такође важно да се воде одвојено девојке и младићи, и добро је што буџетски корисник циља на паритет у раду тела значајних за процесе који се тичу младих на локалном и националном нивоу.

Циљ 2: Повећање запослености младих и унапређење професионалног развоја младих талената

1. Број младих који су се запослили или основали предузеће након похађања програма и пројеката усмерених ка запошљавању младих <i>Коментар: Односи се на програме и пројекте којима им је обезбеђена обука и подршка ментора за предузетништво, стварање услова за повећање запошљивости младих, пословање у бизнис инкубаторима, центрима за унапређење предузетништва, ученичким компанијама итд.</i> <i>Извор верификације: Извештаји о реализацији пројеката</i>	Број	2016	395	450	500	550
--	------	------	-----	-----	-----	-----

2. Удео стипендисткиња у укупном броју који су добили понуду за стажирање и/или запослење у земљи годину дана након завршетка студија <i>Коментар: Удео стипендисткиња у укупном броју који су добили понуду за стажирање и/или запослење у земљи годину дана након завршетка студија.</i> <i>Извор верификације: Потврде стипендиста о радном статусу достављене Фонду за младе таленте</i>	%	2016	62	65	67	69
--	---	------	----	----	----	----

КОМЕНТАР/ПРЕПОРУКА:

Програм: 1302 – Омладинска политика, циљ 2: *Повећање запослености младих и унапређење професионалног развоја младих талената* могао би да се јасније дефинише као *Повећање запослености младих жена и мушкараца и унапређење развоја талентованих младих жена и мушкараца*. Ово је важно зато што нас подсећа на чињеницу да, иако је циљ исти и заједнички за све, приступ, односно мере не морају бити у потпуности исте. Напротив, оне треба да одражавају разлике у потребама и препознатим баријерама за жене и мушкарце, а затим и за подгрупе у свакој од ових група. Индикатор *Удео стипендисткиња у укупном броју оних које су добиле понуду за стажирање и/или запослење у земљи годину дана након завршетка студија* прати само однос између укупног броја стипендисткиња и подгрупе запослених или стажисткиња. Са становишта родне равноправности, податак би био квалитетнији да имамо целу слику, дакле удео за стипендисте и стипендисткиње, јер је родна равноправност питање које се тиче жена, мушкараца, њихових међусобних односа и односа моћи унутар сваке од ових група.

Програмска активност: 0005 – Програми и пројекти подршке младима у образовању, васпитању, безбедности, здрављу и партиципацији

Циљ 2: Подстицање младих жена и мушкараца за активно учешће у друштву и волонтерским активностима

Назив индикатора	Јединица мере	Базна година	Базна вр.	Циљна вр. у 2019.	Циљна вр. у 2020.	Циљна вр. у 2021.
1. Број младих који су обухваћени активностима, програмима и/или кампањама за активно учешће у друштву <i>Коментар: Подизање свести код младих жена и мушкараца за активно учешће у друштву и волонтерским активностима</i> <i>Извор верификације: Извештаји реализатора пројеката</i>	Број	2016	35000	45000	50000	50000

2. Процент младих жена и мушкараца укључених у волонтерске активности у земљи и иностранству <i>Коментар: Базна вредност је 21,9 м. и 26,1 ж. у 2016. години, 25 м. и 28 ж. у 2017, 30 м. и 30 ж. 2018. и 35 м. и 35 ж. у 2019. години</i> <i>Формула за израчунавање: м+ж;</i> <i>Извор верификације: Истраживање о положају и потребама младих</i>	20%	2016	24	24	25	26
---	-----	------	----	----	----	----

КОМЕНТАР/ПРЕПОРУКА:

Програмска активност: 0005 – Програми и пројекти подршке младима у образовању, васпитању, безбедности, здрављу и партиципацији, циљ 2: Подстицање младих жена и мушкараца за активно учешће у друштву и волонтерским активностима представља добар пример увођења принципа родне равноправности на нивоу циља. Предложени индикатор *Процент младих жена и мушкараца укључених у волонтерске активности у земљи и иностранству* треба да буде разврстан по полу у буџету, а додатна разврставања треба да буду доступна у резултатима истраживања које служи као извор верификације.

МИНИСТАРСТВО ТРГОВИНЕ, ТУРИЗМА И ТЕЛЕКОМУНИКАЦИЈА

Програмска активност: 0006 – Подршка програмима цивилног друштва у области информационог друштва и електронских комуникација

Програм коме припада: 0703 – Телекомуникације и информационо друштво

Циљ 4: Повећање укључености жена у ИКТ сектор

Назив индикатора	Јединица мере	Базна година	Базна вр.	Циљна вр. у 2019.	Циљна вр. у 2020.	Циљна вр. у 2021.
1. Процент учесница женског пола које учествују у програмима <i>Коментар: -</i> <i>Извор верификације: Извештаји о реализацији програма</i>	Процент	2017	50%	50,00%	50,00%	50,00%

КОМЕНТАР/ПРЕПОРУКА:

Програмски циљ и индикатор у које је уведена родна перспектива испуњавају формалне захтеве РОБ процеса у овој фази. У постављању циљане вредности ишло се на 50% за мање заступљени пол, а што неће бити довољно да се смањи родни јаз током трогодишње интервенције, имајући у виду подзаступљеност жена. Прошле године буџетски корисник је имао исти индикатор али су циљане вредности биле 60%.

Програмска активност: 0006 – Јачање заштите потрошача

Програмска активност: 0007 – Подршка програмима удружења потрошача

Циљ 1: Јачање капацитета удружења потрошача

Назив индикатора	Јединица мере	Базна година	Базна вр.	Циљна вр. у 2019.	Циљна вр. у 2020.	Циљна вр. у 2021.
1. Број обучених особа / Број обучених особа женског пола <i>Коментар: Обуке, које су намењене особама из Сектора за заштиту потрошача, удружења потрошача, инспекцијских органа и других релевантних институција из области заштите потрошача, ће се вршити кроз радионице и студијске посете. Спроводе се ради подизања нивоа знања и размене искуства из области заштите потрошача, посебно на заштити колективних интереса потрошача, у циљу отклањања непоштене пословне праксе и неправичних уговорних одредби у потрошачким уговорима.</i> <i>Извор верификације: Извештај о раду МТТТ</i>	Број	2016	0	100/50	-	-

КОМЕНТАР/ПРЕПОРУКА:

Буџетски корисник се определио да РОБ искаже кроз индикатор о броју обучених жена односно мушкараца, а са циљем осигурања једнаких шанси у обукама.

РЕПУБЛИЧКИ СЕКРЕТАРИЈАТ ЗА ЈАВНЕ ПОЛИТИКЕ

Програм: 0610 – Развој система јавних политика

Програмска активност: 0006 – Управљање квалитетом јавних политика

Циљ 1: Успостављање ефикасног система за управљање јавним политикама на бази анализе кључних ефеката јавних политика – економских, друштвених (укључујући и анализу на родну равноправност), административних и институционалних, као и ефеката на животну средину

Назив индикатора	Јединица мере	Базна година	Базна вр.	Циљна вр. у 2019.	Циљна вр. у 2020.	Циљна вр. у 2021.
1. Учешће броја предлога стратегија и акционих планова усаглашених са усвојеном методологијом за управљање системом јавних политика у укупном броју предложених стратегија и акционих планова који су достављени РСЈП на мишљења на годишњем нивоу (укључујући и њихову усаглашеност са захтевима за израду адекватне анализе кључних ефеката – економских, друштвених (укључујући анализу ефеката на родну равноправност), административних и институционалних, као и ефеката на животну средину. <i>Коментар: - Извор верификације: Сл. гласник РС и Извештај о раду РСЈП</i>	%	2017	73%	75%	80%	80%

КОМЕНТАР/ПРЕПОРУКА:

Републички секретаријат за јавне политике није унапредио своју РОБ структуру у односу на претходни буџетски циклус, иако је то био у обавези да уради у складу са Планом министра финансија за постепено увођење РОБ-а. Овај буџетски корисник није учествовао на тренинзима и инфо-сесијама за РОБ. Минимални захтев од претходне године је испуњен. У складу са Законом о планском систему <http://www.parlament.gov.rs/upload/archive/files/lat/pdf/zakoni/2018/2386-17%20lat.pdf>, отвара се даљи простор за интегрисање родне димензије кроз цео ток планирања јавних политика. Капацитети за интеграцију родне димензије у *ex ante* и *ex post* анализе, на пример, нису довољно оснажени и активности у том правцу могле би бити допринос овог буџетског корисника.

РЕПУБЛИЧКИ ЗАВОД ЗА СТАТИСТИКУ – Т

Програм: 0611 – Израда резултата званичне статистике

Програмска активност: 0001 – Демографија и друштвене статистике – Т

Циљ 2: Повећање броја индикатора према полу који се односе на програмску активност Демографија и друштвене статистике у односу на укупан број индикатора

Назив индикатора	Јединица мере	Базна година	Базна вр.	Циљна вр. у 2019.	Циљна вр. у 2020.	Циљна вр. у 2021.
1. Број индикатора који се односе на лица, а који су приказани према полу <i>Извор верификације: База дисеминације података</i>	Број	2016	443/142	143	144	144

КОМЕНТАР/ПРЕПОРУКА:

РОБ циљ и индикатори су стратешки постављени и у складу са надлежностима овог буџетског корисника који има важну улогу подршке доносиоцима одлука у свим областима. Овај корисник системски повећава број индикатора који ће бити доступни по полу у оквиру демографске и друштвене статистике. Стога је овај циљ трансформативан пошто је усмерен на дугорочно и одрживо побољшање постојећег стања.

Програмска активност: 0003 – Пословне статистике – Т

Циљ 2: Повећање броја индикатора према полу који се односе на програмску активност Пословне статистике у односу на укупан број индикатора

Назив индикатора	Јединица мере	Базна година	Базна вр.	Циљна вр. у 2019.	Циљна вр. у 2020.	Циљна вр. у 2021.
1. Број индикатора који се односе на лица, а који су приказани према полу <i>Извор верификације: Извештај</i>	Број	2016	4/10	16	6	6

КОМЕНТАР/ПРЕПОРУКА:

РОБ циљ и индикатори су стратешки постављени и у складу са надлежностима овог буџетског корисника који има важну улогу подршке доносиоцима одлука у свим областима. Овај корисник системски повећава број индикатора који ће бити доступни по полу у оквиру пословне статистике. Стога је овај циљ трансформативан пошто је усмерен на дугорочно и одрживо побољшање постојећег стања.

Додатна препорука за овог буџетског корисника је да би публикацију Жене и мушкарци, коју РЗС издаје сваке две године, требало финансирати из буџета и уврстити у листу публикација које ова статистика редовно издаје. Додатно, податке би требало учинити лако доступним на интернет страници РЗС и да их је могуће добити за ниво општина и градова, а што би помогло креирању политика родне равноправности на локалном нивоу, пошто локалне самоуправе немају капацитет да самостално прикупљају и обрађују ове податке који су им неопходни.

СРПСКА АКАДЕМИЈА НАУКА И УМЕТНОСТИ – Т

Програм: 0201 – Развој науке и технологије

Програмска активност: 0009 – Академијске награде

Циљ 1: Унапређење научноистраживачког рада кроз друштвена признања

Назив индикатора	Јединица мере	Базна година	Базна вр.	Циљна вр. у 2019.	Циљна вр. у 2020.	Циљна вр. у 2021.
1. Број додељених награда члановима мушког пола <i>Извор верификације: Годишњак САНУ</i>	број	2016	126	150	145	140
2. Повећање броја жена Академика <i>Коментар: -</i> <i>Извор верификације: Годишњак САНУ</i>	број	2016	13	18	18	18

КОМЕНТАР/ПРЕПОРУКА:

Српска академија наука и уметности има велики значај у стварању афирмативног окружења за унапређење равноправности жена и мушкараца у свим научним областима и у уметности. Број жена академика је изразито низак, има их свега 13 од 126, и несразмеран је броју научника, посебно у области друштвених наука, па је значајно да САНУ системски приступи овом питању. Позитивно је да САНУ има у плану да број научника повећа на 18.

Програмска активност: 0010 – Подршка раду САНУ – Т

Циљ 2: Број и врста активности из области родне равноправности

Назив индикатора	Јединица мере	Базна година	Базна вр.	Циљна вр. у 2019.	Циљна вр. у 2020.	Циљна вр. у 2021.
1. Публикације, Библиографије, Научнице, Уметнице, Едиција жена чланова САНУ <i>Извор верификације: Годишњак САНУ</i>	број	2017	2	3	3	4

КОМЕНТАР/ПРЕПОРУКА:

РОБ циљ је дефинисан више као индикатор, па се препоручује његова рedefиниција за 2020. годину на следећи начин: Утврђивање приоритета у САНУ са циљем унапређења родне равноправности и затварања родног јаза. Постоји читав низ активности које могу да се спровode у САНУ а са циљем унапређења родне равноправности. Предложени индикатор је помак, али недовољан у контексту веће трансформације. У складу са препорукама са РОБ инфо-сесија, кориснику се препоручује да уврсти и следеће показатеље.
Индикатор 1: Израђен годишњи план за унапређење родне равноправности у САНУ по одељењима
Индикатор 3: % средстава од укупних средстава у Фонду који се одвајају за научноистраживачке пројекте у области родне равноправности.
Уколико је могуће, План би могао да се изради и током 2019. године у оквиру редовних активности САНУ а у оквиру овог циља, или приликом планирања буџета за 2020. годину, што је у складу са захтевом да буџетски корисници даље продубљују РОБ ка трансформативнијим циљевима.

ЗАВОД ЗА ЗАШТИТУ ИНТЕЛЕКТУАЛНЕ СВОЈИНЕ – није испуњена обавеза

КОМЕНТАР/ПРЕПОРУКА:

Буџетски корисник није испунио обавезу.
Буџетски корисник је по први пут у РОБ процесу, и током инфо-сесија показана је велика заинтересованост и разумевање на који начин би принцип родне равноправности могао да се интегрише. Посебно треба имати у виду добру праксу светске организације за заштиту интелектуалне својине а где је Србија члан, која препознаје родни јаз и наглашава потребу да се он отклони https://www.wipo.int/wipo_magazine/en/2018/02/article_0001.html.
Током инфо-сесија корисник је нагласио да је прикупио и основне податке који показују да се мање жена него мушкарца пријављује за заштиту интелектуалних права. Ово је важан налаз који показује да је потребно учинити више како би се осигурало да жене и мушкарци имају користи и учествују у овим активностима. За 2019. годину овај буџетски корисник је планирао да развије програме за решавање родних неједнакости и затварање родног јаза у сектору заштите права интелектуалне својине. То укључује прикупљање актуелних података унутар Институције. Није сасвим јасно зашто се на крају у буџету за 2019. годину није појавио ни РОБ циљ ни индикатор. Ако је у питању грешка код излиставања молимо да нам се доставе подаци.

УПРАВА ЗА ЈАВНЕ НАБАВКЕ – Т

Програм: 0612 – Развој система и заштита права у поступцима јавних набавки

Циљ 2: Унапређена родна равноправност у области јавних набавки

Назив индикатора	Јединица мере	Базна година	Базна вр.	Циљна вр. у 2019.	Циљна вр. у 2020.	Циљна вр. у 2021.
1. Израђен план активности који ће допринети родној равноправности у области јавних набавки <i>Извор верификације: Извештај о раду Владе</i>	да/не	2018	Не	да	да	да

КОМЕНТАР/ПРЕПОРУКА

РОБ циљ Унапређена родна равноправност у области јавних набавки представља трансформативан циљ за овог буџетског корисника који се по први пут налази у РОБ процесу. Основни принципи који регулишу уговоре о јавним набавкама захтевају да се они увек додељују у складу са принципима једнакости и недискриминације, транспарентности, конкуренције и паушалне основе. Јавне набавке имају велики потенцијал за промовисање родне равноправности. Приликом израде овог плана активности буџетски корисник ће користити добре европске праксе.

КОМЕСАРИЈАТ ЗА ИЗБЕГЛИЦЕ И МИГРАЦИЈЕ

Програм: 1001 – Унапређење и заштита људских и мањинских права и слобода

Програмска активност: 0013 – Подршка присилним мигрантима и унапређење система управљања миграцијама

Циљ 2: Обезбедити смештај, исхрану и основне животне услове у колективним центрима, центрима за ургентни прихват и установама социјалне заштите и ученичког стандарда, центрима за азил и транзитно прихватним центрима

Назив индикатора	Јединица мере	Базна година	Базна вр.	Циљна вр. у 2019.	Циљна вр. у 2020.	Циљна вр. у 2021.
1. Број корисника смештених у колективним центрима, центрима за ургентни прихват и установама социјалне заштите Извор верификације: Извештај о раду Комесаријата број						
2. Број корисника смештених у центрима за азил и транзитно прихватним центрима Извор верификације: Извештај о раду Комесаријата	број	2016	6500	6000	6000	6000
3. Процент броја жена смештених у КЦ и установама социјалне заштите у односу на укупан број смештених. Извор верификације: Извештај о раду Комесаријата	%	2016	50	50	50	50

КОМЕНТАР/ПРЕПОРУКА:

Овај индикатор има значаја као статистички показатељ који ради у спрези са другим статистичким подацима. Такође, податак о проценту броја жена смештених у колективним центрима и установама социјалне заштите је значајан за планирање помоћи. Међутим, из угла родне равноправности, неопходно је да се препознају и други показатељи који би директније указивали на родно сензитивне политике у области миграција. Такве политике Република Србија спроводи¹, али нису видљиве у буџету.

ВИСОКИ САВЕТ СУДСТВА – није испуњена обавеза

Буџетски корисник није испунио обавезу на основу Плана министра финансија о постепеном увођењу РОБ-а у буџет за 2019. годину. Уколико је у питању административна грешка, молимо за допуну података.

РЕПУБЛИЧКИ СЕКРЕТАРИЈАТ ЗА ЗАКОНОДАВСТВО – није испуњена обавеза

Буџетски корисник није испунио обавезу на основу Плана министра финансија о постепеном увођењу РОБ-а у буџет за 2019. годину. Уколико је у питању административна грешка, молимо за допуну података.

Анекс 2 Преглед примене РОБ-а за Аутономну Покрајину Војводину за буџет за 2019. годину

У буџету за 2019. годину који је усвојила Скупштина АП Војводине, РОБ је применило свих 18 планираних буџетских корисника, у 31 програму, кроз 83 РОБ циља и 133 родно осетљива индикатора.

Буџетски корисници који су применили РОБ у буџету за 2019. годину су:

1. СКУПШТИНА АУТОНОМНЕ ПОКРАЈИНЕ ВОЈВОДИНЕ
2. ПОКРАЈИНСКИ СЕКРЕТАРИЈАТ ЗА ПОЉОПРИВРЕДУ, ВОДОПРИВРЕДУ И ШУМАРСТВО
3. ПОКРАЈИНСКИ СЕКРЕТАРИЈАТ ЗА ОБРАЗОВАЊЕ, ПРОПИСЕ, УПРАВУ И НАЦИОНАЛНЕ МАЊИНЕ – НАЦИОНАЛНЕ ЗАЈЕДНИЦЕ
4. ПОКРАЈИНСКИ СЕКРЕТАРИЈАТ ЗА КУЛТУРУ, ЈАВНО ИНФОРМИСАЊЕ И ОДНОСЕ С ВЕРСКИМ ЗАЈЕДНИЦАМА – Т
5. ПОКРАЈИНСКИ СЕКРЕТАРИЈАТ ЗА ЗДРАВСТВО
6. ПОКРАЈИНСКИ СЕКРЕТАРИЈАТ ЗА СОЦИЈАЛНУ ПОЛИТИКУ, ДЕМОГРАФИЈУ И РАВНОПРАВНОСТ ПОЛОВА – Т
7. ПОКРАЈИНСКИ СЕКРЕТАРИЈАТ ЗА ФИНАНСИЈЕ – Т
8. ПОКРАЈИНСКИ СЕКРЕТАРИЈАТ ЗА РЕГИОНАЛНИ РАЗВОЈ, МЕЂУРЕГИОНАЛНУ САРАДЊУ И ЛОКАЛНУ САМОУПРАВУ – Т
9. ПОКРАЈИНСКИ СЕКРЕТАРИЈАТ ЗА ВИСОКО ОБРАЗОВАЊЕ И НАУЧНОИСТРАЖИВАЧКУ ДЕЛАТНОСТ
10. ПОКРАЈИНСКИ СЕКРЕТАРИЈАТ ЗА ЕНЕРГЕТИКУ, ГРАЂЕВИНАРСТВО И САОБРАЋАЈ
11. ПОКРАЈИНСКИ СЕКРЕТАРИЈАТ ЗА СПОРТ И ОМЛАДИНУ – Т
12. ПОКРАЈИНСКИ СЕКРЕТАРИЈАТ ЗА ПРИВРЕДУ И ТУРИЗАМ
13. УПРАВА ЗА КАПИТАЛНА УЛАГАЊА АУТОНОМНЕ ПОКРАЈИНЕ ВОЈВОДИНЕ
14. УПРАВА ЗА ЗАЈЕДНИЧКЕ ПОСЛОВЕ ПОКРАЈИНСКИХ ОРГАНА
15. СЛУЖБА ЗА РЕАЛИЗАЦИЈУ ПРОГРАМА РАЗВОЈА АУТОНОМНЕ ПОКРАЈИНЕ ВОЈВОДИНЕ
16. СЛУЖБА ЗА УПРАВЉАЊЕ ЉУДСКИМ РЕСУРСИМА – Т
17. СЛУЖБА ЗА ИНТЕРНУ РЕВИЗИЈУ КОРИСНИКА БУЏЕТСКИХ СРЕДСТАВА АУТОНОМНЕ ПОКРАЈИНЕ ВОЈВОДИНЕ – Т
18. ПОКРАЈИНСКИ ЗАШТИТНИК ГРАЂАНА – ОМБУДСМАН

Раздео	Програмска структура	Циљ	Индикатор	Вредност индикатора			
				Базна	Г	Г+1	Г+2

СКУПШТИНА АУТОНОМНЕ ПОКРАЈИНЕ ВОЈВОДИНЕ

2101 Политички систем

Примена принципа једнаких могућности за жене и мушкарце

Број одржаних седница Одбора за равноправност полова	6	7	5	6
---	---	---	---	---

Организација, редован рад, међупарламентарна и међурегионална сарадња

21011001 Скупштине Аутономне покрајине Војводине

Осигурање имплементације принципа једнаких могућности кроз све мере и политике које се доносе и спроводе

Број донетих закључака Женске парламентарне мреже	5	5	2	5
Процент спроведених активности Одбора за равноправност полова у складу са Годишњим програмом рада	50	50	30	60

КОМЕНТАР И ПРЕПОРУКЕ

Скупштина АПВ је по први пут укључена у процес РОБ-а. У оквиру програма 2101 одређен је циљ *Примена принципа једнаких могућности за жене и мушкарце*, а индикатор на нивоу програма *Број одржаних седница Одбора за равноправност*, док се на нивоу програмске активности одредио РОБ циљ: *Осигурање имплементације принципа једнаких могућности кроз све мере и политике које се доносе и спроводе*, а прати се *Број донетих закључака Женске парламентарне мреже* чији рад Одбора за равноправност такође прати, као и *% спроведених активности у складу са Годишњим програмом рада Одбора*.

Није сасвим јасно због чега се број седница смањује са годинама, као и зашто се очекује пад активности у 2020. години за чак 20%, а онда пораст за 30% у 2021.

Било би добро да извештаји о активностима поред броја садрже и информацију о политикама и мерама које су инициране од стране Одбора за равноправност, а којима се доприноси политици једнаких могућности (на пример у којим областима, шта је тражено итд.).

Како би овај буџетски корисник допринео на трансформативнији начин уклањању родног јаза, препоручује се да се приликом планирања буџета за 2020. додају и индикатори којима би се пратила примена Покрајинске одлуке о равноправности полова (<http://www.skupstinavoivodine.gov.rs/Strana.aspx?s=aktapv10&j=HR>) у Покрајинској скупштини, а нарочито Члан 19. који се односи на равноправно учешће жена и мушкараца у међународним делегацијама где је прописан минимум од 30% мање заступљеног пола. Неопходно је да Скупштина АПВ успостави систем прикупљања и објављивања тих информација.

ПОКРАЈИНСКИ СЕКРЕТАРИЈАТ ЗА ПОЉОПРИВРЕДУ, ВОДОПРИВРЕДУ И ШУМАРСТВО

0102 Заштита, уређење, коришћење и управљање пољопривредним земљиштем
Подстицај интензивнијег коришћења пољопривредног земљишта од стране жена као пољопривредних произвођача

Број корисница средстава за санацију система за наводњавање, набавку конструкција и опреме за производњу у заштићеном простору и за заштиту од временских непогода	432	410	410	410
--	-----	-----	-----	-----

01021003 Подршка коришћењу пољопривредног земљишта
Интензивирање коришћења пољопривредног земљишта – Подршка произвођачима за изградњу, реконструкцију, санацију система за наводњавање; набавку конструкција и опреме за производњу у заштићеном простору; набавку опреме за заштиту од временских непогода и набавку остале потребне опреме

Површина пољопривредног земљишта у наводњавању, под заштићеним простором и под заштитом од временских непогода на којој пољопривредну производњу врше жене (ха)	1090	1000	1000	1000
Број корисница средстава за санацију система за наводњавање, набавку конструкције и опреме за производњу у заштићеном простору и за заштиту од временских непогода	432	410	410	410

КОМЕНТАР И ПРЕПОРУКЕ

У оквиру Програма за заштиту, уређење, коришћење и управљање пољопривредним земљиштем дефинисан је РОБ циљ да се подстакне интензивније коришћење земљишта од стране жена пољопривредних произвођача. Као индикатор је дефинисан број корисница средстава за санацију система за наводњавање чиме би се мерио обухват. Међутим, овај индикатор би требало да се унапреди, из неколико разлога. Прво, није технички тачан пошто ако се ради о повећању у самом циљу, циљана вредност не би требало да буде мања од базне. Код 6-месечног извештавања буџетски корисник би требало ово да појасни. Даље, не знамо колико је пољопривредника/ца уопште обухваћено овим програмом, нити колико има пољопривредница укупно које имају ову врсту потребе. Ово може да се унапреди индикаторма који би појаснили удео жена обухваћених програмом од укупног броја обухваћених пољопривредника. Исто важи и за обухват у ха. Са становишта праћења стања и нивоа заштите земљишта било би важно да постоји информација о укупном земљишту које је обухваћено наводњавањем. Додатно, потребно је одвојити три ствари које овај програм покрива (наводњавање, набавку конструкције и опреме за производњу у заштићеном простору) ако не код исказивања, онда код извештавања.

0103 Подстицаји у пољопривреди и руралном развоју
Оснаживање жена у пољопривреди и локалним заједницама

Удео жена носилаца пољопривредних газдинстава у укупном броју Програмом подржаних пројеката	24	25	28	30
---	----	----	----	----

КОМЕНТАР И ПРЕПОРУКЕ

Индикатор прати обухват жена носилаца пољопривредних газдинстава у пројектима који ће бити подржани кроз овај програм. Нема довољно информација о којим се тачно типовима пројеката ради да би се проценило да ли индикатор и вредности одговарају на потребу. Приметно је да се циља пораст и то је позитивно, али је препорука да се код 6-месечног извештаја пруже неопходне информације како би се боље разумео сам програм.

01031001 Програм мера подршке за спровођење пољопривредне политике за развој села на територији АПВ
Подршка младима у руралним подручјима кроз старт-ап програме

Удео средстава одобрених пројеката из Сектора месо и млеко младих носилаца пољопривредних газдинстава у укупним средствима Програма

31

35

37

40

Подршка оснаживању жена у пољопривреди и локалним заједницама

Удео жена носилаца пољопривредних газдинстава, које су реализовале инвестицију средствима ПСПВШ, чији су – пољопривредно земљиште или објекти у употреби у власништву, у односу на укупан број жена које су реализовале инвестицију средствима ПСПВШ

0

10

11

12

КОМЕНТАР И ПРЕПОРУКЕ

У оквиру програма подршке за спровођење пољопривредне политике за развој села на територији АПВ дефинисана су два циља: један је *Подршка младима у руралним срединама кроз старт-ап програме*, а други *Подршка оснаживању жена у пољопривреди и локалним заједницама*.

Код првог индикатора за први циљ би било значајно код извештавања приказати кориснике по полу. Спроведена родна анализа у сектору пољопривреде показала да је родни јаз још дубљи код младих девојака и младића са села и да су девојке значајно подзаступљене код започињања бизниса. За ово нема оправданости, имајући у виду да у тој старосној доби девојке имају подједнак или виши ниво образовања од младића. Разлози би требало да се идентификују и у сарадњи са другим секретаријатима и да се отклањају препреке.

Код индикатора за циљ *Подршка оснаживању жена у пољопривреди* није сасвим јасно да ли се код израчунавања удела мисли у односу на укупан број оних који су реализовали инвестицију, не само жена него и жена и мушкараца.

01031002 Кредитна подршка пољопривреди

Стимулисање и повећање учешћа броја жена у укупном броју одобрених кредита Покрајинског фонда за развој пољопривреде

Удео броја кредита који су одобрени женама у укупном броју одобрених кредита Покрајинског фонда за развој пољопривреде

15

30

31

32

КОМЕНТАР И ПРЕПОРУКЕ

Покрајински Фонд да пољопривреду по први пут примењује РОБ и значајан је буџетски корисник с обзиром да се преко овог Фонда одвија највећа подршка развоју пољопривреде у АПВ. Родна анализа свих програма Фонда била би најкориснији први корак како би се у складу са тим одредиле циљане вредности за будућност и адекватно одговорило на потребе, а у складу са препорукама секторске родне анализе, чију је израду за Покрајински секретаријат за пољопривреду шумарство и пољопривреду подржала Агенција УН за унапређење положаја жена и родну равноправност. На инфо-сесији буџетски корисник је урадио прелиминарни пресек и навео да ће пратити следеће индикаторе: *Укупан број пријава по полу за све конкурсе, и по траженом износу, Укупан број одобрених пријава по полу, по одобреном износу, намени за сваки програм*. Међутим ови сви индикатори нису се нашли у буџету за 2019. Могуће да ће они бити приказани у извештају. На тај начин могло би да се сагледа да ли и у којој мери постојећи програми одговарају на потребе које постоје на терену и у којој мери доприносе унапређењу положаја жена које се баве пољопривредом.

У односу на базну вредност, буџетски корисник циља 100% повећање, а касније је тај раст свега по 1%. Поставља се питање да ли је сасвим реално одређена циљана вредност за 2019. годину.

ПОКРАЈИНСКИ СЕКРЕТАРИЈАТ ЗА ОБРАЗОВАЊЕ, ПРОПИСЕ, УПРАВУ И НАЦИОНАЛНЕ МАЊИНЕ – НАЦИОНАЛНЕ ЗАЈЕДНИЦЕ

06

0607 Систем јавне управе

Вођење родне статистике ради процене односа равноправне заступљености мушкараца и жена у укупном броју запослених и на руководећим местима у покрајинским органима

% жена са положеним државним стручним испитом, на руководећим местима у покрајинским органима	54	54	50	50
% мушкараца са положеним државним стручним испитом, на руководећим местима у покрајинским органима	46	46	50	50

06071001 Организација и спровођење државног стручног испита

Ефикасна организација и реализација државног стручног испита

Број пријављених кандидата за полагање државног стручног испита	380	400	400	400
Број пријављених кандидаткиња за полагање државног стручног испита	555	600	600	600

Вођење родне статистике ради процене односа равноправне заступљености мушкараца и жена у укупном броју кандидата који су положили државни стручни испит

% жена у односу на укупан број лица која су положила државни стручни испит	59	55	55	55
% мушкараца у односу на укупан број лица која су положила државни стручни испит	41	45	45	45
% жена са положеним државним стручним испитом, на руководећим радним местима у покрајинским органима	54	54	50	50
% мушкараца са положеним државним стручним испитом, на руководећим радним местима у покрајинским органима	46	46	50	50

КОМЕНТАР И ПРЕПОРУКЕ

Овај буџетски корисник евидентира стање водећи родну статистику, али нема утицај на могуће промене у вредностима зато што то превазилази надлежности овог корисника. Међутим, значајно је да се ова евиденција води како би Влада АПВ предузела све мере и спровела политику једнаких могућности. Препоручује се да се у буџету за 2020. овај индикатор замени следећим: *Израда полугодишњег и годишњег извештаја о заступљености мушкараца и жена у укупном броју запослених и на руководећим местима у покрајинским органима*, а у оквиру истог циља. Израда таквог извештаја била би значајан допринос РР у оквиру надлежности, а било би и појашњено да овај корисник прикупља те податке, као и да израђује извештај који ће онда послужити другим органима код доношења одлука. Исто важи и за вођење евиденције у вези са стручним испитима. Активности би биле: *Успостављање система евиденције*, и *Израда годишњег извештаја*, а индикатори: *Успостављена родно осетљива евиденција*, и *Израђен извештај*. Сви подаци који се сада наводе били би део извештаја, а буџетски корисник неће имати потешкоће око постављања циљаних вредности.

1602 Уређење и управљање у систему правосуђа

Вођење родне статистике у области правосудних испита и испита – провера знања за сталне судске преводитеље/преводитељке

% жена у односу на укупан број лица која су положила правосудни испит	55	55	55	55
% жена постављених за обављање функције сталне судске преводитељке	86	86	86	86
% мушкараца у односу на укупан број лица која су положила правосудни испит	45	45	45	45
% мушкараца постављених за обављање функције сталног судског преводиоца	14	14	14	14

16021001 Организација и спровођење правосудног испита и испита за судске тумаче

Вођење родне статистике у области правосудних испита и испита за сталне судске преводитеље/преводитељке

% жена у односу на укупан број лица која су положила правосудни испит	55	60	60	60
% жена постављених за обављање функције сталне судске преводитељке	86	86	86	86
% мушкараца у односу на укупан број лица која су положила правосудни испит	45	40	40	40
% мушкараца постављених за обављање функције сталног судског преводиоца	14	14	14	14

КОМЕНТАР И ПРЕПОРУКЕ

Овај буџетски корисник евидентира стање водећи родну статистику, али нема утицај на могуће промене у вредностима. Међутим, значајно је да се ова евиденција води како би надлежни органи донели мере и спровели политику једнаких могућности. Препоручује се да се од 2020. овај индикатор замени следећим: *Израда полугодишњег и годишњег извештаја о провери знања за сталне судске преводитеље/преводитељке*, а у оквиру истог циља. Израда таквог извештаја била би значајан допринос у оквиру надлежности. Тиме ће бити јасно да овај корисник прикупља податке, као и да израђује извештај који ће онда послужити другим органима код доношења одлука. Исто важи и за вођење евиденције у вези са правосудним испитима и испитима за сталне судске преводитеље/преводитељке.

Активности би биле: *Успостављање система евиденције*, и *Израда годишњег извештаја*, а предложени индикатори: *Успостављена родно осетљива евиденција*, и *Израђен извештај*. Сви подаци који се сада наводе били би део извештаја, и буџетски корисник неће имати потешкоће око постављања циљаних вредности.

2007 Подршка у образовању ученика и студената

Побољшање стандарда и услова школовања ученика/ученица средњих школа

% ученица укључених у пројекте које подржава Секретаријат у односу на укупан број деце укључених у пројекте који су поднети Секретаријату за финансирање	54	55	55	55
% ученика укључених у пројекте које подржава Секретаријат у односу на укупан број деце укључених у пројекте који су поднети Секретаријату за финансирање	46	45	45	45

20071005 Регресирање превоза ученика средњих школа
Побољшање услова образовања у смислу доступности установа образовања ученицима, регресирањем трошкова превоза

Број ученика дечака средњих школа који се укључују у систем регресирања из буџета АПВ (Родни)	11040	11100	11100	11100
Број ученица девојчица средњих школа које се укључују у систем регресирања из буџета АПВ (Родни)	10987	11000	11000	11000

КОМЕНТАР И ПРЕПОРУКЕ

У оквиру програма Подршка образовању ученика дефинисан је РОБ циљ који прати обухват ученика и ученица подржаним пројектима. Није сасвим јасно на коју врсту потребе се тачно одговара пројектима, па би било важно да се то наведе код извештавања. Овај индикатор би пружио квалитетније информације када би се обухват сагледао и по регионима АПВ, као и колики је максималан број ученика/ца који би требало да буду или могли да буду обухваћени. На нивоу ПА делом се регресирају трошкови превоза ученицима/цама. Предвиђено је да се ова бројка незнатно повећа на 11100 ученица и 11000 ученика у 2019. Овај индикатор пружио би квалитетнију информацију уколико би могло да се зна колики је укупан број ученика/ца средњих школа који путују односно имају потребу, као и регионални обухват. За ово се одвајају значајна средства, иако се само делом регресира, пошто се преостали део финансира из буџета локалних самоуправа, па је важно да се прати доступност ученицима и ученицама на територији целе АПВ. Препорука је да буџетски корисник ове информације пружи приликом припреме извештаја.

ПОКРАЈИНСКИ СЕКРЕТАРИЈАТ ЗА КУЛТУРУ, ЈАВНО ИНФОРМИСАЊЕ И ОДНОСЕ С ВЕРСКИМ ЗАЈЕДНИЦАМА – Т

1203 Јачање културне продукције и уметничког стваралаштва
Унапређење садржаја пројеката уметничког стваралаштва са циљем подизања свести о значају родне равноправности

број подржаних родно одговорних пројеката	0	6	10	12
---	---	---	----	----

12031001 Подршка развоју визуелне уметности и мултимедије
Унапређење садржаја пројеката са циљем подизања свести о значају родне равноправности

Број подржаних родно одговорних пројеката	0	2	3	4
---	---	---	---	---

12031004 Подршка развоју музичког стваралаштва
Унапређење садржаја пројеката са циљем подизања свести о значају родне равноправности

Број подржаних родно одговорних пројеката	0	2	3	3
---	---	---	---	---

12031005 Подршка развоју сценског стваралаштва - позориште/уметничка игра
Унапређење садржаја пројеката са циљем подизања свести о значају родне равноправности

Број подржаних родно одговорних пројеката	0	2	3	0
---	---	---	---	---

КОМЕНТАР И ПРЕПОРУКЕ

Недовољно препознавање и подфинансирање културних садржаја који доприносе родној равноправности спадају међу битне узроке очувања родних неравноправности у области културе. Европски институт за родну равноправност, ЕИГЕ, препознаје културу као системе знања које дели шира група људи. Родни аспекти културе проистичу из чињенице да је она друштвено одређена, а да сама утиче на вредности које једно друштво негује, као и у ужем смислу, у односу на начине на које дефинишемо културне политике. Зато је битно и релевантно што је ПС препознао родну равноправност, односно културни садржај а не форму, као вредност коју негује и унапређује. Такође је похвално што се исти индикатор користи за мерење унапређења родне равноправности у развоју различитих облике културног стваралаштва. На тај начин могу се поредити и допуњавати подаци који доприносе стварању шире слике. Важно је да критеријуми за одабир родно одговорних пројеката буду јасни и транспарентни, а да комисије које о томе одлучују имају капацитета да мере допринос у овој области. Како овако формулисани индикатори имају потенцијал да трансформативно делују на отклањање родних неравноправности у култури, препорука је да се у наредном периоду уврсти у план активности израда јавно доступног извештаја о родно одговорним културним пројектима који су финансирани из буџета АПВ. На овај начин могуће је да се позитивно дејство остварене подршке прошири и на друге пројекте и културне ствараоце.

1204 Систем јавног информисања

Унапређење квалитета медијских садржаја који доприносе слободи медија, укључујући и унапређење родне равноправности, подизање медијских стандарда и медијске писмености

Број медијских садржаја подржаних из области родне равноправности	5	5	5	5
---	---	---	---	---

12041001 Остваривање и унапређивање јавног интереса у области јавног информисања

Увођење, побољшање или проширење програмских садржаја у новинама или електронским медијима укључујући родну равноправност

Број медијских садржаја подржаних из области родне равноправности	5	5	5	5
---	---	---	---	---

КОМЕНТАР И ПРЕПОРУКЕ

Потенцијална улога медија у јачању родне равноправности и сузбијању родних стереотипа је огромна. Јако је добро што је овај буџетски корисник, у оквиру својих надлежности, преузео на себе да афирмише медијске садржаје који доприносе родној равноправности као делу свеукупног унапређења квалитета медијског садржаја и подизања медијских стандарда и медијске писмености. Родна равноправност такође је препозната као елемент који доприноси остварењу и унапређењу јавног интереса у области јавног информисања. Оваква оријентација је у складу са препознатим приоритетима у Националном акционом плану за родну равноправност. Овакве, потенцијално трансформативне активности дају свој резултат након више циклуса примене. Потребно је да се истовремено јачају капацитети чланова комисија које одлучују о додели средстава за разумевање садржаја из области родне равноправности, како би се спречило креирање неадекватне понуде која је у супротности са намерама циља да се буџетска средства уложе у трансформације негативних родних стереотипа и унапређење родне равноправности. Након 2 или 3 циклуса, потребно је урадити анализу садржаја и њиховог евентуалног утицаја у различитим јавностима.

ПОКРАЈИНСКИ СЕКРЕТАРИЈАТ ЗА ЗДРАВСТВО

1802	Превентивна здравствена заштита	Благовремена дијагностика и лечење оболелих од појединих врста болести које су специфичне за аутономну покрајину, односно појединих категорија становништва узимајући у обзир родне карактеристике, старосне, полне и др.			
	Број пацијената обухваћених посебним програмима здравствене заштите	9000	10000	14000	15000
	Број пацијенткиња обухваћених посебним програмима здравствене заштите	10000	15000	16000	17000
	Едукованост здравствених радника у реализацији посебних програма здравствене заштите.				
	Број едукованих доктора медицине укључених у реализацију посебних програма	40	50	50	50
	Број едукованих докторки медицине укључених у реализацију посебних програма	0	80	80	80

КОМЕНТАР И ПРЕПОРУКЕ

Када говоримо о родним неједнакостима у сектору здравствене политике, оне се свде на здравствено стање и понашање, препреке у приступу услугама здравствене заштите, услуге заштите репродуктивног здравља, као и родна сегрегација у здравству када су у питању запослени здравствени радници и приступ усавршавању. Све су то области које би требало да се прате и да се у свакој од њих отклања родни јаз. Превентивни здравствени програми су од великог значаја за квалитет свакодневног живота жена и мушкараца и девојчица и дечака у АПВ, а предвиђени су Програмом 1802 у који буџетски корисник уводи родне индикаторе.

Поред пола, значајну улогу има и доступност здравственим услугама по месту становања (село/град) и по старости, па би од значаја било да овај буџетски корисник у својим извештајима прикупља и ове податке. Овај буџетски корисник планира значајно повећање обухвата са 9000 м. и 10000 ж., на 10000 м. и 15000 ж. у 2019. Како би заиста овај индикатор могао да пружи квалитетну информацију о довољном обухвату програма, препоручује се и додавање индикатора % обухваћених ж. и м. у свим превентивним програмима. У извештају би такође било важно раздвојити укупан број и приказати детаљно по категоријама становништва, као што је назначено у самом циљу.

Код другог циља који се односи на едукованост здравствених радника у реализацији посебних програма видимо да је планиран пораст броја са 0 на 80 што је изузетно велики скок, али је касније тај број константан. Није јасно да ли је се ради о нових 50 односно 80 или је исказано кумулативно.

18024004	Неонатални скрининг на цистичну фиброзу у Аутономној покрајини Војводини за 2019. годину	Рано откривање у неонаталном узрасту оболелих од цистичне фиброзе, њихово лечење и праћење			
----------	--	--	--	--	--

Број извршених анализа за дијагностиковање цистичне фиброзе код новорођене деце	9974	16000	0	0
---	------	-------	---	---

КОМЕНТАР И ПРЕПОРУКЕ

Ова услуга значајно побољшава шансе новорођене деце да се на време открије и излечи цистична фиброза.

Број извршених анализа је дефинисан као индикатор којим се мери оствареност циља, с тим да је за 2019. планиран значајан пораст у броју анализа. Како у АПВ не расте наталитет поставља се питање да ли је ова услуга неонаталног скрининга доступна за сву новорођену децу или не? Ако није, било би пожељно да се на основу претходне статистике оцени % обухвата, како би се сагледало колико је потребно да се испуни циљ и да ова услуга буде свима доступна. Потребно је да се у извештају сагледа и регионална покривеност овом услугом на нивоу АПВ. Уколико јесте доступна свима, онда би било добро да се одреде други индикатори којима би се оценио ефекат ове услуге на здравље новорођенчета, а не само број анализа.

Да ли родитељи морају да дају пристанак за овај скрининг и ако да, да ли здравствене установе у том случају све чине да родитељима објасне предност ове дијагнозе? Добро би било да се приликом израде извештаја ово укратко појасни. Обратити посебну пажњу на осетљиве групе.

Препорука је да се нагласи у извештају зашто овај програм нема циљане вредности за 2020. и 2021. годину. Да ли то значи да се престаје са овом активношћу? И ако да, да ли због средстава или ће овај скрининг бити доступан преко републичких органа?

18024005 Рано откривање промена функције и ремоделинга леве коморе и циркадијалног ритма крвног притиска код хипертензивних трудница у Аутономној покрајини Војводини за 2019. годину

Рано откривање потенцијално угрожених трудница и праћење контроле ефикасности терапије

Број обухваћених хипертензивних трудница	108	300	0	0
Број извршених прегледа (кардиолошких, ехокардиографских и мониторинг крвног притиска)	832	1200	0	0

КОМЕНТАР И ПРЕПОРУКЕ

Код овог програма прати се обухват жена посебним програмом. Код извештавања назначити разлоге зашто овај програм нема циљане вредности за 2020. и 2021. годину. Уместо броја обухваћених трудница можда би у овом случају квалитетнију информацију дао % обухвата или удео у укупном броју трудница. Дилема је да ли је могуће уопште проценити који ће бити број хипертензивних трудница, па је можда корисније ову услугу пратити по неким другим показатељима (на пример да ли је регионално свуда доступна свим трудницама итд.).

18024006 Унапређивање лечења стерилитета биомедицински потпомогнутим оплођењем и преимплантационом генетском дијагностиком у Аутономној покрајини Војводини за 2019. годину

Унапређење лечења стерилитета и генетског здравља популације

Број извршених анализа код жена	122	150	0	0
Број извршених анализа код мушкараца	58	60	0	0

КОМЕНТАР И ПРЕПОРУКЕ

Код овог програма прати се обухват жена односно мушкараца посебним програмом. Код извештавања назначити разлоге за велике разлике у циљаним % за жене односно мушкарце, као и разлоге зашто овај програм нема циљане вредности за 2020. и 2021. годину.

18024007 Очување плодности код оболелих од малигнух болести у Аутономној покрајини Војводини за 2019. годину

Рано откривање и лечење оболелих од малигнух болести

Број извршених прегледа и анализа код жена	13	20	0	0
Број извршених прегледа и анализа код мушкараца	16	20	0	0

КОМЕНТАР И ПРЕПОРУКЕ

Код овог програма прати се обухват жена односно мушкараца посебним програмом. Код извештавања појаснити зашто што овај програм нема циљане вредности за 2020. и 2021. годину.

18024008 Унапређивање дијагностике и лечења обољења штитасте жлезде у Аутономној покрајини Војводини за 2019. годину

Пружање правовремене минимално инвазивне терапије ендокринолошким и онколошким пацијентима с минималним посттерапијским морбидитетом

Процент жена обухваћених посебним програмом у односу на укупан број прегледаних	80	80	0	0
Процент мушкараца обухваћених посебним програмом у односу на укупан број прегледаних	20	20	0	0

КОМЕНТАР И ПРЕПОРУКЕ

Код овог програма прати се обухват жена односно мушкараца посебним програмом. Код извештавања само назначити разлоге за велике разлике у циљаним % за жене односно мушкарце, као и разлоге зашто овај програм нема циљане вредности за 2020. и 2021. годину.

18024009 Рано препознавање и смањење броја менталних поремећаја развојног доба у Аутономној покрајини
Војводини за 2019. годину

Едукација здравствених радника и здравствених сарадника у погледу адекватније дијагностике деце с
психијатријским поремећајима

Број едукованих докторки медицине	0	40	0	0
Број едукованих доктора медицине	0	20	0	0

КОМЕНТАР И ПРЕПОРУКЕ

Индикатор *Број едукованих доктора/ки* дефинисан за програмску активност указује да ће 60 лекара по први пут проћи обуку о раном препознавању и смањењу менталних поремећаја. Није сасвим јасно да ли тренутно не постоји нити један лекар који може да одговори на ту врсту захтева пошто је базна вредност 0, или не постоје прецизни подаци, као ни колика би била потреба (минималан број лекара да би дијагностика могла да се уради свеобухватно), а што би могло да укаже на време потребно за достизање циља. Препорука је да буџетски корисник појасни све те елементе код извештавања. Такође, који су разлози за двоструко веће учешће жена у циљаном броју за 2019. годину и зашто за 2020. и 2021. годину нема циљаних вредности? Да ли то значи да је број од 60 довољан? Уколико да, то такође треба да се нађе у извештају.

Унапређење превенције рака дојке

Процент жена обухваћених мамографским прегледом у односу на број жена старости 45-49 година на подручју где се спроводе мамографски прегледи	0	28	0	0
--	---	----	---	---

КОМЕНТАР И ПРЕПОРУКЕ

Велики број жена умире од рака дојке, па су превентивни мамографски прегледи изузетно значајни. Индикатор којим се мери циљ *Унапређење превенције рака дојке* исказан је као % жена обухваћених мамографским прегледом у циљаној старосној групи. Међутим, циљани % оставља утисак релативно ниског обухвата, а недостаје базна вредност па нема могућности за поређење. Препорука је да буџетски корисник појасни код извештавања како се дошло од ових %, те да се поред % прикаже и број жена у односу на број жена које би требало да буду обухваћене да би се заиста остварио циљ превенције. Такође, јако је важно да се сви подаци обухвата покажу по окрузима АПВ како би се сагледао и регионални аспект. Посебно важно сагледати обухват и за жене са села, и жене са инвалидитетом.

1803 Развој квалитета и доступности здравствене заштите

Боља заштита жена и девојака од сексуалног насиља кроз обезбеђивање унапређене институционалне,
здравствене и психосоцијалне услуге подршке

Број девојака и жена које су користиле услуге предвиђене пројектом	50	0	0	0
--	----	---	---	---

18034011

„ЗАУСТАВИ-ЗАШТИТИ-ПОМОЗИ“ Снажнији институционални одговор на родно засновано насиље у
Аутономној покрајини Војводини

Боља заштита жена и девојака од сексуалног насиља кроз обезбеђивање унапређене институционалне,
здравствене и психосоцијалне услуге подршке

Број девојака и жена које су користиле услуге предвиђене пројектом	50	0	0	0
--	----	---	---	---

КОМЕНТАР И ПРЕПОРУКЕ

У оквиру Програма 1803 Развој квалитета и доступности здравствене заштите планиран је РОБ циљ боље заштите жена и девојака од сексуалног насиља. Ово се остварује реализацијом пројекта *Заустави заштити помози* у оквиру којег је на територији АПВ отворено при здравственим центрима 6 оваквих центара, уведене су одговарајуће процедуре и обучени здравствени радници. Овај пројекат је од изузетног значаја за заштиту жена од насиља, чиме се одговара на све важеће Стратегије и документа и усвојене конвенције у овој области. Пројекат је био финансиран од стране УН-а, а сада га финансира АПВ како би се омогућила одрживост овог програма, пре свега мониторингом рада и функционисања. Кроз исказане индикаторе у 2019, 2020. и 2021. години није наведен очекивани број корисница, највероватније пошто се пројекат завршио (утолико није сасвим јасно зашто су остали индикатори).

Међутим, центри су остали па би било важно да буџетски корисник настави да кроз извештаје прати рад ових центара, а да у буџету предвиди средства и одреди индикаторе за праћење рада. Ови центри по својој природи јесу трансформативног карактера зато што спречавају вишеструку виктимизацију жртава и пружају на једном месту целокупну услугу. Ово представља велику промену у досадашњој пракси одлазака на више места, што је често разлог обесхрабрености жртава сексуалног насиља у потражи за помоћи. Препорука је да се уместо пројекта у буџету виде ти новоформиран центри и да се прати њихов рад, као и да буџетски корисник током 2019. изради план праћења рада ових центара, како би могао да се обезбеди планирани квалитет услуге. Мониторинг извештај пружио би одговоре на питања да ли је услуга доступна, да ли се пружа у складу са дефинисаним процедурама, који је ефекат пружене услуге на унапређење заштите од сексуалног насиља итд.

ПОКРАЈИНСКИ СЕКРЕТАРИЈАТ ЗА СОЦИЈАЛНУ ПОЛИТИКУ, ДЕМОГРАФИЈУ И РАВНОПРАВНОСТ ПОЛОВА – Т

0902 Социјална заштита

Подстицање процеса деинституционализације кроз афирмацију породице као најбољег оквира заштите рањивих група и стимулацију породичне реинтеграције

Број дечака - корисника услуге породичног смештаја	1150	1180	1190	1200
Број девојчица - корисника услуге породичног смештаја	1100	1130	1150	1170
Број пунолетних корисника смештених на породичном смештају	324	330	340	335
Број пунолетних корисника смештених на породичном смештају	330	335	340	345

КОМЕНТАР И ПРЕПОРУКЕ

Покрајински секретаријат за социјалну политику, демографију и равноправност полова је у овој години учинио велики помак у правцу доследног и систематичног увођења родно осетљивих индикатора који се односе на лица, у складу са Планом Покрајинског секретара за финансије и чланом 40. Закона о равноправности полова. Ова доследност је за похвалу јер ће допринети бољем и бржем препознавању родног језа у различитим областима деловања у складу са надлежностима буџетског корисника. На нивоу програма 0902 Социјална заштита остварена је јасна веза између деинституционализације као стратешког приоритета и индикатора који прате број девојчица и дечака, односно пунолетних корисника услуге породичног смештаја. Предвиђен је незнатан раст у броју корисника током 3 године у односу на базне вредности. Податак који на основу индикатора добијамо би био још квалитетнији када бисмо знали колика је укупна процењена потреба, дакле који је однос броја дечака и девојчица којима је неопходан породични смештај у односу на број оних који услугу користе.

09021014 Развој услуга социјалне заштите – Програм унапређења социјалне заштите у АПВ

Развој нових и унапређење постојећих услуга у области социјалне заштите које пружају установе социјалне заштите

Број пунолетних корисника (жена) услуге смештаја у установама социјалне заштите	0	3310	3320	3330
Број пунолетних корисника (мушкараца) услуге смештаја у установама социјалне заштите	0	2420	2440	2460

КОМЕНТАР И ПРЕПОРУКЕ

У ПА 09021014 Развој услуга социјалне заштите – Програм унапређења социјалне заштите у АПВ, предвиђен је развој нових и унапређење постојећих услуга у области социјалне заштите које пружају установе социјалне заштите. Индикатор *Број пунолетних корисника услуге смештаја у установама социјалне заштите по полу* уводи принцип родне равноправности кроз родно осетљиве индикаторе. Нема суштинског прилагођавања програмског циља у односу на узроке родне неравноправности, али се прати обухват корисника оба пола. У извештају, у коментарима, требало би навести детаљније разврстане услуге, по полу. Како је циљ *Развој нових и унапређење постојећих услуга*, недостаје индикатор који прати развој нових услуга. Посебно је од значаја које су услуге развијене, а које су препознате као недостајуће за жене и мушкарце из различитих група.

09021015 Подршка удружењима за програме у области социјалне заштите и заштите лица са инвалидитетом
Унапређење положаја жена и мушкараца са инвалидитетом

Број корисница – особа са инвалидитетом којима је реализацијом пројеката обезбеђен неки вид подршке	96	100	120	130
Број корисника – особа са инвалидитетом којима је реализацијом пројеката обезбеђен неки вид подршке	90	100	110	120

КОМЕНТАР И ПРЕПОРУКЕ

Кроз подршку (лиценцираним?) удружењима особа са инвалидитетом, обезбеђују се услуге за жене и мушкарце са инвалидитетом. Охрабрује чињеница да број корисника и корисница расте сваке године, што значи да јача обухват. Прилично равномерно расте број корисника и корисница, барем у фази планирања, а ваља пратити податке из извештаја у вези са реализацијом. Податак о укупном броју особа са инвалидитетом оба пола који имају приступ некој од услуга у систему социјалне заштите је важан, али није довољан податак да би се разумео напредак у развоју и доступности различитих услуга. Зато је неопходно да се у извештају у коментарима доставе и разложени подаци према услугама. Важан је и податак о доступности одговарајућих услуга за особе са различитим врстама инвалидитета.

09021016 Подршка раду на спровођењу јавних овлашћења и других планираних активности Црвеног крста Војводине
Брига о социјално угроженој деци, и подршка Стратегији подстицања рађања

Број дечака упућених на одмор и опоравак	0	32	32	32
Број девојчица упућених на одмор и опоравак	0	32	32	32

Очување здравља становништва, спасавање живота и ублажавање последица повређивања кроз обуке жена и мушкараца у оквиру прве помоћи и деловања у несрећама

Број обучених жена у области прве помоћи и деловања у несрећама	25	23	23	23
Број обучених мушкараца у области прве помоћи и деловања у несрећама	25	27	27	27
Број жена које учествују на Покрајинском такмичењу у пружању прве помоћи	250	250	250	250
Број мушкараца који учествују на Покрајинском такмичењу у пружању прве помоћи	250	250	250	250

Подизање свести, посебно код младих жена и мушкараца, о неопходности усвајања и примени здравих стилова живота, добровољном даваштву крви, Служби тражења, промоцији хуманитарних вредности, и ангажовању у социјалним и другим програмима

Број едукованих жена у области унапређења и очувања здравља, добровољног даваштва крви, Служби тражења, промоцији хуманитарних вредности, социјалним и другим програмима	122	124	124	124
Број едукованих мушкараца у области унапређења и очувања здравља, добровољног даваштва крви, Служби тражења, промоцији хуманитарних вредности, социјалним и другим програмима	110	72	72	72

КОМЕНТАР И ПРЕПОРУКЕ

Црвени крст настоји да оствари изbalансиран однос младића и девојака, мушкараца и жена у својим програмима. У томе му помажу историјски подаци током дугог претходног периода рада. Имајући у виду да Црвени крст регрутује волонтере и волонтерке, није увек лако да се обезбеди потпуни баланс у учешћу. Ипак, Црвени крст чини додатне напоре да разуме разлоге за и одговори на родни јаз тамо где би се он појавио. Пројектоване циљане вредности сведоче о овим напорима. У вези са извештавањем, препорука је да се евентуална одступања од циљаних вредности образложе детаљније од констатације да није било довољно заинтересованих учесника једног или другог пола, јер управо разлози за већу заинтересованост једних, а мању заинтересованост других доприносе бољем разумевању потреба у вези са јачањем родне равноправности у важној области деловања коју покрива Црвени крст.

09021017 Помоћ избеглим, прогнаним и расељеним лицима

Обезбеђивање услова за економску самосталност

Број корисника програма економског оснаживања	0	30	30	30
Број нових породица/корисника програма економског оснаживања	110	30	30	30

Решавање стамбеног питања за најугроженије избегличке и расељеничке породице

Број нових породица са трајно решеним стамбеним питањем	1104	60	60	60
---	------	----	----	----

КОМЕНТАР И ПРЕПОРУКЕ

Помоћ избеглим, прогнаним и расељеним лицима пружа се кроз програмске активности обезбеђивање економске самосталности и решавања стамбеног питања за најугроженије породице. У првој активности су жене посебно таргетиране кроз програм економског оснаживања. Планирани број укључених жена је по 30 у периоду од 3 године. Додатна подршка пружа се породицама. Овај вид подршке драстично се смањује у односу на базну годину (110) и зауставља се на 30 током трогодишњег периода.

Било би корисно да индикатори садрже однос броја породица у стању потребе и оних које су обухваћене овом мером. На овај начин не знамо да ли се потреба смањује због успешне интеграције циљне групе или се само буџет смањује а незадовољена потреба расте. Такође је сугестија дата на инфо-сесији да за сваки облик подршке породицама власништво над опремом, стамбеним објектима и сл. равномерно деле партнери у домаћинству. Наведено је да проблем настаје у случајевима у којима се из буџета одобрава подршка за материјал за обнову кућа у власништву, када је то тешко изводљиво јер већ постоји власник куће. Међутим, пошто је родна равноправност циљ, а буџет један од инструмената за његово остварење, треба даље размишљати о начинима на које се може правно обезбедити да се новац из буџета не инвестира у очување или увећање постојећих неравноправности. Једна од изражених неравноправности тиче се управо власништва над имовином.

09021019 Развој, истраживање и друге стручне услуге у социјалној заштити

Унапређен систем социјалне заштите кроз анализе, истраживања и информисање опште и стручне јавности у АПВ

Број родно осетљивих извештаја – анализа са препорукама за унапређење родне равноправности	0	1	2	3
--	---	---	---	---

Унапређење система социјалне заштите кроз развој стручних компетенција професионалаца и стручну подршку пружаоцима услуга у АПВ

Број стручних скупова са аспектом родне равноправности	0	2	4	5
Број професионалаца жена исказаних по полу, обухваћених реализованим стручним подршкама	662	650	650	650
Број професионалаца мушкараца исказаних по полу, обухваћених реализованим стручним подршкама	100	150	150	150

КОМЕНТАР И ПРЕПОРУКЕ

Овај буџетски корисник има важну улогу у јачању родне равноправности у складу са својим надлежностима. Родно осетљиви извештаји и анализе представљају добар начин на који се може утицати на унапређење целокупног система социјалне заштите кроз јачање тражње за родно релевантним приступима и услугама. Охрабрује и усмереност на развој стручних компетенција мушкараца и жена који раде у систему социјалне заштите. Похвална је и усмереност на изbalансиранији обухват мушкараца овим обукама, јер базне вредности указују на значајан отклон у корист жена. Нема додатних препорука.

Повећање броја пружалаца услуге породичног смештаја за Јужно-бачки, Сремски и Средње банатски округ ради задовољења потреба корисника за овом врстом услуге

Број дечака корисника услуге породичног смештаја	141	169	183	199
Број девојчица корисника услуге породичног смештаја	164	197	213	231
Број лиценцираних пружалаца услуге породичног смештаја – породица	243	292	316	347

КОМЕНТАР И ПРЕПОРУКЕ

Добро је што се кроз родно осетљиве индикаторе уводи принцип родне равноправности у услугу породичног смештаја. Према доступним базним подацима, постоји мали родни јаз који превазилази демографске разлике у старосној групи обухваћеној овом услугом. Потребно је да се прате трендови како би се одговорило додатном понудом подршке уколико се утврди да постоји већи отпор према прихватању дечака у породичном смештају. У извештају је важно да се у коментарима нотирају родно засноване препреке, уколико их има, као и предложени правци деловања.

0903 Породично-правна заштита грађана
Борба против стерилитета

Број парова којима су обезбеђена средства за суфинансирање поступка биомедицинско потпомогнутог оплођења за друго, треће и свако наредно дете	138	120	125	130
---	-----	-----	-----	-----

Подстицање демографског развоја у Аутономној покрајини Војводини

Број жена које роде треће односно четврто дете	2250	2400	2500	2500
--	------	------	------	------

КОМЕНТАР И ПРЕПОРУКЕ

У оквиру борбе против стерилитета, АПВ као подршку правима грађана и грађанки суфинансира биомедицински потпомогнуто оплођење за друго, треће и свако наредно дете. Услови који су дефинисани на националном нивоу (РФЗО) доступни су на следећем линку <https://www.rfzo.rs/download/vto/Uputstvo%20ВМРО.pdf>. Подршку у АПВ могу да остваре брачни, односно ванбрачни партнери који имају најмање једно живо заједничко дете или дете које припада једном од партнера и када пацијенткиња нема више од 44 године старости (<http://www.socijalnapolitika.vojvodina.gov.rs/dokumenta/%D0%B1%D0%B1%D0%B1/>). Дакле, обухват је проширен за жене до 44 у односу на 42 године старости на националном нивоу, што је добро, с обзиром на циљ.

Успех у подстицању демографског развоја у АПВ мери се бројем жена које роде треће, односно четврто дете. Планирано је да тај број расте почевши од базне вредности од 2250 до 2500 на крају трогодишњег периода. Са становишта родне равноправности, фокусирањем приоритета демографског развоја на улогу жене да рађа више деце није се показало као родно трансформативно, нити се испоставило као демографски продуктивно решење. Изоловањем жена као јединих одговорних за рађање није се остварио адекватан резултат ни у једној земљи. Подстицање демографског развоја требало би да садржи пакет мера које раде заједно током дужег временског периода у довољном обухвату, који онда заиста утиче на исходе циља.

09031006 Подршка удружењима за програме у области друштвене бриге о деци и за популаризацију пронаталитетне политике
Унапређење друштвене бриге о деци и популаризација пронаталитетне политике

Број грађана и грађанки који су информисани и стекли додатна знања о демографској ситуацији, планирању породице, промоцији здравог породичног живота и очувању репродуктивног здравља	0	200	250	300
---	---	-----	-----	-----

КОМЕНТАР И ПРЕПОРУКЕ

Занимљиво је да се демографске политике најчешће доносе и спроводе без систематичног, доследног и адекватног укључивања различитих демографских група у разговор о томе шта би их заправо охрабрило да се одлуче на то да имају више деце, или да уопште имају децу. Кроз различите политике, током година, усмеравају се значајне суме новца, а исходи ових политика и алокација нису такви да подстичу даља улагања на овај начин. Упркос томе, недостају другачији приступи и покушаји у домену демографских политика, па се оне најчешће враћају пронаталитетним мерама које у фокус стављају репродуктивну улогу жена, а недовољно пажње усмеравају на улогу оба родитеља у одрастању деце, на проблеме са заосталим или неисплаћеним алиментацијама код разведених парова, на додатне трошкове школовања којима се умањује стваран приступ образовању и, касније, запошљавању за децу чији родитељи немају могућности да финансирају ваншколске активности, рекреацију или подршку учењу, као и на отклањање других препрека у обезбеђивању доброг квалитета живота за жене и мушкарце, девојчице и дечаке. Важно је да се у контексту демографске политике успостави јача веза са циљевима који доприносе родној равноправности и отклањању родних неравноправности јер је то најбољи начин да се жене и мушкарци охрабре да стварају и увећавају породице. Напори усмерени на информисање грађана и грађанки нису довољни. Потребно је да се организују и широке консултације са њима. Поздрављамо промоцију здравог породичног живота и очување репродуктивног здравља. Циљане вредности одређене су на веома ниском нивоу и не могу имати значајног утицаја на остварење циља. Интервенције државе у приватну сферу могле би се, поред репродуктивног живота, усмерити и на балансирану поделу неплаћеног рада. Недавно је UN Women направио и кратак филм управо на тему могућих интервенција у домену демографских политика уз помоћ РОБ као алата <https://www.youtube.com/watch?v=msidcHGpDeE>.

09031008 Подстицаји унапређењу пронаталитетне популационе политике у Аутономној покрајини Војводини

Активан приступ решавању последица проблема неплодности

Број парова којима је обезбеђена финансијска подршка за суфинансирање поступка БМПО	138	120	125	130
Побољшање положаја породица са троје односно четворо деце				
Број незапослених мајки које роде треће или четврто дете којима је исплаћен матерински додаток	0	1500	1550	1600
Побољшање положаја услова становања породица са троје односно четворо деце				
Број породица у којима се роди треће или четврто дете којима је обезбеђена финансијска подршка за решавање стамбеног питања или за унапређење услова становања на територији АПВ	0	80	90	100

КОМЕНТАР И ПРЕПОРУКЕ

Уз све напомене које важе на нивоу програма, ПА 09031008 Подстицаји унапређењу пронаталитетне популационе политике у АПВ даље разрађује мере пронаталитетне политике увођењем материнског додатка за незапослене мајке које роде треће или четврто дете. Иако је циљ *Побољшање положаја породица са троје или четворо деце*, формулација индикатора своди жене-мајке троје или више деце на професионалне маме, јер се исплата додатка условљава њиховом незапослености. Ово није добра пракса зато што плата за мајчинство представља корак уназад који жене своди само на репродуктивну функцију у друштву, што је у супротности са циљевима у области родне равноправности. Уколико је циљ да се побољша положај породице, могуће је да отац буде незапослен, а да мајка ради, па је потребно да се индикатори, као и правилник, ускладе са том могућношћу. Поздрављамо обезбеђење финансијске подршке за решавање стамбеног питања или унапређење услова становања јер овај вид помоћи одговара на препознате проблеме у вези са квалитетом живота грађана и грађанки. Као и у свим интервенцијама које циљају породицу а тичу се власништва над имовином или инвестирања у повећање вредности имовине, важно је да и мушкарци и жене буду равномерно заступљени међу директним корисницима, посебно зато што је учешће жена у власништву у јаком дисбалансу са учешћем мушкараца.

0904 Борачко-инвалидска заштита

Успостављање ефикасније заштите корисника борачко-инвалидске заштите

Број жена корисника борачко-инвалидске заштите	5650	5280	5200	5100
Успостављање ефикасније заштите корисника борачко-инвалидске заштите				
Број мушкараца корисника борачко-инвалидске заштите	5340	4990	4900	4800

КОМЕНТАР И ПРЕПОРУКЕ

За похвалу је разврставање корисника и корисница борачко-инвалидске заштите по полу. Са становишта родне равноправности, могло би бити корисно да се уради анализа просечног износа и распона давања по овом основу, по полу.

09041004 Подршка удружењима за програме у области борачко-инвалидске заштите и заштите цивилних инвалида рата

Унапређење квалитета живота корисника борачко-инвалидске заштите и цивилних инвалида рата

Број жена – корисника услуга из области борачко-инвалидске заштите и заштите цивилних инвалида рата које пружају, у оквиру одобрених пројеката, удружења грађана	400	450	500	500
Број мушкараца – корисника услуга из области борачко-инвалидске заштите и заштите цивилних инвалида рата које пружају, у оквиру одобрених пројеката, удружења грађана	692	750	800	800

КОМЕНТАР И ПРЕПОРУКЕ

За похвалу је разврставање корисника и корисница борачко-инвалидске заштите по полу. С обзиром на то да удружења грађана пружају разноврсне услуге својим корисницима, било би корисно да се као индикатор укључи и број услуга из области борачко-инвалидске заштите и заштите цивилних инвалида рата које корисницима пружају удружења грађана у оквиру одобрених пројеката, као допуна допуна доступних информација под условом да се у извештају, у коментарима, услуге и наброје. Додатним индикатором који је наведен горе отворио би се пут за сагледавање адекватности понуде услуга у односу на потребе жена и мушкараца у овој групи. Такође је за разумевање важан однос броја корисника борачко-инвалидске заштите који су обухваћени доступним услугама и оних који нису. Са становишта РОБ-а, поставља се питање да ли има оних који испадају из обухвата и на који начин се њима може помоћи? Ако од око 10000 корисника борачко-инвалидске заштите њих 1300 има приступ услугама удружења, да ли је то довољно?

1001 Унапређење и заштита људских и мањинских права и слобода

Унапређивање родне равноправности у АП Војводини

Број подржаних пројеката удружења жена у области родне равноправности	32	40	42	45
Број жена запослених код послодаваца на основу финансијске подршке Секретаријата за реализацију програма економског оснаживања жена са искуством партнерског или породичног насиља	13	13	14	14

КОМЕНТАР И ПРЕПОРУКЕ

Збуњује чињеница да је на нивоу ПА 10011017 Заштита жена од насиља у породици и у партнерским односима у АП Војводини успостављен другачији однос између полазне и циљаних вредности. На нивоу програма предложено је очување вредности и мало повећање, док је на нивоу ПА предложено смањење. Потребно је да се усагласе. У извештају, у коментарима, потребно је да се наведе на које су приоритете у области родне равноправности одговорили подржани пројекти. На тај начин биће лакше да се прати допринос имплементацији Националне стратегије за родну равноправност.

Унапређивање социјалне инклузије Ромкиња и Рома на територији АП Војводине

Број Рома обухваћених мерама подршке за образовање	7	9	10	10
Број Ромкиња обухваћених мерама подршке за образовање	13	13	13	14

КОМЕНТАР И ПРЕПОРУКЕ

У оквиру циља Унапређивање социјалне инклузије Ромкиња и Рома на територији АП Војводине, добро је препозната потреба за афирмативним мерама у области образовања. Ове мере се, у континуитету, спроводе већ дуже време, што је за похвалу. Има доказа да су специјалне мере у образовању већ дале добре резултате. У комбинацији са другим мерама социјалне инклузије и смањења сиромаштва, овакве мере имају трансформативни карактер јер не делују на последице, већ на узроке проблема које трајно отклањају. Важно је да се резултати не ограниче само на циљане појединце, већ да се адекватним обухватом обезбеди њихов утицај и преливање на целу циљну групу. Образовање је важан предуслов за успешан улазак на тржиште рада, али често није довољан услов. Зато би било потребно да се у наредном периоду уради анализа исхода корисника мера подршке образовању на тржишту рада, како би се установило да ли су потребне и додатне мере за њихово успешније укључивање у плаћене и стабилне послове који обезбеђују достојанствен живот и економску самосталност Рома и Ромкиња.

10011014 Афирмација родне равноправности

Унапређење родне равноправности путем штампања женског роковника у коме се афирмишу поједине категорије жена

Број жена којима је дат женски роковник	1000	400	400	400
Број мушкараца којима је дат женски роковник	1000	400	400	400

Унапређивање родне равноправности путем суфинансирања пројеката и активности

Број подржаних пројеката за унапређење родне равноправности чији су носиоци (подносиоци) жене	32	40	42	45
---	----	----	----	----

КОМЕНТАР И ПРЕПОРУКЕ

Један од важнијих разлога за упорно опстајање родних неравноправности јесте подфинансирање активности које доприносе родној равноправности. Препознавање значаја пројеката који имају за циљ унапређење родне равноправности и које предлажу и спроводе организације које су статутом предвиделе да раде на јачању родне равноправности и оснаживању жена јесте веома битно за одрживе помаке у овој области. Женски роковник је алат за јачање свести у јавности о родној равноправности и положају различитих група жена у АПВ. Као такав, он има свој симболички значај и представља вредност коју треба чувати. Приметно је смањење броја примерака роковника што представља не толико значајну уштеду у буџету, колико смањен обухват оних до којих ће женски роковник доћи. Препорука је да се индикатор за суфинансирање пројеката преформулише у *Број подржаних пројеката за унапређење родне равноправности чији су подносиоци организације које у статуту имају предвиђен циљ унапређење родне равноправности и оснаживање жена*.

Истраживачке, едукативне, промотивне, издавачке и подстицајне активности у области равноправности полова

10011015

Подизање свести јавности о значају родне равноправности и унапређено знање жена о механизмима заштите у ситуацији насиља у породици и партнерским односима

Број догађаја везаних за промоцију, информисање и едукацију жена	12	10	10	10
Број објављених стручних и научних радова у области родне равноправности	2	3	3	3
Број информисаних жена односно девојчица о механизмима заштите у ситуацији насиља	500	500	500	500

Подршка развојним и предузетничким капацитетима жена и мушкараца у циљу економског оснаживања

Број подржаних пословних идеја предузетника/ца	5	20	20	20
Број промовисаних производа и услуга жена предузетница	5	10	12	15
Број подржаних пројеката у области унапређења положаја жена и родне равноправности	8	25	27	30
Број брачних парова којима су додељена бесповратна средства за куповину сеоских кућа	43	40	37	35

КОМЕНТАР И ПРЕПОРУКЕ

Циљеви и индикатори у ПА 10011015 Истраживачке, едукативне, промотивне, издавачке и подстицајне активности у области равноправности полова директно одговарају на препознате приоритете у вези са унапређењем родне равноправности. *Подизање свести јавности о значају родне равноправности и унапређено знање жена о механизмима заштите у ситуацији насиља у породици и партнерским односима* као и *Подршка развојним и предузетничким капацитетима жена и мушкараца у циљу економског оснаживања* су веома важни за живот без страха и у, макар минималној, економској сигурности. С обзиром на то да су сви индикатори који се односе на лица разврстани по полу, није јасно зашто број подржаних идеја предузетника и предузетница то није. Ради се о релативно малом броју од укупно 20 па нема сумње да је могуће остварити и таргет по полу, тј. да постоји тражња која превазилази укупно доступну подршку како међу мушкарцима, тако и међу женама.

Родна анализа политика, програма и мера на локалном нивоу

Број родних анализа програма и буџета на локалном нивоу	0	7	9	9
---	---	---	---	---

КОМЕНТАР И ПРЕПОРУКЕ

Подршка локалним самоуправама у процесу увођења РОБ-а је потребна и добродошла. Ефекти појединачних родних анализа програма и буџета на локалном нивоу сигурно ће се прелити и на друге ЈЛС и имаће утицај који превазилази директно циљане општине или градове. Нема додатних коментара.

Унапређивање положаја жена и равноправност полова путем обука

Број општина које примењују РОБ	0	10	15	20
Број жена предузетница полазница Академије вештина	20	20	20	20
Број мушкараца предузетника полазника Академије вештина	5	5	5	5
Број запослених који су завршили обуку за припрему циљева и индикатора у оквиру РОБ-а	0	30	35	40

КОМЕНТАР И ПРЕПОРУКЕ

Подршка стратешким процесима, као што је увођење РОБ-а у реформу управљања јавним финансијама, представља потенцијално трансформативан начин да овај буџетски корисник допринесе родној равноправности у АПВ. Праћење примене РОБ-а на нивоу ЈЛС, као и укључивање мушкараца и жена у релевантне обуке, као што су академија вештина и обука за РОБ, даље доприносе институционализацији добрих пракси у јачању родне равноправности. У извештају приказати број запослених који су завршили обуку за припрему РОБ циљева и индикатора разврстан по полу. Јасно је зашто не може на тај начин да се прикаже у циљаним вредностима у овом тренутку.

10011016 Подршка социјалној инклузији Рома на територији АПВ

Унапређени капацитети институција и организација које се баве побољшањем положаја Рома и Ромкиња

Број координаторки за ромска питања	0	3	4	5
Број координатора за ромска питања	0	3	4	5

Унапређење образовне структуре Рома и Ромкиња у АПВ

Број стипендираних студената ромске националности	7	9	10	10
Број стипендираних студенткиња ромске националности	13	13	14	15

Унапређено учешће Рома и Ромкиња у процесима одлучивања и остваривања принципа равноправности полова у ромској заједници

Број одржаних семинара и едукација за: координаторе и координаторке, удружења и наставнике ромског језика	2	2	3	4
---	---	---	---	---

КОМЕНТАР И ПРЕПОРУКЕ

Ромски координатори и координаторке дају велики допринос унапређењу капацитета институција и организација које се баве побољшањем положаја Рома и Ромкиња у АПВ. Они представљају нужну спону између заједнице и институција и доприносе социјалној инклузији Рома и Ромкиња. Добро је што је предвиђен паритет у броју координатора мушког и женског пола. Такође је похвално што је број стипендираних студената ромске националности предвиђен тако да додатно охрабрује девојке да затворе не само образовни већ и родни јаз. Најзад, семинари и едукације за координаторе и координаторке, удружења и наставнике ромског језика представљају нужну подршку јачању учешћа Рома и Ромкиња у процесима одлучивања и остваривања принципа родне равноправности. Искорењивање праксе дечијих бракова представља један од циљева одрживог развоја, препознато је и у релевантним домаћим стратегијама и забрањено је законом. Можда би у наредном буџетском циклусу буџетски корисник могао да усмери део ресурса на допринос овом циљу, у сарадњи са широким кругом релевантних актера у заједници.

10011017 Заштита жена од насиља у породици и у партнерским односима у АП Војводини

Унапређивање економског положаја жена са искуством насиља у породици

Број жена запослених код послодаваца на основу финансијске подршке Секретаријата за реализацију програма економског оснаживања жена са искуством партнерског или породичног насиља	13	10	10	10
--	----	----	----	----

КОМЕНТАР И ПРЕПОРУКЕ

Лош економски положај жена са искуством насиља често представља један од покретача повратка у зачарани круг насиља. Зато је подршка у обезбеђивању редовних и стабилних прихода један од стубова у борби против насиља у породици и партнерским односима. У претходном периоду, показало се да послодавци нису претерано заинтересовани за овај вид подршке. Из смањења циљаних вредности за 30% у односу на базну вредност, као и укупног обухвата од свега 10 жена наслућује се да су потребни и неки други одговори на потребу за јачањем економског положаја жена са искуством насиља у породици и партнерским односима.

10014019 Интегрисани одговор на насиље над женама у АП Војводини

Ефективан допринос пружању интегрисаних услуга женама и деци жртвама насиља преко оспособљених пружалаца општинских и специјализованих услуга

Број жена из надлежних институција које су завршиле обуку за ефикасно спровођење интегрисаних услуга за заштиту жена из маргинализованих група и жена са искуством сексуалног насиља и које ће учествовати у конференцијама случаја	75	75	0	0
Број мушкараца из надлежних институција који су завршили обуку за ефикасно спровођење интегрисаних услуга за заштиту жена из маргинализованих група и жена са искуством сексуалног насиља и који ће учествовати у конференцијама случаја	50	50	0	0

КОМЕНТАР И ПРЕПОРУКЕ

Да ли се ова активност завршава у 2019. години? У случају да је тако, значајно је да се у завршном извештају препозна шта је остварено, а шта је преостало да се уради у вези са стварањем ефективног доприноса пружању интегрисаних услуга женама и деци жртвама насиља преко оспособљених пружалаца општинских и специјализованих услуга, и које додатне мере или активности буџетски корисник треба да предузме.

ПОКРАЈИНСКИ СЕКРЕТАРИЈАТ ЗА ФИНАНСИЈЕ – Т

2301 Уређење, управљање и надзор финансијског и фискалног система

Утврђен регулаторни оквир о начину укључивања јавности у процесу припреме, доношења и реализације буџета, којим се обезбеђује партиципација јавности у области унапређења родне равноправности.

Процент уређености правила, начина и метода учешћа јавности у процесу доношења и реализације буџета, којим се обезбеђује партиципација јавности у области унапређења родне равноправности.	0	100	100	100
--	---	-----	-----	-----

КОМЕНТАР И ПРЕПОРУКЕ

За сваку похвалу је чињеница да Покрајински секретаријат за финансије преузима на себе нову обавезу увођења јавности у процес припреме, доношења и реализације буџета. Учешће јавности има за циљ да оснажи транспарентност и партиципативност као предуслове за стварање јачег консензуса управљача јавним финансијама и грађана и грађанки у вези са буџетским алокацијама и, још шире од тога, развојем. Овај процес мора да буде добро организован и јасно структурисан. Зато је важно да се утврде правила, начини и методе учешћа јавности, као и документа, временски оквири и начини на које ће се обезбедити информисаност јавности и двосмерност овог процеса. Поред заинтересованости за конкретне програме и мере који доприносе остварењу секторских приоритета, делу јавности који је заинтересован за унапређење родне равноправности, на пример, биће потребни подаци о укупним улагањима у затварање родног јаза, у складу са приоритетима израженим у Националној стратегији за родну равноправност од 2016. до 2020. године. Користан пример инфографике која даје такав преглед може се наћи на <http://eca.unwomen.org/en/digital-library/multimedia/2017/05/infographics-albania-grb>. Други начин на који се може организовати презентација ових допунских информација је да се, уз основне информације о буџету, припреми и сажетак о укупним планираним и оствареним издвајањима у областима у којима постоје документоване родне неравноправности према Индексу родне равноправности у Републици Србији (домен времена, насиље, новац, моћ, рад, здравље, знање). Допунске информације су битне због тога што је иначе немогуће да се прате укупна улагања у родну равноправност јер РОБ циљеви, као ни остали програмски циљеви, нису у јасној вези са износом буџета. Приликом дефинисања правила за учешће у процесу, важно је да се узму у обзир неопходне информације које омогућавају информисано и сврсисходно, а не само формално, учешће у буџетском процесу.

23011001 ПОСЛОВИ БУЏЕТА, ТРЕЗОРА, МАКРОЕКОНОМСКИХ И ФИСКАЛНИХ АНАЛИЗА И АДМИНИСТРАТИВНА ПОДРШКА ПРОЦЕСИМА ФИНАНСИЈСКОГ УПРАВЉАЊА И КОНТРОЛЕ

Унапређење партиципације цивилног сектора из области родне равноправности у процесу припреме, доношења и реализације буџета

Број донетих правних аката којима су дефинисане форме и учесталост извештавања јавности о реализацији буџета	<input type="text" value="0"/>	<input type="text" value="1"/>	<input type="text" value="0"/>	<input type="text" value="0"/>
Број донетих правних аката којима је дефинисан - план и програм укључивања заинтересоване јавности у процес планирања и припреме буџета; - методи (начини) укључивања заинтересоване јавности и објављивања резултата	<input type="text" value="0"/>	<input type="text" value="1"/>	<input type="text" value="0"/>	<input type="text" value="0"/>

КОМЕНТАР И ПРЕПОРУКЕ

Пример ПС за финансије представља добру праксу у примени РОБ-а у буџету, у складу са надлежностима овог органа. Јако је добро што је РОБ као алат примењен на приоритете у реформи управљања јавним финансијама који се тичу отворености и транспарентности буџетског процеса за грађане и грађанке. На овај начин се доприноси и родној равноправности и ресорном циљу. С обзиром на то да се буџетски корисник налази на почетку овог процеса, индикатори су усмерени на израду правних аката, што је добро препознат први корак. Могуће је даље јачање доприноса родној равноправности кроз организоване консултације са организацијама цивилног друштва, укључујући и женске организације, односно организације у чијем је статусу наведено да је један од циљева удружења да допринесу родној равноправности и унапређењу положаја жена, те јачање њихових капацитета за разумевање буџета и буџетског процеса. У том настојању може да буде од помоћи нова публикација Европског института за родну равноправност <https://eige.europa.eu/rdc/eige-publications/gender-mainstreaming-gender-stakeholder-consultation>

ПОКРАЈИНСКИ СЕКРЕТАРИЈАТ ЗА РЕГИОНАЛНИ РАЗВОЈ, МЕЂУРЕГИОНАЛНУ САРАДЊУ И ЛОКАЛНУ САМОУПРАВУ – Т

0601 Подршка приступању Србије ЕУ
Јачање свести о потреби родне равноправности у ЕУ

Процент знања грађана АП Војводине који препознају везу између родне равноправности и друштвено-економског развоја	15	30	30	30
Процент знања грађанки АП Војводине који препознају везу између родне равноправности и друштвено-економског развоја	20	40	40	40

КОМЕНТАР И ПРЕПОРУКЕ

Својом РОБ интервенцијом у буџету, Покрајински секретаријат за регионални развој, међурегионалну сарадњу и локалну самоуправу успоставља битну везу за разумевање родне равноправности кроз њено повезивање са друштвено економским развојем. Иако сам не може у потпуности да утиче на знања и ставове грађана и грађанки АПВ, овај орган ради важан посао јавне набавке за прикупљање и обраду ових података, као и њихово континуирано праћење током година. Усмерење циља је трансформативно. Однос између базне вредности и циљаних вредности је амбициозан. Претпоставка је да је базна година у даљој прошлости, а да се истраживање не ради на годишњем нивоу и зато нема осцилација у циљаним вредностима. У истраживачком извештају могуће је разврстати податке и по другим демографским карактеристикама (године, образовање, место становања и сл.). Јавна доступност ових података значајно би допринела раду институција, организација цивилног друштва и медија.

06011003 Подршка раду Фонда „Европски послови“ Аутономне Покрајине Војводине
Унапређење знања о процесу приступања ЕУ

Број полазника обука у организацији Фонда „Европски послови“	114	130	130	130
Број полазница обука у организацији Фонда „Европски послови“	234	170	170	170
Број тематских јединица у оквиру модула који укључују родни аспект	0	1	1	1
Број тематских јединица, у оквиру једне обуке, које укључују родни аспект	0	1	1	1
Број полазника Специјалистичког програма „Управљање регионалним развојем кроз ЕУ фондове“	18	25	25	25
Број полазница Специјалистичког програма „Управљање регионалним развојем кроз ЕУ фондове“	27	35	35	35

КОМЕНТАР И ПРЕПОРУКЕ

Добро је што је буџетски корисник предвидео разврставање по полу свих индикатора који се односе на лица у вези са унапређењем знања о процесу приступања ЕУ. За посебну похвалу је чињеница да се тематске јединице обогаћују садржајем који се односи на родну равноправност и родне аспекте различитих тема. На овај начин доприноси се одрживом јачању капацитета у складу са циљевима Фонда Европски послови у АПВ. Имајући у виду да је укључивање родних садржаја у рад Фонда нова пракса, важно је да се прати њен ток и квалитет исхода, као и пријем код полазника Фонда, како би се на време допунили или унапредили постојећи и наредни садржаји. Ако је могуће, у извештају, у коментарима, напоменути просечну оцену коју су полазници дали за нови садржај.

ПОКРАЈИНСКИ СЕКРЕТАРИЈАТ ЗА ВИСОКО ОБРАЗОВАЊЕ И НАУЧНОИСТРАЖИВАЧКУ ДЕЛАТНОСТ

2005	Високо образовање				
	Повећање броја студената и студенткиња у АП Војводини				
	Број студената у АП Војводини	25671	25871	26900	26950
	Број студенткиња у АП Војводини	31104	31400	31550	31600

20051002	Подршка раду високообразовних установа				
	Повећање дипломираних студената и студенткиња у АП Војводини, кроз стварање повољнијих услова за обављање делатности високог образовања				
	Годишњи број дипломираних студената у АП Војводини	4576	4600	4620	4640
	Годишњи број дипломираних студенткиња у АП Војводини	6755	6790	6800	6820

КОМЕНТАР И ПРЕПОРУКЕ

Овај буџетски корисник доприноси увођењу родне перспективе у буџет побољшањем евиденција разврстаних по полу. Иако нема директног утицаја на број младића и девојака који уписују или који завршавају студије, јако је значајно да прати улазне и излазне податке у области високог образовања у АПВ. Ови подаци, кроз трендове, могу да укажу на релевантне промене на које је потребно да се реагује. Осим разврставања података по полу, у РОБ циљ и индикаторе уграђена је блага и постепена корекција дисбаланса у броју студената у односу на број студенткиња. У односу на базно учешће од 45%, предвиђено је да младићи учествују са 46% након 3 године. Дакле, уз мале корекције, у смислу родне равноправности предложене вредности „чувају“ полазно стање. Из базних података се види да је однос дипломираних према укупном броју студената 17,82% за младиће, а 21,71% за девојке. Пројектоване вредности чувају овакав однос. Поставља се питање да ли је потребно да се овај однос побољша, посебно за младиће, и ако да, на ком би нивоу требало интервенисати.

2007	Подршка у образовању ученика и студената				
	Повећање броја студената обухваћених системом заштите студентског стандарда у АП Војводини				
	Број студената обухваћен системом студентске заштите у АП Војводини	2850	2600	2650	2700
	Број студенткиња обухваћен системом студентске заштите у АП Војводини	3556	3200	3250	3300

КОМЕНТАР И ПРЕПОРУКЕ

Род се у програм 2007 Подршка у образовању ученика и студената, циљ *Повећање броја студената обухваћених системом заштите студентског стандарда у АП Војводини* уводи кроз родно осетљиву интервенцију која се огледа у разврставању евиденције о обухвату по полу. Иако је повећање предвиђено у свакој од 3 циљане године, уочљиво је смањење у односу на базну вредност. Посматрано у односу на питања која се тичу родне равноправности, значајно је да ли су потребна и друга прилагођавања програмског циља или индикатора у односу на родних неравноправности, уколико су установљене.

20071001	Систем установа студентског стандарда				
	Повећање смештајног капацитета у студентским домовима у АП Војводини				
	Број студената смештених у студентским домовима у АП Војводини	1533	1600	1650	1680
	Број студенткиња смештених у студентским домовима у АП Војводини	2289	2200	2350	2380

КОМЕНТАР И ПРЕПОРУКЕ

На нивоу ПА 20071001 Систем установа студентског стандарда, циљ *Повећање смештајног капацитета у студентским домовима у АП Војводини*, родна перспектива уведена је кроз родно осетљиву интервенцију којом се подаци о обухвату студената у студентским домовима разврставају по полу. У односу на базно учешће од 40%, младићи као мање заступљени пол учествују са 41% на крају пројектованог трогодишњег периода, што је у складу са њиховим учешћем у високом образовању. Квалитет индикатора могао би се појачати доступношћу података о односу укупне потребе за смештајним капацитетима у студентским домовима и доступног смештаја. Такође би, са становишта РОБ-а, била релевантна израда анализе о алтернативним стратегијама које младићи и девојке предузимају у недостатку приступа смештају у студентским домовима.

20071002 Регресирање студентског превоза

Побољшање услова високог образовања у смислу локацијске доступности установа високог образовања

Број студената – путника у АП Војводини	857	850	855	860
Број студенткиња – путника у АП Војводини	1727	1730	1740	1750

КОМЕНТАР И ПРЕПОРУКЕ

Родна перспектива уведена је у буџет буџетског корисника кроз родно осетљиву интервенцију која податке о броју студената – путника и путница у АП Војводини чини доступним по полу. У оквиру овог програмског циља, нема суштинског прилагођавања у односу на евентуалне узроке родне неравноправности, уколико они постоје, али се прати стање. На основу циљаних вредности које су постављене уз помоћ историјских података из евиденција, види се да постоји значајна разлика у броју младића у односу на број девојака које путују. Потребно је истражити узроке овог дисбаланса. Да ли младићи ређе студирају? Или чешће живе у местима у којима студирају? Или имају бољи приступ сопственом превозном средству? Или су у питању неки други разлози? Сви ови и други могући одговори захтевају различите приступе, па је важно да се знају узроци оваквих статистика, иако одговори можда не леже директно у надлежностима овог буџетског корисника.

ПОКРАЈИНСКИ СЕКРЕТАРИЈАТ ЗА ЕНЕРГЕТИКУ, ГРАЂЕВИНАРСТВО И САОБРАЋАЈ

0501 Планирање и спровођење енергетске политике

Повећање коришћења обновљивих извора енергије кроз веће учешће жена носилаца пољопривредних газдинстава

Удео РПГ чији су носиоци жене (којима су додељена средства на конкурс) у односу на укупан број РПГ којима су додељена средства (изражено у %)	29	33	33	33
Број пољопривредних газдинстава чији су носиоци жене	8	9	9	9

05014016 Примена соларне енергије у пољопривредним газдинствима

Повећање учешћа регистрованих пољопривредних газдинстава (РПГ) чији су носиоци жене у коришћењу средстава

Број пољопривредних газдинстава чији су носиоци жене	8	9	9	9
Удео РПГ чији су носиоци жене (којима су додељена средства на конкурс) у односу на укупан број РПГ којима су додељена средства (изражено у %)	29	33	33	33

КОМЕНТАР И ПРЕПОРУКЕ

Позитивно је што буџетски корисник жели да повећа број регистрованих пољопривредних газдинстава где су носиоци жене међу онима који користе обновљиве изворе енергије, чиме се повећава учешће жена у зеленој економији. Оно што брине је подфинансираност овог програма уопште, који очигледно нема велики обухват пошто је број РПГ која се циљају свега 9 од укупно 25. Препорука је да на нивоу програма и нивоу програмске активности корисник нема исте индикаторе. Код првог циља индикатор би могао бити *Укупан број РПГ где су носиоци жене у односу на укупан број РПГ који користе соларну енергију*, а код другог циља да се прати удео у средствима (број пријава и одобрених и износ средстава у односу на укупан број).

ПОКРАЈИНСКИ СЕКРЕТАРИЈАТ ЗА СПОРТ И ОМЛАДИНУ – Т

1301 Развој система спорта

Повећање броја грађана и грађанки који се баве спортском рекреацијом

Број учесница различитих програма у области спортске рекреације	86030	87500	88500	88700
Број учесника различитих програма у области спортске рекреације	110636	111500	112000	112100

Повећање броја спортиста и спортисткиња који се баве физичким активностима и спортом, школским и универзитетским спортом

Број ученица које су укључене у рад школских спортских секција	9928	10100	10200	10250
Број ученика који су укључени у рад школских спортских секција	10836	10950	11000	11050
Број спортиста/спортисткиња који се баве спортом и физичким активностима у спортским организацијама	62955	63100	63150	63200
Број студената укључених у програме физичког вежбања и спорта, као и спортских такмичења на Универзитету	2100	2200	2250	2270
Број студенткиња укључених у програме физичког вежбања и спорта, као и спортских такмичења на Универзитету	648	750	800	820

Повећање броја спортиста и спортских стручњака у циљу постизања врхунских спортских резултата

Број спортских стручњака који раде са категорисаним спортистима	102	128	139	140
Број спортских стручњакиња које раде са категорисаним спортистима	12	18	20	22
Број спортских клубова из АПВ учесника највиших националних такмичења	475	550	570	575
Број спортиста са територије АПВ у националним репрезентативним селекцијама свих узрасних категорија	533	653	670	680
Број спортисткиња са територије АПВ у националним репрезентативним селекцијама свих узрасних категорија	267	327	340	350

КОМЕНТАР И ПРЕПОРУКЕ

Покрајински секретаријат за спорт и омладину представља пример добре праксе у увођењу принципа родне равноправности у буџет. Овај буџетски корисник доследно је и систематично тражио простор за родно осетљиве, родно позитивне и родно трансформативне интервенције. Амбициозност је зависила од полазног стања, односно од квалитета података, доступности података о родном јазу, количини директног утицаја на остварење циља и секторским приоритетима у оквиру надлежности буџетског корисника. Овај је процес трајао више година и ове године бива заокружен. Буџетски корисник је близу потпуно уродњеном буџету захваљујући коме ће у будућности бити још лакше да се планирају родно трансформативне интервенције. Доступност свих података из евиденција по полу је већ огромна промена у односу на почетно стање. Циљане вредности су пројектоване на основу доступних података и оне можда могу бити још амбициозније у правцу јачања родног баланса, али је важно да постоји јасна оријентација која је усклађена са препознатим приоритетима у области родне равноправности.

13011001 Активности покрајинских спортских савеза од значаја за АП Војводину

Повећање броја перспективних и талентованих спортиста у АПВ

Број такмичара узраста до 20 година учесника покрајинских такмичења	6667	7667	7700	7750
Број такмичарки узраста до 20 година учесника покрајинских такмичења	3333	3833	3840	3850
Број освојених медаља спортиста на великим међународним такмичењима у узрасту 14-20 година	10	13	14	15
Број освојених медаља спортисткиња на великим међународним такмичењима у узрасту 14-20 година	6	9	10	12

КОМЕНТАР И ПРЕПОРУКЕ

На нивоу перспективних и талентованих спортиста и спортисткиња виде се исходи претходних улагања у област спорта и њихов родни дисбаланс. Од стратешког је значаја за родну равноправност да се њихово учешће на свим нивоима у спорту, па и у такмичарском спорту, појача. Ипак, циљано учешће жена у укупном броју такмичара узраста до 20 година предвиђено је да остане исто у односу на базну годину у којој је оцењено да износи 33%. Када је неравноправност у области значајна, потребна су додатна улагања да би се положај мање заступљеног пола изједначио. У спорту нема разлога да важи „ментална квота“ од 30% и требало би тежити „демографској квоти“, односно пуној равноправности или паритету.

13011002 Афирмација спорта у АП Војводини кроз посебне програме

Подршка програмима за задовољавање потреба и интереса грађана у области спорта од значаја за АПВ

Број спортиста обухваћених финансираним програмима	7352	7400	7450	7500
Број спортисткиња обухваћене финансираним програмима	8512	8550	8600	8650

КОМЕНТАР И ПРЕПОРУКЕ

У ПА 13011002 Афирмација спорта у АП Војводини кроз посебне програме, циљ *Подршка програмима за задовољавање потреба и интереса грађана у области спорта од значаја за АПВ*, буџетски корисник уводи родну перспективу кроз родно осетљиви индикатор који мери обухват спортиста и спортисткиња финансираним програмима. Ипак, ова интервенција има трансформативни потенцијал зато што је циљаним вредностима извршена корекција постојећег стања које карактерише подзаступљеност жена у правцу јачања њиховог учешћа. Напомена: иако је у базној вредности учешће жена надмашивало учешће мушкараца, ова вишегодишња програмска активност одговара на историјску подзаступљеност жена у спорту и треба је у том контексту тумачити. У извештају је важно да се напомене који су све програми финансирани, односно који су спортови покривени финансирањем у оквиру ПА.

13011003 Афирмација школског и универзитетског спорта у АП Војводини
Реализација школских и универзитетских спортских такмичења

Број ученица обухваћених системом школских спортских такмичења	11844	12700	13000	13100
Број ученика обухваћених системом школских спортских такмичења	17764	18300	18350	18400
Број студената обухваћених системом универзитетских спортских такмичења	802	900	950	960
Број студенткиња обухваћених системом универзитетских спортских такмичења	648	750	800	820

КОМЕНТАР И ПРЕПОРУКЕ

У ПА 13011003 Афирмација школског и универзитетског спорта у АП Војводини, циљ Реализација школских и универзитетских спортских такмичења, буџетски корисник уводи родну перспективу кроз родно осетљиве индикаторе који мери обухват ученика и ученица, студенткиња и студената. Ова интервенција има трансформативни потенцијал зато што је циљаним вредностима извршена корекција постојећег стања које карактерише подзаступљеност жена у правцу јачања њиховог учешћа.

13014007 Подршка спортским и физичким активностима девојчица – Активне девојчице

Повећане способности и компетенције наставника физичког васпитања у основним школама, спортских стручњака у локалним спортским клубовима и других спортских експерата за рад са девојчицама узраста од 7 до 15 година

Број учесника на радионици	0	40	0	0
----------------------------	---	----	---	---

КОМЕНТАР И ПРЕПОРУКЕ

Овај РОБ циљ представља прави трансформативни циљ за сваку похвалу пре свега зато што одговара на незадовољену потребу а која може да има утицај на велики број девојчица. Наиме, познато је да велики број девојчица одустаје од спорта у пубертету и да се тим одустајањем не баве ни наставници ни родитељи, често услед недовољног разумевања свих узорка који до тога доводе а који су често родно одређени, као ни последицама прекида бављења спортом у смислу ефеката и на здравље.

Препорука је да се ова обука, уколико се покаже као корисна, понови и наредних година, и да се са групом полазника који прођу ове обуке стратешки ради, тј. да се прати њихов рад и ефекти те да се у складу са тим по потреби планирају додатне активности које би довеле до повећаног учешћа девојчица у бављењу спортом.

Подршка даровитим младима у АП Војводини

Број ученица основних и средњих школа којима су додељене награде за постигнуте изузетне резултате на такмичењима	37	46	47	47
Број ученика основних и средњих школа којима су додељене награде за постигнуте изузетне резултате на такмичењима	40	46	47	47

КОМЕНТАР И ПРЕПОРУКЕ

Пројектовани паритет у препознавању и награђивању даровитих младих представља добру праксу. Родна перспектива уведена је кроз индикатор обухвата који је разложен по полу и за који је стратешко усмерење у правцу родне равноправности уведено кроз циљане вредности. Полазно стање већ је близу жељеног тако да се наставља у истом правцу. У коментарима у РОБ извештају, било би корисно да буду достављени подаци разложени за основне и средње школе и по врсти такмичења – области за девојчице и дечаке.

13021001 Подршка спровођењу омладинске политике
Унапређење области омладинске политике, положај, статус и учешће младих у друштву и квалитета њиховог живота

Број младих мушког пола обухваћених одобреним пројектима	15903	14000	15000	15500
Број младих женског пола обухваћених одобреним пројектима	16892	14000	15000	15500

КОМЕНТАР И ПРЕПОРУКЕ

Родна перспектива уведена је у ПА 13021001 Подршка спровођењу омладинске политике, циљ Унапређење области омладинске политике, положај, статус и учешће младих у друштву и квалитета њиховог живота кроз родно осетљиве индикаторе обухвата крајњих корисника пројеката који се финансирају из буџета. Један индикатор није довољан да измери намеру сложеног циља. Потребно је увести додатне индикаторе који би мерили напредак у унапређењу области омладинске политике, положају, статусу и учешћу младих у друштву и квалитету њиховог живота, укључујући и родни аспект.

13021003 Подршка даровитим младима у АП Војводини
Препознавање младих талената и њихових награђивање

Број специјално награђених ученица	1	4	5	6
Број специјално награђених ученика	4	5	6	6
Број награђених најуспешнијих ученица који су постигли врхунске резултате на такмичењима у земљи или иностранству у области науке, технике, уметности	35	38	39	40
Број награђених најуспешнијих ученика који су постигли врхунске резултате на такмичењима у земљи или иностранству у области науке, технике, уметности	37	38	39	40

КОМЕНТАР И ПРЕПОРУКЕ

Пројектовани паритет у препознавању и награђивању младих талената представља добру праксу. Родна перспектива уведена је кроз индикаторе обухвата који су разложени по полу и за које је стратешко усмерење у правцу родне равноправности уведено кроз циљане вредности. Биће важно да се кроз извештавање будно прати напредак у остварењу циљаних вредности и да се препознају евентуалне препреке на путу до циља, како би се могло реаговати на време додатним мерама и активностима, уколико је потребно.

ПОКРАЈИНСКИ СЕКРЕТАРИЈАТ ЗА ПРИВРЕДУ И ТУРИЗАМ

0606 Подршка раду органа јавне управе
Спречити настанак акцидентата, смањити број повреда на раду, као и професионалних болести и болести проузроковане радом код жена и мушкараца

Родни индикатор проценат жена обухваћених мерама за унапређење безбедности и здравља на раду	18	67	67	67
Родни индикатор проценат мушкараца обухваћених мерама за унапређење безбедности и здравља на раду	92	33	33	33

КОМЕНТАР И ПРЕПОРУКЕ

Безбедност на раду је од великог значаја, али је индикатор који мери циљ недовољан да га потпуно измери. Пре свега, у циљу су три елемента (акциденти, повреде на раду, као и професионалне болести) што тражи посебне индикаторе. Предлаже се модификација индикатора тако да приказују колика је потреба а колики обухват (укупан број жена обухваћен од укупног броја који би требало да буде обухваћен, а исто и код мушкараца). Такође, препорука је да овај корисник израђује годишње родно осетљиве извештаје о активностима.

06061009 Безбедност и здравље на раду

Предузимање превентивних мера за спречавање настанка повреда на раду, професионалних болести и обољења у вези са радом, спровођење претходних, периодичних и циљаних лекарских прегледа код жена и мушкараца

Родни индикатор проценат жена обухваћених лекарским прегледом	67	100	100	100
Родни индикатор проценат мушкараца обухваћених лекарским прегледом	33	100	100	100

КОМЕНТАР И ПРЕПОРУКЕ

Предлаже се модификација индикатора тако да приказују колика је потреба а колики обухват, на нпр. *укупан број жена обухваћен од укупног броја који би требало да буде обухваћен*, а исто и код мушкараца. Такође, и по врстама прегледа, али не нужно у самим индикаторима већ кроз извештавање.

0802 Уређење система рада и родно-правних односа

Обезбеђивање учешћа жена и мушкараца у саставу Покрајинског социјално-економског савета

Родни индикатор: Број жена у саставу чланова Покрајинског социјално-економског савета	4	4	4	4
Родни индикатор: Број мушкараца у саставу чланова Покрајинског социјално-економског савета	14	14	14	14

КОМЕНТАР И ПРЕПОРУКЕ

Од изузетног је значаја достизање једнаког учешћа жена у Покрајинском социјално-економском савету, а у складу са политикама једнаких могућности и Покрајинском одлуком о родној равноправности. Препорука је да буџетски корисник покуша да утврди разлоге зашто су жене подзаступљене у овом важном Савету, и укаже на ову неједнаку заступљеност и евентуалне препоруке како би ова ситуација могла да се промени.

08021001 Институционализација трипартитног социјалног дијалога у АП Војводини

Афирмисање родне равноправности код заузимања ставова о економским и социјалним питањима из делокруга рада

Родни индикатор: Број заузетих ставова у вези са родном равноправношћу	1	1	2	2
--	---	---	---	---

КОМЕНТАР И ПРЕПОРУКЕ

Осим учешћа важно је пратити и напоре које чини овај буџетски корисник да допринесе родној равноправности у домену свог деловања. Код извештавања навести пример заузетих ставова и пратити даљи ток одлучивања у односу на препоруку из заузетог става.

0803 Активна политика запошљавања

Подстицање запошљавања и смањење незапослености жена и мушкараца

Родни индикатор Процент жена запослених или радно ангажованих кроз све програме и мере активне политике запошљавања	60	50	50	50
Родни индикатор Процент мушкараца запослених или радно ангажованих кроз све програме и мере активне политике запошљавања	40	50	50	50

08031001 Активна политика запошљавања у АП Војводини

Повећање запошљавања и радног ангажовања

Родни индикатор проценат жена запослених кроз програм samozapošljavanja	48	49	50	50
Родни индикатор проценат мушкараца запослених кроз програм samozapošljavanja	52	51	50	50
Родни индикатор проценат жена запослених и радно ангажованих кроз програме и мере активне политике запошљавања	54	51	50	50
Родни индикатор проценат мушкараца запослених и радно ангажованих кроз програме и мере активне политике запошљавања	46	49	50	50

КОМЕНТАР И ПРЕПОРУКЕ

Родна перспектива је уведена кроз праћење учешћа жена и мушкараца у програмима samozapošljavanja и друге мере активне политике. Циљане вредности би биле јасније уколико би постојала информација о укупном броју незапослених жена односно мушкараца квалификованих за програм. У програму samozapošljavanja циљана вредност тежи паритету што значи да се током времена код жена повећава, а смањује се код мушкараца. У програмској активности која мери проценат жена и мушкараца запослених и радно ангажованих кроз програме и мере активне политике запошљавања је ситуација обрнута, опет у правцу паритета међу корисницима програма. Ипак, важно је да ли тај паритет одсликава и стварно стање на тржишту, односно да ли равномерно улажемо иако постоји документован родни јаз који би оправдавао већа улагања која доприносе већем укључивању мање заступљеног пола.

1507 Уређење и развој у области туризма

Увођење родне перспективе у мере унапређења туризма у АП Војводини

Родни индикатор: Број мера у које је уведена родна перспектива	1	3	3	3
--	---	---	---	---

КОМЕНТАР И ПРЕПОРУКЕ

РОБ циљ је потенцијално трансформативан уколико се приликом креирања мера спроведе родна анализа. Препорука за цео Покрајински секретаријат за привреду је и даље да би било значајно да се уради родна анализа сектора како би се одредило где би најсврхисходније требало улагати како би се најбрже отклонио родни јаз. Пракса праћења учешћа жена односно мушкараца у разним програмима је важна, али није довољна за затварање родног јаза.

15071001	Развој туристичког потенцијала АП Војводине Подршка женама и мушкарцима за манифестације локалног, регионалног и међународног значаја које утичу на креирање атрактивне туристичке понуде				
	Родни индикатор: Број жена чланица подржаних удружења које организују манифестације и учествују на манифестацијама	728	730	750	750
	Родни индикатор: Број мушкараца чланова подржаних удружења који организују манифестације и учествују на манифестацијама	646	650	670	670

КОМЕНТАР И ПРЕПОРУКЕ
Фестивали који се организују широм АПВ значајни су део туристичке понуде у многим местима, посебно сеоским пошто се тада окупља већи број посетилаца. Из угла родне равнорправности није од суштинске важности праћења броја оних који учествују у манифестацијама а додатно је прилично тешко и за праћење. Стога би индикатори могли да иду у правцу праћења врсте манифестација, коме су намењене по свом садржају, ко их организује (да ли су међу њима и на пример женска сеоска удружења), која су средства издвојена по манифестацији, те кога те манифестације највише ангажују (међу онима који на пример продају своје производе итд.). Такође, напредак би био и подршка манифестацијама које негују допринос жена у конкретним заједницама и уклањају родне стереотипе и подржавају културу различитости.

1509	Подстицаји развоју конкурентности привреде Развијање родно осетљивог приступа привредном развоју				
	Родни индикатор: Број мера за унапређење положаја жена у области привреде	1	2	2	2

15091001	Подршка развоју предузетништва, микро, малих и средњих привредних друштава Јачање женског предузетништва				
	Родни индикатор: Број подржаних предузетница и привредних друштава чије су власнице и управљачи жене	0	25	30	40
	Родни индикатор: Учешће одобрених субвенција за жене – предузетнице и (су)власнице привредних друштава, у укупној вредности додељених субвенција	23	30	30	30

КОМЕНТАР И ПРЕПОРУКЕ
Код програма Подстицаји развоју конкурентности привреде дефинисан је РОБ циљ Развијање родно осетљивог приступа привредном развоју, а родни индикатор Број мера за унапређење положаја жена у области привреде. Ово је трансформативни приступ, с тим да би било врло значајно да буџетски корисник уради родну анализу којом би се препознао родни јаз па би и мере могле да буду адекватно осмишљене. Једна од мера може да буде управо израда родне анализе.
Код ПА Подршка развоју предузетништва, микро, малих и средњих привредних друштава дефинисан је РОБ циљ јачање женског предузетништва а прати се број подржаних предузетница и привредних друштава чије су власнице и управљачи жене, као и учешће одобрених субвенција у укупној вредности додељених субвенција. Базна вредност је 0 а постоји код другог индикатора, из чега се закључује да и за први индикатор постоји податак па би ово требало ускладити. Циљана вредност за 2019. је 25% корисница у 2019. са планираним порастом у 2020. и 2021. години. Препорука је да се код извештавања припреме и подаци (број укупних пријава, број одобрених пријава по полу власника, намени, траженом износу, по величини бизниса), као да и се анализом утврде друге препреке за женско предузетништво које би онда могле да се отклањају другим мерама.

15091005 Подршка уметничким и старим занатима

Подршка старим и уметничким занатима и производима домаће радиности

Родни индикатор: Удео субвенција (у %) за мушкарце осниваче занатских радњи (домаћој радиности)	37	45	45	45
Родни индикатор: Удео субвенција (у %) за жене оснивачице занатских радњи (у домаћој радиности)	64	55	55	55

КОМЕНТАР И ПРЕПОРУКЕ

Родни аспект је приказан кроз праћење учешћа у субвенцијама за жене односно мушкарце осниваче занатских радњи. Било би корисно да се утврди колико је једних односно других међу оснивачима занатских радњи у домаћој радиности, да би могло да се процени да ли су циљане вредности оправдане, који све проблеми постоје код ових бизниса и да ли би им неке додатне мере биле корисне. Препорука за цео Покрајински секретаријат за привреду је и даље да би било значајно да се уради родна анализа сектора како би се одредило где би најсврхисходније требало улагати како би се најбрже отклонио родни јаз. Пракса праћења учешћа жена односно мушкараца у разним програмима је важна, али није довољна за затварање родног јаза

15091013 Подршка развоју капацитета социјалних предузећа и социјално предузетничких иновација

Унапређење конкурентности социјалних предузећа на територији АП Војводине?

Број подржаних социјалних предузећа/иницијатива у АПВ	10	12	15	20
Родни индикатор: Удео жена обухваћених подршком развоју социјалних предузећа и предузетничких радњи	43	30	35	35

КОМЕНТАР И ПРЕПОРУКЕ

Социјално предузетништво важан је део предузетништва и за похвалу је препознавање тих иницијатива. Оно што би било корисно јесте да се разуме на основу којих критеријума се процењује да ли је у питању социјално предузетништво. Додатно, није јасно који су разлози смањења циљаних вредности са 43% на 30% код удела жена обухваћених подршком, док се истовремено повећа број подржаних иницијатива?

УПРАВА ЗА КАПИТАЛНА УЛАГАЊА АУТОНОМНЕ ПОКРАЈИНЕ ВОЈВОДИНЕ

1505 Регионални развој

Имплементација родно равноправне компоненте у здравственој и социјалној заштити и здравственим и социјалним услугама

Број спроведених поступака доделе средстава у којима је имплементиран критеријум родне равноправности

0

1

2

3

15051008

Подршка пројектима у области здравства и социјалне заштите

Обезбеђивање услова за равноправан приступ здравственој и социјалној заштити и здравственим и социјалним услугама, увођењем принципа родне равноправности

Број одобрених пројеката који садрже елементе и критеријуме родне равноправности

0

3

3

5

КОМЕНТАР И ПРЕПОРУКЕ

Увођење принципа родне равноправности у капитална улагања представља нову праксу у Републици Србији и у Аутономној покрајини Војводини. Због тога се у том процесу суочавамо са бројним ограничењима у вези са доступношћу родно релевантних података, начинима на које се врши планирање капиталних инвестиција и процедурама за одобравање капиталних пројеката. Зато се, у ширем контексту посматрано, сматра да Управа за капитална улагања АПВ чини мале кораке у добром правцу када је у питању увођење принципа родне равноправности у буџет. Критеријум родне равноправности уврштен је међу елементе за оцену сврсисходности, релевантности и приоритизације капиталних улагања и то је важан помак. Недостају капацитети за његову доследну примену, што представља ограничење. Важно је да се у сваком годишњем процесу иде бар корак даље у операционализацији декларативне посвећености родној равноправности у овој области. У наредном циклусу, могуће је да се унапреде РОБ циљ и индикатори тако да буду разумљиви у контексту оријентације према грађанском буџету. То би значило да се појасни артикулација циља *Обезбеђивање услова за равноправан приступ здравственој и социјалној заштити и здравственим и социјалним услугама, увођењем принципа родне равноправности* тако да свако може да разуме о чему се ради. На пример, важно је да сви јавни објекти буду пројектовани и изграђени у складу са техничким стандардима приступачности, али знамо из праксе да многи то нису. Када су у питању индикатори добили бисмо квалитетнију информацију када бисмо знали и укупан број спроведених поступака, а не само број спроведених поступака доделе средстава у којима је имплементиран критеријум родне равноправности, односно однос та два броја. Најзад, за Управу би било корисно да уложи у израду родне анализе и обуку запослених у области родне равноправности, зато што би се на овај начин допринело изградњи капацитета који су сада ограничени на учешће само две високо компетентне особе у свим активностима у вези са РОБ-ом. Да би до пуне примене дошло, неопходно је укључивање и осталих чланова тима.

УПРАВА ЗА ЗАЈЕДНИЧКЕ ПОСЛОВЕ ПОКРАЈИНСКИХ ОРГАНА

0614 Информационе технологије и електронска управа

Обезбеђење високог нивоа квалитета рада покрајинских органа применом ИКТ

% испитаника мушког пола који је за стабилност – поузданост софтвера и сервиса који су имплементирани дао оцену 4 или оцену 5

0

90

91

92

% испитаника женског пола који је за стабилност – поузданост софтвера и сервиса који су имплементирани дао оцену 4 или оцену 5

0

90

91

92

% испитаника мушког пола који је за покривеност пословних процеса покрајинских органа уведеним ИКТ системима/сервисима дао оцену 4 или оцену 5	0	80	81	82
% испитаника женског пола који је за покривеност пословних процеса покрајинских органа уведеним ИКТ системима/сервисима дао оцену 4 или оцену 5	0	80	81	82

КОМЕНТАР И ПРЕПОРУКЕ

Овај орган усмерен је на пружање подршке другим покрајинским органима, па су и њихов РОБ циљ и индикатори окренути ка унутра. У складу са својим надлежностима, буџетски корисник прати степен задовољства испитаника оба пола поузданошћу софтвера и оцену покривености пословних процеса уведеним ИКТ системима. У оба случаја, циљане вредности су постављене једнако за испитанике оба пола. Биће занимљиво за праћење да ли ће резултати показати једнак степен задовољства и једнаку оцену стабилности, као и шта ће орган да предузме у случају да се појаве изражене разлике.

06141001 ИКТ подршка раду покрајинских органа

Обезбеђење високог нивоа квалитета ИКТ подршке раду покрајинских органа

% задовољних испитаника мушког пола ИКТ корисничком подршком	0	91	92	93
% задовољних испитаника женског пола ИКТ корисничком подршком	0	91	92	93

КОМЕНТАР И ПРЕПОРУКЕ

Видети коментар на нивоу програма. Различита истраживања задовољства корисника ИКТ подршком у другим земљама где су подаци по полу доступни, указују на то да често постоје разлике у оценама међу испитаницима мушког и женског пола које проистичу из њихових различитих искустава на основу прилагођености корисничке подршке њиховим потребама. Зато је јако добро што ће се подаци пратити разврстани по полу. На тај начин биће могуће да се брже ухвате непокривене потребе него у збирним подацима.

СЛУЖБА ЗА РЕАЛИЗАЦИЈУ ПРОГРАМА РАЗВОЈА АУТОНОМНЕ ПОКРАЈИНЕ ВОЈВОДИНЕ

0803 Активна политика запошљавања

Бесплатна обука незапослених лица у складу са потребама тржишта, како за непознатог тако и за познатог послодавца, у циљу обезбеђења радног места за незапослено, обучено, преквалификовано лице

Број незапослених лица који је у Едукативном центру за обуке у професионалним и радним вештинама, прошао бар једну обуку	2063	2200	2250	2300
Број незапослених лица – жена, који је у Едукативном центру за обуке у професионалним и радним вештинама прошао бар једну обуку	1238	1320	1350	1380
Број незапослених лица – мушкараца, који је у Едукативном центру за обуке у професионалним и радним вештинама, прошао бар једну обуку	825	880	900	920

КОМЕНТАР И ПРЕПОРУКЕ

Овај буџетски корисник родну перспективу уводи кроз праћење учешћа жена односно мушкараца међу онима који су завршили обуку у програму едукације за који планира пораст. Било би корисно да се код извештавања поред броја наведе и врста обуке коју су прошла незапослена лица. Препорука је да се циљ преформулише са садашњег који је више активност у *Унапређење знања и вештина за запошљивост незапослених лица кроз обуке.*

08031002 Пословна едукација

Усклађивање компетенција незапослених лица (бесплатним обукама истих) са захтевима тржишта рада

Број незапослених лица – жена који је кренуо бар на једну обуку	0	1350	1380	1410
Број незапослених лица – мушкараца који је прошао бар једну обуку	825	880	900	920
Број незапослених лица – жена који је у Едукативном центру за обуке у професионалним и радним вештинама, прошао бар једну обуку	1238	1320	1350	1380
Број незапослених лица – мушкараца, које је кренуо бар на једну обуку у Едукативном центру за обуке у професионалним и радним вештинама	0	900	920	940

КОМЕНТАР И ПРЕПОРУКЕ

Овај буџетски корисник родну перспективу уводи кроз праћење учешћа жена односно мушкараца међу онима који су кренули на обуку у програму едукације за који планира пораст, као и они који су прошли обуку, а што се опет понавља на нивоу ПА. Препорука је да буџетски корисник усклади ове индикаторе како их не би пратио на два места. На нивоу програма можда број оних који су завршили обуку, а на нивоу ПА они који су кренули на обуку.

1509 Подстицаји развоју конкурентности привреде

Обука људских ресурса за пословање у складу са стандардима, стварање могућности за стандардизацију и сертификацију малих и средњих предузећа, како би иста била конкурентна на тржишту и како би се створила могућност за извоз домаћих производа на страна тржишта

Број реализованих обука	14	16	18	18
Број издатих потврда о похађању обука – жене	61	80	90	100
Број издатих потврда о похађању обука – мушкарци	38	70	80	80
Број полазника обука (број издатих потврда о похађању обука – укупно)	99	150	170	180

КОМЕНТАР И ПРЕПОРУКЕ

Како је сам циљ усмерен на повећање могућности за извоз производа на страна тржишта кроз стандардизацију и сертификацију МСП, можда би сврсисходније било да се прати број предузећа где су власнице жене а које су учествовале у овим програмима, односно њихови запослени.

Отварање предузетничких радњи, регистрација микро-предузећа у оквиру пословног инкубатора а у циљу запошљавања незапослених жена и мушкараца

Број предузетница који је основао предузетничку радњу или мало предузеће у пословном инкубатору	10	8	11	11
Број предузетника који је отворио предузетничку радњу или мало предузеће у оквиру пословног инкубатора	15	15	18	20
Број новооснованих предузетничких радњи, малих и средњих предузећа, која послују у оквиру пословних инкубатора	25	23	29	31

15091009 Пословна стандардизација и сертификација
Унапређење знања у области пословних стандарда

Број полазника обука (број издатих потврда о похађању обука)	99	150	170	180
--	----	-----	-----	-----

15091010 Пословни инкубатори
Развој предузетништва, основање микро-предузећа у циљу запошљавања незапослених жена и мушкараца

Број новооснованих фирми смештених у пословне инкубаторе	25	23	29	31
Број предузетница који је отворио предузетничку радњу или мало предузеће у пословном инкубатору	10	8	11	11
Број предузетника који је отворио предузетничку радњу или мало предузеће у пословном инкубатору	15	15	18	20

КОМЕНТАР И ПРЕПОРУКЕ

За сваку је похвалу што овај буџетски корисник прати у којој су мери предузетницама доступни програми у пословним инкубаторима. Није сасвим јасно зашто се за предузећа где су оснивачице жене планира смањење циљаног броја (да ли су можда места већ додељена за 2019. па није могућа интервенција). За овог буџетског корисника би било важно да планира рад са инкубаторима како би се њихови програми учинили родно сензитивнијим, па би то могла да буде нека од будућих планираних активности. Наиме, познато је да је потребна додатна активност како би се подстакле жене на започињање бизниса па је важно да инкубатори отклоне те додатне препреке узимајући у обзир родне специфичности (приступ ресурсима, избор предузетништва као начина за економску самосталност, и избор сектора који се подржавају а у којима жене чине мањи број као код на пример ИКТ или других техничких наука).

15094014 „ЈАКА ЖЕНА ЈАКО СЕЛО“

Повећање компетенција жена из сеоских средина на примену стандарда и добре прерађивачке праксе у производњи хране и пружању услуга

Број обука	0	5	0	0
Број обучених жена (број издатих потврда)	0	50	0	0

КОМЕНТАР И ПРЕПОРУКЕ

Овај пројекат је за сваку похвалу и има трансформативни потенцијал зато што препознаје посебну циљну групу жена на селу као и послове у којима су оне значајно заступљене, те где би им додатна знања била од велике користи, а за шта немају прилику да се обуче (прерада хране). Препорука је да се прати и регионална заступљеност, циљају сеоска женска удружења тј. њихове чланице, чиме би се постигао и лакши пренос информација на друге произвођачице. Ако се покажу добри резултати, наставити са активностима и наредних година. Женска удружења на селу могу да послуже и као партнери у промовисању обуке. Код реализације водити рачуна о времену када се обука одвија како то не би утицало на учешће, и времену неопходним за путовање уколико се обуке одвијају ван места становања полазница.

СЛУЖБА ЗА УПРАВЉАЊЕ ЉУДСКИМ РЕСУРСИМА – Т

0606	Подршка раду органа јавне управе				
	Организовање семинара из области родне равноправности				
	Број учесника мушког пола у укупном броју учесника и учесница семинара из области родне равноправности	6	11	12	14
	Број учесница женског пола у укупном броју учесника и учесница семинара из области родне равноправности	21	24	28	31
	Подизање капацитета запослених покрајинске управе				
	Број учесника и учесница на обукама	200	220	220	240
	Број учесника и учесница на језичким обукама	40	20	20	20
	Равномерна заступљеност предавача мушког и женског пола на обукама				
	Заступљеност предавача мушког пола у укупном броју предавача на обукама	0	50	50	50
	Заступљеност предавача женског пола у укупном броју предавача на обукама	100	50	50	50

06061002	Опште стручно усавршавање				
	Организовање семинара из области родне равноправности				
	Број учесника мушког пола од укупног броја учесника и учесница семинара из области родне равноправности	6	11	12	14
	Број учесника женског пола од укупног броја учесника и учесница семинара из области родне равноправности	21	24	28	31
	Учешће руководиоца мушког пола у укупном броју учесника и учесница семинара из области родне равноправности	7	5	5	5
	Учешће руководиоца женског пола у укупном броју учесника и учесница семинара из области родне равноправности	11	5	5	5
	Подизање капацитета запослених покрајинске управе				
	Број учесника и учесница на обукама	200	220	220	240
	Заступљеност учесника мушког пола у укупном броју учесника и учесница на обукама	28	30	30	30
	Заступљеност учесника женског пола у укупном броју учесника и учесница на обукама	72	70	70	70

Равномерна заступљеност предавача мушког и женског пола на обукама

Заступљеност предавача мушког пола у укупном броју предавача на обукама	0	50	50	50
Заступљеност предавача женског пола у укупном броју предавача на обукама	100	50	50	50

КОМЕНТАР И ПРЕПОРУКЕ

Овај орган представља пример добре праксе у конзистентном увођењу РОБ-а кроз буџет у целокупне активности на којима ради, у складу са својим надлежностима. Родна перспектива прожима све аспекте рада и представља једну од окосница планирања. Индикатори мере заступљеност руководиоца, учесника и предавача оба пола на обукама у односима који одражавају структуру запослених, коригованим тако да се циљано повећа учешће мушкараца као мање заступљеног пола у подизању капацитета. На процентуалне односе руководиоца оба пола, овај буџетски корисник нема директног утицаја већ га приказује у складу са постојећом структуром, али се труди да обезбеди обухват једних и других. Када су у питању предавачи, буџетски корисник врши драматичан заокрет са 0% предавача у базној години на 50% у свим наредним годинама. Овакви примери су ретки када је у питању подзаступљеност жена. Тада се обично предлажу много постепенији помаци који дуже трају. Можда се ово искуство може применити и на друге буџетске кориснике и ситуације у којима је потребно да се изједначи учешће жена.

СЛУЖБА ЗА ИНТЕРНУ РЕВИЗИЈУ КОРИСНИКА БУЏЕТСКИХ СРЕДСТАВА АУТОНОМНЕ ПОКРАЈИНЕ ВОЈВОДИНЕ – Т

2304 Ревизија јавних средстава

Праћење поступног увођења родно одговорног буџетирања за кориснике буџетских средстава Аутономне покрајине Војводине

Број буџетских корисника који су увели родно одговорно буџетирање	0	16	16	16
---	---	----	----	----

23041001 Уређење и надзор финансијског и фискалног система

Праћење поступног увођења родно одговорног буџетирања за кориснике буџетских средстава Аутономне покрајине Војводине

Број буџетских корисника који су увели родно одговорно буџетирање	0	16	16	16
---	---	----	----	----

КОМЕНТАР И ПРЕПОРУКЕ

Улога интерне ревизије у праћењу примене РОБ-а код покрајинских органа важан је сегмент институционализације РОБ-а у АПВ, а којим овај буџетски корисник доприноси родној равноправности у оквиру својих надлежности. И ДРИ на републичком ниоу има исту улогу чиме се овај процес додатно појачава и утолико је још важније што се интерна ревизија АПВ определила да има исти циљ. Препорука је да овај орган изради током 2019. неопходну методологију на који начин ће пратити и извештавати.

ПОКРАЈИНСКИ ЗАШТИТНИК ГРАЂАНА – ОМБУДСМАН

1001 Унапређење и заштита људских и мањинских права и слобода

Повећати информисаност о раду и деловању Покрајинског заштитника грађана – омбудсмана, са посебним акцентом на осетљиве друштвене групе

Повећање броја посета веб страници и друштвеним мрежама институције	15476	1887 5	1919 2	19431
Процент притужби жена са села	4	5	6	7
Процент притужби жена које нису у надлежности Покрајинског заштитника грађана – омбудсмана	16	13	12	11

Унапредити заштиту и остваривање људских и мањинских права са акцентом на осетљиве друштвене групе

Број обраћања жена Покрајинском заштитнику грађана – омбудсману	572	528	536	542
Број обраћања мушкараца Покрајинском заштитнику грађана – омбудсману	602	534	530	528

КОМЕНТАР И ПРЕПОРУКЕ

Примена РОБ-а на нивоу програма у буџету Покрајинског заштитника грађана представља пример доследности и добре праксе у увођењу родне перспективе комбинованим коришћењем уродњавања у области деловања, у складу са надлежностима, као и циљаних активности и индикатора који су усмерени на обухват или утицај на одређене групе које су препознате као мање заступљене или као оне које „испадају“ из обухвата. На пример, посебно се прати проценат притужби жена са села зато што је претходно искуство указало на то да се оне ређе обраћају овој институцији у односу на друге групе. Претходно су такве наменске акције обухвата рађене и за Роме и Ромкиње. Такође је за похвалу чињеница да је РОБ доследно уведен у све области рада ове институције.

У односу на циљ *Повећати информисаност о раду и деловању Покрајинског заштитника грађана – омбудсмана*, са посебним акцентом на осетљиве друштвене групе, планирано је да расте број посета веб страници и друштвеним мрежама институције, планирано је веће учешће жена са села, а пада проценат погрешно усмерених притужби – што је све добро у смислу жељеног правца промене.

Индикатори који мере остварење циља *Унапредити заштиту и остваривање људских и мањинских права са акцентом на осетљиве друштвене групе* нису сасвим адекватни, зато што мере учешће жена, односно мушкараца који нису нужно припадници осетљивих друштвених група. Потребно је да се прецизира шта се мери. Није јасно ни зашто је жељени правац промене смањење броја обраћања. У извештају Покрајинског заштитника грађана биће доступни и детаљнији подаци у вези са разлозима због којих се обраћају мушкарци и жене из различитих група. На овај начин, Омбудсман ће добити јасне смернице где је потребно додатно ангажовање у вези са информисаношћу грађана, односно заштитом права.

10011002 Контрола законитости и целисходности поступања органа покрајинске управе

Повећати ниво заштите људских и мањинских права у раду покрајинских органа управе и органа градске/општинске управе у вршењу поверених послова

Број формираних предмета по притужбама жена	151	134	130	128
---	-----	-----	-----	-----

Повећати приступачност и информисаност о раду Покрајинског заштитника грађана - омбудсмана, посебно женама .

Број обраћања жена путем телефона, мејлом, лично, писмено, друштвеним мрежама, теренским посетама	616	394	406	414
Број стручних скупова, едукативно информативних догађаја и конференција у специјализованим областима	0	8	8	9
Број обраћања мушкараца путем телефона, мејлом, лично, писмено, друштвеним мрежама, теренским посетама	423	400	395	393
Процент обраћања жена у вези са заштитом права детета путем телефона, мејлом, лично, писмено, друштвеним мрежама, теренским посетама	5	5	5	6

КОМЕНТАР И ПРЕПОРУКЕ

Није јасно на који начин смањење броја обраћања жена и мушкараца и смањење броја формираних предмета мере бољу контролу законитости и целисходности у поступању Омбудсмана. Овако постављене циљане вредности делују као да сведоче о смањеном обиму рада саме институције у овој области, а не о престанку потребе за оваквим видом деловања, односно већем нивоу заштите људских и мањинских права или приступачности и информисаности о раду. Статичне циљане вредности за % *обраћања жена у вези са заштитом права детета* указује на низак ниво очекивања или активности у овом погледу, јер се исти проценат од свега 5% планира у периоду од чак 3 године а онда незнатно расте на 6%. С обзиром на смањење укупних бројева и овај проценат заправо представља смањење. Потребно је да се преиспитају намера циља, односно адекватност индикатора у мерењу остварености те намере. Начин на који је сада приказана активност у овом аспекту рада Омбудсмана указује на постепено гашење активности у вези са контролом законитости и целисходности поступања органа покрајинске управе.

10011021 Праћење и унапређивање остваривања људских права

Унапредити истраживања у специјализованим областима

Број истраживања у области родне равноправности	1	2	3	3
---	---	---	---	---

Број истраживања у области заштите права детета	0	2	2	2
Број истраживања у области заштите права националних мањина	2	2	2	2
Број програма који се финансирају из буџета АПВ и садрже родну анализу	1	1	1	1

Унапредити поступање институција у случајевима породичног и родно заснованог насиља.

Број стручних скупова за надлежне институције чланице мреже Живот без насиља	1	1	1	1
--	---	---	---	---

КОМЕНТАР И ПРЕПОРУКЕ

Циљ и индикатори у овом сегменту рада јесу усклађени. Добро је што је потпуно јасно шта се мери и на који начин. Циљане вредности су релативно скромне, у складу са буџетом. Важно је што Омбудсман подржава израду истраживања. За похвалу је што се афирмише израда родних анализа. Међутим, уочава се изостанак осећаја ургентности у вези са унапређењем поступања институција у случајевима породичног и родно заснованог насиља. Иако су статистички подаци континуирано алармантни, планирано је одржавање само 1 скупа годишње мреже Живот без насиља, без додатних буџетираних активности или мера у складу са надлежностима. Постоји простор за унапређење. Као институција која „има слуха за народ“, односно као независан и самосталан орган АП Војводине, који штити права грађана и грађанки и врши надзор над радом покрајинских органа управе, јавних предузећа и установа које врше управна и јавна овлашћења, Омбудсман има простора за сажимање налаза у вези са повредама у примени прописа, целисходности и ефикасности поступања органа управе, те примени међународних стандарда, закона и прописа из области људских права, као и да прикаже њихову родну димензију и да препоруке за унапређење и отклањање евентуалних системских, широко распрострањених или селективних примера непоштовања људских права. Омбудсман би такође могао да организује редовне консултације са удружењима грађана која раде у области заштите људских права, укључујући и организације које се баве заштитом права жена и пружањем услуга женама жртвама партнерског и породичног насиља. У том смислу је могуће појачати стратешку усмереност на највеће приоритете који се тичу родне равноправности, користећи РОБ као алат за трансформативну промену.

